

แนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาล: การวิเคราะห์โมเดลสมการ
โครงสร้างพระระดับ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสถิติและสารสนเทศการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2566

GUIDELINES FOR ENHANCING EMERGENT LITERACY LEARNING APPROACHES FOR
PRESCHOOLERS: MULTILEVEL STRUCTURAL EQUATION MODEL ANALYSIS

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Educational Statistics and Information
Department of Educational Research and Psychology
Faculty Of Education
Chulalongkorn University
Academic Year 2023

หัวข้อวิทยานิพนธ์	แนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาละตินสำหรับเด็กปฐมวัย
โดย	เด็กอนุบาล: การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับ
สาขาวิชา	นายยุทธชัย ศิลาลง
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	สถิติและสารสนเทศการศึกษา
	รองศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา บวรกิตติวงศ์

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

.....	คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริเดช สุขิวะ)	
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	ประธานกรรมการ
.....	
(รองศาสตราจารย์ ดร.อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร)	
.....	อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุชาดา บวรกิตติวงศ์)	
.....	กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนิษฐ์ ศรีเคลือบ)	

CHULALONGKORN UNIVERSITY

ยุทธชัย ศิลาลง : แนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาล: การวิเคราะห์โมเดลสมการ
โครงสร้างพหุระดับ. (GUIDELINES FOR ENHANCING EMERGENT LITERACY LEARNING APPROACHES FOR
PRESCHOOLERS: MULTILEVEL STRUCTURAL EQUATION MODEL ANALYSIS) อ.ที่ปรึกษาหลัก : รศ. ดร.
สุชาดา บวรกิตติวงศ์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาลที่มี
ภูมิหลังแตกต่างกัน 2) เพื่อวิเคราะห์โมเดลสมการเชิงโครงสร้างพหุระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มของเด็ก
อนุบาลและตรวจสอบความสอดคล้องข้อมูลเชิงประจักษ์ 3) เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรในระดับห้องเรียนที่มีผลต่อการเรียนรู้
ภาษาละแวกแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาล 4) เพื่อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มของเด็กอนุบาลสำหรับ
ผู้ปกครอง ครู ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ ตัวอย่างประกอบด้วยนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 จำนวน 2864 คน และครูที่สอนนักเรียน
ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 จำนวน 53 คน ซึ่งเก็บข้อมูลจากโรงเรียนจำนวน 35 แห่ง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
กรุงเทพมหานคร สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
ประกอบด้วยแบบบันทึกข้อมูลนักเรียน แบบสอบถามสำหรับครู การวิเคราะห์สถิติบรรยายด้วยโปรแกรม SPSS และการวิเคราะห์
โมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับ ด้วยโปรแกรม Mplus

ผลการวิจัยพบว่า 1) เด็กอนุบาลที่มาจากครอบครัวที่มีภูมิหลังด้านเศรษฐกิจต่างกันส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาละแวก
แรกเริ่มต่างกัน 2) โมเดลสมการเชิงโครงสร้างพหุระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มของเด็กอนุบาลที่พัฒนาขึ้นมี
ความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 258.664, p = .00, \chi^2/df = 2.694, CFI = 0.847, TLI = 0.751, RMSEA = .024,$
 $SRMR_w = 0.242, SRMR_o = 0.062$) โดยระดับนักเรียนพบว่า สภาพแวดล้อมทางด้านภาษาที่บ้านมีอิทธิพลทางตรงเชิงลบและ
พัฒนาการของเด็กมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มของเด็กอนุบาล 3) ตัวแปรในระดับห้องเรียนที่มีผลต่อการ
เรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาล พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมทางภาษาในห้องเรียน และสมรรถนะการสอนภาษาของ
ครูมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตัวแปรทำนายทั้งหมดในระดับนักเรียนและระดับห้องเรียนสามารถอธิบาย
ความแปรปรวนของการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาลได้ร้อยละ 24 และ 95 ตามลำดับ 4) ผลการวิเคราะห์จาก
โมเดลการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาในห้องเรียนอนุบาล นำไปสู่ข้อเสนอแนะ 3 แนวทาง ดังนี้ (1) ผู้ปกครองไม่ควรเคร่งครัดด้าน
วิชาการที่บ้านกับเด็กมากเกินไปแต่ควรตระหนักถึงพัฒนาการที่สมวัยของเด็ก (2) ครูควรตระหนักถึงการจัดสภาพแวดล้อมใน
ห้องเรียนให้มีความน่าสนใจด้วยการเปิดโอกาสให้มีประสบการณ์ทางภาษาที่หลากหลาย การอ่านหนังสือกับเด็กและการมีแหล่ง
ทรัพยากรทางภาษาในห้องเรียน สำหรับตัวครูผู้สอนควรจะมีพื้นฐานด้านการสอนภาษาสำหรับเด็กอนุบาลและครูควรมีความถนัด
และรักในการสอนภาษา (3) ผู้บริหารและต้นสังกัดควรกำหนดนโยบายส่งเสริม สนับสนุน และสร้างความเข้าใจให้ผู้ปกครอง ครู
ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์เข้าใจถึงการจัดการเรียนการสอนภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยให้ตรงกัน

สาขาวิชา สถิติและสารสนเทศการศึกษา

ลายมือชื่อ นิสิต .....

ปีการศึกษา 2566

ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก .....

6183409527 : MAJOR EDUCATIONAL STATISTICS AND INFORMATION

KEYWORD: emergent literacy, preschooler, SEM

Yuttachai Silalang : GUIDELINES FOR ENHANCING EMERGENT LITERACY LEARNING APPROACHES FOR PRESCHOOLERS: MULTILEVEL STRUCTURAL EQUATION MODEL ANALYSIS. Advisor: Assoc. Prof. SUCHADA BOWARNKITIWONG, Ph.D.

The purpose of this study was to 1) Examine the differences in emergent literacy among children from different socioeconomic backgrounds. 2) Using multilevel structural equation modeling (MSEM) analysis, analyze concepts and theories related to emergent literacy learning approaches, validate empirical data, and test the invariance of the antecedent and subsequent models. 3) Analyze the latent variables in classroom level that effect the emergent literacy approaches model and 4) give guidelines for enhancing kindergarten literacy from the analysis of the model for parents, educators and children. The participants were 2864 kindergarten 3 students and 53 kindergarten teachers working with children aged 5-6 (kindergarten 3) from 35 schools under Bangkok Primary service area office and selected by the Multi-stage Random Sampling. The research instrument consisted of the record form and a survey of the enhancing for kindergarten literacy was completed by these participants. Data were analyzed using descriptive statistics by SPSS and multilevel structural equation model (MSEM) by Mplus.

The findings were as follows: 1) Preschoolers from different socioeconomic backgrounds have different effects on emergent literacy. 2) The antecedent and consequent models of emergent literacy approaches are based on a theoretical and literature review fitted with empirical data ($\chi^2 = 258.664$, $p = .00$, $\chi^2/df = 2.694$, CFI = 0.847, TLI = 0.751, RMSEA = .024, SRMR_w = 0.242, SRMR_b = 0.062). In the student level shown home literacy environment had the negative direct effect and child development had positive on emergent literacy. 3) the latent variable in the classroom level shown that classroom literacy environment and teacher literacy aptitude had the direct effect on emergent literacy and the variance could be explained by all predictor variables at the student and classroom levels R-square as follows 24 and 95. 4) In order to enhance kindergarten classroom literacy, there were four main ideas suggested by the analysis of the model. First, Parents should be mindful of providing opportunities for diverse language experiences in order to create an engaging home environment. Reading to children and having language resources at home and in the community are both important. Second, it was important for teachers to aware of the literacy environment of the classroom. This could be achieved by offering diverse literacy opportunities, reading aloud to students, and making available enriching literacy materials. The teacher should have fundamental abilities to instruct early literacy and possess both excellent proficiency and passion to teach languages. The last, the school director and the affiliation should develop policies that promote, support, and increase understanding of emergent literacy teaching for preschoolers among parents, teachers, administrators, and educational supervisors.

Field of Study: Educational Statistics and Information Student's Signature .....

Academic Year: 2023 Advisor's Signature .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ทำให้ผู้วิจัยได้เห็นคุณค่าของการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยมากยิ่งขึ้น ตระหนักถึงการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย การสร้างรอยเชื่อมต่อระหว่างระดับชั้นอนุบาลและประถมศึกษาปีที่ 1 นอกเหนือจากนั้นการสร้างความเข้าใจกับทุกภาคส่วนที่มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย ตั้งแต่ครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานในระดับนโยบายต่าง ๆ ให้ตรงกันและสอดคล้องกัน ตลอดระยะเวลาในการทำวิทยานิพนธ์ขอขอบคุณบุคคลสำคัญผู้ซึ่งให้ความเมตตาจนสามารถทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จ ดังต่อไปนี้

กราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สุชาติ บวรกิติวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่คอยให้คำแนะนำ คอยตอบคำถามข้อสงสัย และอดทนเพื่อให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการทำวิจัยต่อไปได้ ตลอดจนสละเวลาอันมีค่าของอาจารย์ให้การตรวจสอบทุกขั้นตอนในการทำวิจัยครั้งนี้

กราบขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิวะโชติ ศรีสุทธิยากร อาจารย์ ดร.สุรศักดิ์ เก้าเอี้ยน และอาจารย์ ดร.ประภาศิริ รัชชประภาพรกุล ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาด้านสถิติและสารสนเทศทางการศึกษาให้แก่ผู้วิจัย

กราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.อุดมลักษณ์ กุลพิจิตร ที่ให้ความกรุณาเป็นประธานและคณะกรรมการสอบภายนอกในการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนิษฐ ศรีเคลือบ ที่ให้ความกรุณาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ขอขอบคุณคำแนะนำในการปรับแก้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

กราบขอบพระคุณท่านศึกษานิเทศก์จิตตาภา ทวีกาญจน์เดช คุณครูบุศรินทร์ ผึ้งบรรหาร และคุณครูศศิธร เจียงพัฒนากิจ ที่เสียสละเวลาอันมีค่าในการตรวจเครื่องมือให้มีคุณภาพ

กราบขอบพระคุณผู้บริหาร คณะครูและผู้ปกครอง รวมถึงบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลวิจัยเป็นอย่างดี

ขอบคุณพี่ประกายแก้ว วันวิสา นวลรัตน์และเพื่อน ๆ ที่ ปรึกษาครูศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาสถิติและสารสนเทศ ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทุกคนที่สร้างความสนุกสนาน ให้กำลังใจกันและร่วมกันฝ่าอุปสรรคระหว่างเรียนมาด้วยกัน

ขอขอบคุณเพื่อน ๆ พี่ ๆ น้อง ๆ คนรู้จักทุกคนที่อยู่รอบตัวผู้วิจัยที่คอยส่งกำลังใจ คอยสอบถามเรื่องการเรียน และส่งพลังดี ๆ มาให้กันเสมอมา

ที่สำคัญที่สุดขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ครอบครัว สำหรับการสนับสนุนตลอดการเรียนครั้งนี้มาตลอด คอยให้กำลังใจ และส่งความห่วงใยให้ผู้วิจัยเสมอมา

ยุทธชัย ศิลาแลง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญรูปภาพ.....	ฎ
บทที่ 1	13
บทนำ.....	13
ความเป็นมาและความสำคัญ	13
คำถามการวิจัย	17
วัตถุประสงค์การวิจัย	18
ขอบเขตของการวิจัย.....	18
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	19
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย	20
บทที่ 2	21
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
ตอนที่ 1 สารสำคัญของทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาล.....	21
ตอนที่ 2 พัฒนาการภาษาสำหรับเด็กอนุบาล.....	27
ตอนที่ 3 การส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาล	30
ตอนที่ 4 การนำเสนอตารางสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรที่เกี่ยวข้อง	41

ตอนที่ 5 การออกแบบโมเดลสมการเชิงโครงสร้างพระดั่งปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่ม.....	44
บทที่ 3	52
วิธีดำเนินการวิจัย	52
ระยะที่ 1	52
ประชากรและตัวอย่าง	53
ตัวแปรและนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปร	54
นิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรในการวิจัย.....	55
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	56
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย	58
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	59
การเก็บรวบรวมข้อมูล	61
การวิเคราะห์ข้อมูล	62
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น.....	63
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามวิจัย.....	64
ระยะที่ 2	64
การคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูล.....	64
การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา content analysis.....	65
บทที่ 4	66
ผลการวิจัย	66
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของตัวอย่าง.....	69
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาลที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน	71

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการเชิงโครงสร้างพหุระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษา ระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาลและตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์	77
ระยะที่ 2 การนำสารสนเทศที่ได้จากระยะที่ 1 มาเสนอเป็นแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษา ระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาล.....	83
ประเด็นที่ 1 แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมทางภาษาที่บ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาของเด็ก ..	85
ประเด็นที่ 2 พัฒนาการของเด็กอนุบาลมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ภาษาของเด็ก.....	87
ประเด็นที่ 3 การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนอนุบาลและสมรรถนะด้านการสอนภาษาของครูมี ความสำคัญใหม่ต่อการสอนภาษาสำหรับเด็กอนุบาล.....	90
ตอนที่ 5 เพื่อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาลสำหรับ ผู้ปกครอง ครู และตัวเด็ก.....	93
ด้านที่ 1 แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาลสำหรับ ผู้ปกครอง.....	93
ด้านที่ 2 แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาลสำหรับครู	94
ด้านที่ 3 แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาลสำหรับ ผู้บริหารและต้นสังกัด.....	95
บทที่ 5	97
สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	97
สรุปผลการวิจัย.....	97
1. การเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาลที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน.....	97
2. โมเดลสมการเชิงโครงสร้างพหุระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็ก	98
อนุบาลพัฒนาขึ้นและตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์.....	98
3. อิทธิพลของตัวแปรในระดับห้องเรียนที่มีผลต่อการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มสำหรับเด็ก อนุบาล.....	99

4. แนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกของเด็กอนุบาลสำหรับผู้ปกครอง ครู 100	
ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์	100
อภิปรายผลการวิจัย	101
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	104
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไปที่ต่อยอดจากผลการวิจัย	105
บรรณานุกรม	109
ภาคผนวก ก	115
รายชื่อโรงเรียนตัวอย่าง	115
ภาคผนวก ข	117
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	117
ภาคผนวก ค	119
ผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ (IOC)	119
ภาคผนวก ง	125
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	125
ภาคผนวก จ	132
ประเด็นและคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์	132
ประวัติผู้เขียน	135

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 การสังเคราะห์ตัวแปรที่เกี่ยวข้องและมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่ม...	41
ตารางที่ 1 การสังเคราะห์ตัวแปรที่เกี่ยวข้องและมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่ม (ต่อ)	42
ตารางที่ 1 การสังเคราะห์ตัวแปรที่เกี่ยวข้องและมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่ม (ต่อ)	43
ตารางที่ 1 การสังเคราะห์ตัวแปรที่เกี่ยวข้องและมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่ม (ต่อ)	44
ตารางที่ 2 คุณภาพเครื่องมือวิจัยด้านความเที่ยง	60
ตารางที่ 3 ข้อมูลพื้นฐานนักเรียน	69
ตารางที่ 4 ข้อมูลพื้นฐานครู	70
ตารางที่ 5 ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียน	71
ตารางที่ 6 การตรวจสอบความแปรปรวนของประชากรการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มเด็กกับรายได้ครอบครัว	72
ตารางที่ 7 สถิติบรรยายตัวแปรการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มเด็กกับรายได้ครอบครัว	73
ตารางที่ 8 การตรวจสอบความแปรปรวนของประชากรการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มเด็กกับจำนวนพี่น้อง	73
ตารางที่ 9 สถิติบรรยายตัวแปรการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มเด็กกับจำนวนพี่น้อง	75
ตารางที่ 10 การตรวจสอบความแปรปรวนของประชากรการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มเด็กกับสภาพครอบครัว	75
ตารางที่ 11 สถิติบรรยายตัวแปรการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มเด็กกับสภาพครอบครัว	77
ตารางที่ 12 ขนาดอิทธิพลของตัวแปรทำนายระดับนักเรียนและระดับห้องเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาล	80

ตารางที่ 13 คำน้่าหน้าห้องค้ประกอบของตัวแปรทำนายระดับนักเรียนและตัวแปรตามในโมเดลสมการ
 โครงสร้างพระค้การเรียนรู้ภาษาระยะแรกเรีมของเด็กอนุบาล..... 80

ตารางที่ 14 คำน้่าหน้าห้องค้ประกอบของตัวแปรทำนายระดับห้องเรียนและตัวแปรตามในโมเดล
 สมการโครงสร้างพระค้การเรียนรู้ภาษาระยะแรกเรีมของเด็กอนุบาล..... 81

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 โมเดลการวัดองค์ประกอบปัจจัยการรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาล.....	45
ภาพที่ 2 โมเดลการวัดองค์ประกอบปัจจัยพัฒนาการของเด็กอนุบาล	46
ภาพที่ 3 โมเดลการวัดองค์ประกอบปัจจัยเศรษฐฐานะทางครอบครัวของเด็ก.....	46
ภาพที่ 4 โมเดลการวัดองค์ประกอบปัจจัยสภาพแวดล้อมทางด้านภาษาที่บ้าน.....	47
ภาพที่ 5 โมเดลการวัดองค์ประกอบปัจจัยสภาพแวดล้อมทางด้านภาษาที่ห้องเรียน.....	47
ภาพที่ 6 โมเดลการวัดองค์ประกอบปัจจัยความสามารถด้านการสอนภาษาของครู	47
ภาพที่ 7 โมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาล	51
ภาพที่ 8 กรอบแนวคิด.....	51
ภาพที่ 9 กรอบแนวคิด วิเคราะห์และเปรียบเทียบการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาลที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน.....	52
ภาพที่ 10 โมเดลสมการเชิงโครงสร้างพหุระดับการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาล	52
ภาพที่ 11 กรอบแนวคิดอิทธิพลระดับห้องเรียนที่มีผลต่อการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาล.....	53
ภาพที่ 12 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรสภาพแวดล้อมทางภาษาในห้องเรียน.....	60
ภาพที่ 13 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรสมรรถนะด้านการสอนของครู.....	61
ภาพที่ 14 กรอบแนวคิดแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาล.....	64
ภาพที่ 15 การตรวจสอบความตรงของโมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาล.....	81

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

กระทรวงศึกษาธิการ เล็งเห็นความสำคัญของการยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยมีนโยบายให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไปสู่ความเป็นพลเมืองที่สมบูรณ์ และสามารถดำรงตนในสังคมได้อย่างปกติสุข โดยการอ่านออกเขียนได้ (Language Literacy) เป็นทักษะหนึ่งที่สำคัญยิ่งสำหรับการเรียนรู้ และการพัฒนาไปสู่ความสำเร็จ การอ่านอย่างคล่องแคล่วและเข้าใจความหมายจะนำมาซึ่งความรู้และส่งเสริมให้เกิดการคิดวิเคราะห์ มีวิจารณ์ญาณ แยกแยะ และประยุกต์ใช้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อชีวิตพร้อมทั้งสามารถถ่ายทอด สื่อสารความรู้รวมทั้งความคิดให้ผู้อื่นทราบและเข้าใจได้ ซึ่งเป็นทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 หากผู้เรียนบกพร่องหรือขาดความสามารถในการอ่านจะส่งผลให้ผู้เรียนไม่อาจก้าวหน้าได้ และจะประสบความยากลำบากในการดำเนินชีวิต ทั้งนี้การพัฒนาความสามารถในการอ่าน นอกจากครูจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และกระบวนการพัฒนาความสามารถในการอ่านของนักเรียน ครูจะต้องเข้าใจถึงความแตกต่างของผู้เรียน ทั้งความแตกต่างทางสติปัญญาและความแตกต่างทางพื้นฐานครอบครัว ซึ่งเป็นปัจจัยที่ควรคำนึงถึงในการพัฒนาความสามารถในการอ่านของผู้เรียน

ประเทศไทยมีผลการประเมินด้านการอ่านของนักเรียนไทยอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์ ส่วนการคิดวิเคราะห์ก็มีผลการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ว่านักเรียนไทยมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ในระดับที่ไม่น่าพึงพอใจ นักเรียนในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีปัญหาด้านการเขียนคำภาษาไทยผิด เรียงรูปประโยคไม่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ และข้อความที่เขียนไม่สามารถสื่อความหมายได้ เนื่องจากการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียน เป็นการแสดงความสามารถในภาพรวมที่ต่อเนื่องกัน โดยเริ่มต้นด้วยการอ่าน การคิดวิเคราะห์จากสาระที่อ่าน และเขียนสะท้อนความคิดที่ได้จากการอ่าน ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่ของครูที่ต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้วิธีการอ่านอย่างมีจุดมุ่งหมาย สามารถคิดวิเคราะห์เรื่องที่อ่าน และนำมาเขียนสื่อความให้ผู้อื่นเข้าใจได้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2554)

การมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีต้องเริ่มที่การอ่านออกเขียนได้เพราะภาษาเป็นเหมือนเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารและนำเสนอความคิด ภาษาช่วยให้เด็กเรียนรู้สิ่งแวดล้อม เกิดมโนทัศน์ และเกิดความคิดใหม่ ๆ อันนำไปสู่การเกิดความคิดสร้างสรรค์ เด็กมีพัฒนาการด้านการใช้ภาษาที่รวดเร็ว เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และการขยายตัวทางด้านสื่อสารอย่าง

ต่อเนื่อง ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ทั้งในด้านการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน อันเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญในการเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ (จินตมาศ ชื่นบุญ, 2535)

พัฒนาการทางภาษาของเด็กมีความสำคัญทางภาษาอย่างยิ่ง เพราะเป็นการนำเด็กสู่โลกใหม่ต่อไปในภายภาคหน้า ภาษาจึงถือได้ว่าเป็นรากฐานที่สำคัญยิ่งสำหรับพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก ความคิดต่าง ๆ จะมีการถ่ายทอดสู่กันได้โดยผ่านภาษา (ธรรมบวร., 2540) พัฒนาการทางภาษาตั้งแต่ช่วงแรกเริ่มของอายุเป็นตัวสะท้อนสู่ความสำเร็จในช่วงวัยต่อมาที่ชัดเจน วิธีการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยส่งผลต่อความสำเร็จในการอ่านเมื่อเด็กอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษา ดังนั้นคุณภาพการพัฒนาผู้เรียนให้อ่านออกเขียนได้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ใน วิชาต่าง ๆ ในระดับชั้นของการเรียนที่สูงขึ้นไป ความพร้อมเด็กในมิติพัฒนาการด้านภาษา คือการรู้หนังสือขั้นต้น หมายถึงการสนใจหนังสือใหม่ ๆ ที่หลากหลาย จดจำเรื่องที่คุ้นเคย รู้จักตัวอักษร เชื่อมโยงตัวอักษรและการเล่าเรื่อง ตระหนักถึงลำดับเรื่องราวต่าง ๆ และกระบวนการขีดเขียนหรือการเขียนของเด็ก (Panel., 1998)

การรู้หนังสือขั้นต้นสำหรับเด็กนั้น มีความเชื่อว่า เด็กทุกคนต้องประสบประสบการณ์ทางภาษาไว้เป็นข้อมูลสำหรับใช้ต่อไป เด็กจะเริ่มเข้าใจในการสื่อสารกับผู้อื่นว่า การสื่อสารจะต้องใช้ตัวอักษรที่มีทั้งรูปและเสียงแทนความหมาย โดยเด็กจะต้องพยายามจำแนกและจดจำรูปตัวอักษรรอบ ๆ ตัวพร้อมกับจำแนกและจดจำเสียงตัวอักษรเมื่อเด็กย่างเข้าสู่วัยเรียน (ตันติวงศ์., 2536) ซึ่งตรงกับแนวคิดของ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ ประเทศไทย UNICEFs, 2018; หิรัณย์ชโลธร, 2542) ว่า การเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็กก่อนอนุบาล ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ การตระหนักรู้เกี่ยวกับการออกเสียง (Phonological awareness) การมีความรู้เกี่ยวกับพยัญชนะ (Knowledge of letter) และการเขียน (Writing) เด็กจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับพยัญชนะ รู้จักชื่อ ลักษณะ เสียงของพยัญชนะ ตระหนักรู้เกี่ยวกับการออกเสียงของพยัญชนะแต่ละตัว การนำพยัญชนะมารวมกันแล้วเกิดเสียงใหม่ การแยกแยะความเหมือนความต่างของเสียงต้น เสียงท้ายของคำที่เกิดจากการนำพยัญชนะมารวมกัน และหลักฐานที่สำคัญต่อการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็กก่อนอนุบาล ได้แก่ การเขียนในระยะแรกเริ่มเมื่อเริ่มต้นเขียน เด็กจะเขียนไปพร้อมกับท่องเสียง หรือลักษณะของพยัญชนะนั้นซึ่งก่อนที่จะเขียนได้ เด็กจะต้องมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับพยัญชนะแล้ว และการที่จะเขียนคำหรืออ่านคำได้ ทั้งนี้เด็กจะต้องมีการตระหนักรู้เกี่ยวกับการออกเสียง อันจะนำไปสู่รากฐานที่สำคัญสู่การประสบความสำเร็จของการเรียนในอนาคตของเด็ก

ความพร้อมของพัฒนาการของเด็กที่มีความเกี่ยวข้องกับการประสบความสำเร็จด้านการเรียนในอนาคต ได้แก่ พัฒนาการของกล้ามเนื้อมัดเล็ก (Fine motor skill) การทำงานประสานกันของกล้ามเนื้อมือตา พัฒนาการด้านการอ่าน (Reading development) และ พัฒนาการด้านการเขียน (Writing development) (มหารศ., 2523) การที่เด็กจะอ่านหนังสือได้ถูกต้องตามโน้ตศน์ได้นั้น เด็กจะต้องมีการทำงานประสานกันระหว่างกล้ามเนื้อ และตา กล่าวคือ ในขณะที่อ่านหนังสือ เด็กจะต้องใช้นิ้วมือชี้ตาม และสายตามองตามนิ้วมือ ผ่านไปยังตัวอักษร คำ พยางค์ แล้วเปล่งเสียงออกมา เด็กจะเริ่มอ่านหนังสือได้ อย่างไรก็ตามเด็กจะต้องมีพัฒนาการด้านการเขียนประกอบกัน เนื่องจากการอ่านอย่างเดียวนั้นไม่เพียงพอต่อการรู้หนังสือระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาล ทั้งนี้ การเขียนเป็นการวัดทักษะการรู้หนังสือของเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับ องค์ประกอบของอวัยวะที่เกี่ยวข้องกับทักษะการเขียน ที่ต้องใช้อวัยวะต่าง ๆ ของร่างกายประกอบกัน ได้แก่ มือ ตา และการทำงานประสานกันระหว่างมือและตา (โสมประยูร, 2514)

จากผลสำรวจพบว่า เด็กนักเรียนร้อยละ 87 ในครัวเรือนที่ร่ำรวย ได้เข้าเรียนในระดับมัธยมปลายแต่ในครัวเรือนที่ยากจนมีเพียงร้อยละ 53 เท่านั้น (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2563) ซึ่งเป็นมาจากความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็กเองนั้น เป็นสิ่งสำคัญที่ควรคำนึงถึง นอกจากนี้เด็กแต่ละคนจะมีพัฒนาการและความพร้อมที่แตกต่างกันแล้ว สิ่งที่ส่งผลให้เกิดความแตกต่างมากยิ่งขึ้นคือความเหลื่อมล้ำในด้านเศรษฐกิจฐานะทางครอบครัวของเด็ก (Socioeconomic status) ที่แตกต่างกันทำให้เด็กมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพัฒนาการที่แตกต่างกันอีกด้วย (สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2554) โดยสภาพภูมิหลังทางครอบครัวของเด็กนั้นมีผลต่อการรู้หนังสือขั้นต้นของเด็กอนุบาล ประกอบไปด้วยรายได้ของครอบครัว (Family's income) การศึกษาของครอบครัว (Family's education) สภาพครอบครัวที่หลากหลาย (Varietal families) เด็กที่มีเศรษฐกิจฐานะทางครอบครัวสูงและมีความพร้อมจะมีการรู้หนังสือขั้นต้นที่พร้อมกว่าเด็กที่มีเศรษฐกิจฐานะทางครอบครัวด้อยกว่า (Dolean, Melby-Lervåg, Tincas, Damsa, & Lervåg, 2019; กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

สิ่งแวดล้อมนับว่าเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อพัฒนาการทางภาษาของเด็กมาก ทั้งนี้ เพราะบ้านเป็นสิ่งแวดล้อมที่ใกล้ชิดตัวเด็กมากที่สุด นอกจากนี้การเรียนรู้ภาษาอย่างแรกที่ได้ใช้ คือ การเลียนแบบเมื่อบ้านมีอิทธิพลต่อการฟัง การพูด และการอ่าน ดังนั้น บ้านจึงเป็นสิ่งแรกที่มีอิทธิพลต่อการเขียน เพราะเด็กย่อมเขียนตามสิ่งที่เคยพูด หรือเคยได้ยินมา สิ่งแวดล้อมทางบ้าน ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความสัมพันธ์ในครอบครัว ภาษาพูดที่บ้าน เชื้อชาติ จำนวนพี่น้อง และการอบรมเลี้ยงดู

(โสมประยูร, 2514) นอกจากนั้นเองสภาพแวดล้อมทางด้านภาษาที่บ้าน (Home literacy environment) คือ การเปิดโอกาสให้มีการสนทนาที่หลากหลาย (Provide conversation) การอ่านหนังสือกับเด็ก (Reading to child) และการมีแหล่งทรัพยากรด้านภาษาที่บ้าน (Literacy resources) ได้แก่ การมีมุมหนังสือที่บ้าน การมีกิจกรรมทางภาษา กระดาษกับดินสอ เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมนั้นจะมุ่งไปที่การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับเด็ก มีการสื่อสารกันอย่างหลากหลาย มีผลต่อการเรียนรู้ภาษาในระยะแรกเริ่มของเด็กก่อนอนุบาล (Borre, Bernhard, Bleiker, & Winsler, 2019; Krijnen, van Steensel, Meeuwisse, Jongerling, & Severiens, 2019; ทิรัณย์ชโลทร, 2542)

ครูจะต้องจัดสิ่งแวดล้อมที่เต็มไปด้วยการอ่านและการเขียน สภาพแวดล้อมทางด้านภาษาทั้งห้องเรียน (Classroom literacy environment) คือการส่งเสริมให้เด็กได้มีการเรียนรู้ภาษาในห้องเรียนและบริบทของห้องเรียน (Snell, Hindman, & Wasik, 2018) ได้แก่ การเปิดโอกาสให้มีการสนทนาที่หลากหลาย (Provide conversation) การอ่านหนังสือกับเด็ก (Reading to child) และการมีแหล่งทรัพยากรทางภาษาที่โรงเรียน (Literacy resources) ได้แก่ การมีมุมหนังสือในห้องเรียน การมีสื่อ กิจกรรมทางภาษาที่หลากหลาย เกม บัตรคำ กระดาษกับดินสอ สี หนังสือนิทานที่ใช้นิทานเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมกับเด็ก เพื่อให้เด็กสามารถพูดคุยและทำงานได้ มีโต๊ะ เก้าอี้สำหรับนั่งเขียนเหมาะสมและเพียงพอสำหรับเด็ก

ความถนัดในการสอนภาษาของครูมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ภาษาในระยะแรกเริ่มของเด็กก่อนอนุบาล ครูควรกระตุ้นให้เด็กกล้าเสี่ยง กล้าที่จะเขียน ครูควรให้กำลังใจเด็กที่จะสร้างการเขียนของตนเองขึ้น และเน้นความสำคัญของความหมายมากกว่าความถูกต้อง (Brewer, 1995) ครูควรเชิญให้เด็กเขียนเด็กอ่าน มากกว่าที่จะยื่นมือเข้าไปช่วยเขียน และควรจัดอุปกรณ์การเขียน การอ่านให้เด็กสามารถหยิบยืมใช้ได้ง่าย เช่น ในศูนย์การเรียนรู้ควรเป็นศูนย์ที่ขึ้นวางหนังสือ มีกระดาษหลากหลายชนิดทั้งมีเส้นและไม่มีเส้นให้เด็กเลือกใช้ จัดเตรียมกรรไกร ดินสอ และดินสอสี ครูอาจอ่านเรื่อง นิทานให้เด็กฟัง เพราะประสบการณ์ที่เด็กได้ฟังสามารถนำมาเขียนได้ (Elmore, 1996) โดยความสามารถด้านการสอนของครู (Teacher's performance) มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ภาษาของเด็ก ได้แก่ ระดับการรู้ภาษาของครู (Teacher's literacy) และความถนัดในการสอนภาษาของครู (Teaching's aptitude) เมื่อครูมีความรู้ด้านการสอนภาษา เข้าใจหลักการสอนภาษา และมีความสามารถในการถ่ายทอด การสอนภาษาแก่เด็ก ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะมีอิทธิพลต่อการรู้ภาษาในระยะเริ่มต้นของเด็กก่อนอนุบาล (Piasta, Park, Farley, Justice, & O'Connell, 2019; กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

ธรรมชาติของข้อมูลเด็กอนุบาลนั้น เป็นการเก็บข้อมูลจากการประเมินตามสภาพจริง และอิงพัฒนาการของเด็ก เพราะฉะนั้น โมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับ (Multilevel Structural Equation Model: MSEM) (กาญจนวาสี, 2550; วิรัชชัย., 2542) ช่วยให้สามารถสรุปผลการวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามวิจัยได้ถูกต้อง ชัดเจน กลุ่มเล็ก และสอดคล้องกับโครงสร้างและธรรมชาติของข้อมูลที่ทำการศึกษา เพราะว่าในงานวิจัยนี้นั้นศึกษาข้อมูลเด็กแต่ละคน ตัวข้อมูลนั้นจะมีความซับซ้อนแล้วนำข้อมูลของเด็กแต่ละคนนั้นมาวิเคราะห์เพื่อหาสารสนเทศในระดับนักเรียน จากนั้นทำข้อมูลให้เป็นข้อมูลระดับห้องเรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและสารสนเทศที่มากขึ้น เนื่องจากเป็นการบูรณาการการวิเคราะห์สมการโครงสร้าง (SEM) ซึ่งมีจุดเด่นในด้านการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและการใช้ตัวแปรแฝงที่สามารถผ่อนคลายข้อตกลงเบื้องต้นได้กับการวิเคราะห์ข้อมูลพหุระดับ (Multilevel Analysis) ช่วยแก้ปัญหาความลำเอียงของการสรุปข้อมูลข้ามระดับ

ด้วยสาเหตุที่กล่าวมานี้ทำให้งานวิจัยนี้แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ผู้วิจัยจึงต้องการวิเคราะห์และเปรียบเทียบการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาลที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน ตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลสมการเชิงโครงสร้างพหุระดับที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และวิเคราะห์อิทธิพลระดับห้องเรียนที่มีผลต่อการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาลและระยะที่ 2 เป็นการนำสารสนเทศที่ได้จากระยะที่ 1 มาเสนอเป็นแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มสำหรับผู้ปกครองในการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาของเด็กที่บ้าน การสื่อสารกับเด็ก สภาพแวดล้อมที่กระตุ้นการเรียนรู้ภาษาที่บ้าน การพัฒนาตัวเองของผู้ปกครอง รวมถึงการใส่ใจตัวเด็กที่มากยิ่งขึ้น และแนวทางการพัฒนาการสอนภาษาของครู อีกทั้งการจัดสภาพแวดล้อม สร้างสื่อการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาล อันเป็นรากฐานสำคัญที่นำไปสู่การเรียนรู้ภาษาในระดับชั้นประถมศึกษา อีกทั้งยังส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์การสอบอ่านเขียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับที่ดีและเป็นที่ยังพอใจสำหรับทุกฝ่าย ทั้งผู้ปกครอง ครู ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์

คำถามการวิจัย

1. การเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาลที่มีภูมิหลังแตกต่างกันเป็นอย่างไร
2. โมเดลสมการเชิงโครงสร้างพหุระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่
3. อิทธิพลของตัวแปรในระดับห้องเรียนที่มีผลต่อการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาลเป็นอย่างไร

4. แนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาล สำหรับผู้ปกครอง ครู ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์และเปรียบเทียบการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาลที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน
2. เพื่อวิเคราะห์โมเดลสมการเชิงโครงสร้างพหุระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาลและตรวจสอบความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์
3. เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรในระดับห้องเรียนที่มีผลต่อการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาล
4. เพื่อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาลสำหรับผู้ปกครอง ครู ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์

ขอบเขตของการวิจัย

รูปแบบของการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณครอบคลุมการศึกษาพหุระดับ หลังจากนั้นผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ที่ได้ไปเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเพิ่มเติมจากผู้ทรงคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเพิ่มขึ้น ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงต้องกำหนดขอบเขตของการวิจัยให้อยู่ในวิสัยที่จะสามารถทำการวิจัยได้ตามรูปแบบที่กำหนดรวม 2 ด้าน คือ ขอบเขตด้านตัวแปรในการวิจัยและขอบเขตด้านบริบทในการวิจัย เหตุผลในการกำหนดขอบเขตการวิจัยมีดังนี้

ด้านที่ 1 การกำหนดขอบเขตด้านตัวแปรในการวิจัย ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตด้านตัวแปร มุ่งสนใจที่บริบทการจัดสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันที่บ้านของนักเรียนโดยผู้ปกครองที่มีสภาพครอบครัว (Varietal families) สภาพแวดล้อมที่โรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลางและขนาดใหญ่ และตัวครูที่จบการศึกษาปฐมวัยหรืออนุบาลศึกษา และมีประสบการณ์การสอน 2 ปีขึ้นไป ที่มีผลต่อการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของนักเรียนระดับชั้นอนุบาลจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่สังกัดอยู่ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร (สพป.กทม.) เนื่องจากโรงเรียนภายใต้สังกัดสพป.กทม. ในระดับอนุบาลจะเป็นการจัดกิจกรรมแบบบูรณาการ ไม่เน้นการสอนอ่านเขียน มุ่งเน้นเตรียมให้เด็กมีความพร้อมตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยปีพุทธศักราช 2560

ด้านที่ 2 การกำหนดขอบเขตด้านบริบทในการวิจัยแยกเป็น 3 ประเด็นดังนี้ 1) ขอบเขตด้านความหลากหลายของบริบทโรงเรียนและบ้าน ตามที่ได้เสนอขอบเขตวิจัยด้านองค์ประกอบบริบทของการจัดสภาพแวดล้อมของที่โรงเรียนและที่บ้าน ในการวิจัยครั้งนี้จึงกำหนดการเลือกตัวอย่างสำหรับการวิจัยเชิงปริมาณและเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพให้ครอบคลุมข้อมูลทั้ง 2 บริบท คือที่บ้านและโรงเรียน 2) การกำหนดขอบเขตด้านระดับการศึกษา โดยเลือกเป็นระดับชั้นอนุบาล 3) ขอบเขตด้าน

พัฒนาการของเด็ก เนื่องจากพัฒนาการของเด็กประกอบไปด้วย 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์-จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา (วิชาการ, 2560) ผู้วิจัยจึงพิจารณาตัดสินใจศึกษาการเรียนรู้ภาษาในระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาล ซึ่งอยู่ในพัฒนาการด้านสติปัญญา แต่ปัจจัยที่ส่งผลก็จะต้องประกอบไปด้วยพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กอนุบาล

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

พัฒนาการเด็ก (Child development) หมายถึง ความพร้อมของพัฒนาการของเด็กที่มีความเกี่ยวข้องกับการประสบความสำเร็จด้านการเรียนในอนาคต ได้แก่ พัฒนาการของกล้ามเนื้อเล็ก (Fine motor skill) การทำงานประสานกันของกล้ามเนื้อมือตา พัฒนาการด้านการอ่านและการเขียน (Reading and writing development)

เศรษฐกิจฐานะทางครอบครัวของเด็ก (Socioeconomic status) หมายถึง สภาพภูมิหลังทางครอบครัวของเด็ก ด้านรายได้ของครอบครัว (Family's income) การศึกษาของครอบครัว (Family's education) และ สภาพครอบครัว (Varietal families)

สภาพแวดล้อมทางด้านภาษาที่บ้าน (Home literacy environment) หมายถึง การเปิดโอกาสให้มีประสบการณ์ทางภาษาที่หลากหลายที่บ้าน (Provide conversation) การอ่านหนังสือกับเด็กที่บ้าน (Reading to child) และการมีแหล่งทรัพยากรด้านภาษาที่บ้านและชุมชนที่อาศัย (Home literacy resources)

การจัดสภาพแวดล้อมทางภาษาในห้องเรียน (Classroom literacy environment) หมายถึง การส่งเสริมให้เด็กได้มีการเรียนรู้ภาษาในห้องเรียนของเด็กและบริบทของห้องเรียนประกอบไปด้วย การเปิดโอกาสให้มีประสบการณ์ทางภาษาที่หลากหลาย (Provide conversation) การอ่านหนังสือกับเด็ก (Reading to child) และการมีแหล่งทรัพยากรทางภาษาในห้องเรียน (Classroom literacy resources)

สมรรถนะด้านการสอนภาษาของครู (Teacher's literacy aptitude) ระดับความรู้ความสามารถ ความถนัดของครู ที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ภาษาของเด็ก ประกอบไปด้วยความรู้พื้นฐานด้านการสอนภาษาของครู (Teacher literacy pedagogy) และความถนัดในการสอนภาษาของครู (Teaching's aptitude)

การรู้ภาษาในระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาล (Emergent literacy) หมายถึง การตระหนักรู้เกี่ยวกับการออกเสียง (Phonological awareness) การมีความรู้เกี่ยวกับพยัญชนะ (Knowledge of letter) และการเขียน (Writing)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ประโยชน์เชิงวิชาการ

1.1 ทำให้ได้รับสารสนเทศเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาล รวมทั้งโมเดลสมการเชิงโครงสร้างพหุระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาลที่พัฒนาขึ้น

1.2 ได้แนวทางในการพัฒนาปัจจัยต่าง ๆ ให้กับนักเรียนอนุบาลและเป็นแนวทางในการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ภาษาอันเป็นรากฐานของการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นของเด็กอนุบาลให้ดียิ่งขึ้น

2. ประโยชน์เชิงปฏิบัติ

2.1 ครูสามารถใช้เป็นแนวทางในการนำไปพัฒนาโปรแกรม หลักสูตร การจัดการเรียนรู้ ศูนย์การเรียนรู้ สภาพแวดล้อมหรือประเด็นวิจัยในชั้นเรียนเพื่อจัดการเรียนรู้ และพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มของเด็กอนุบาลที่มีภูมิหลังแตกต่างกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ผู้ปกครองใช้เป็นแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมภาษาที่บ้าน ที่สามารถส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาล เพื่อให้เด็กมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ภาษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อันไปสู่การประสบความสำเร็จในการเรียนต่อไป

3. ประโยชน์เชิงนโยบาย

บุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับระบบการศึกษา เช่น ครู ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กระทรวงศึกษาธิการที่เป็นหน่วยงานต้นสังกัด ได้แนวนโยบายด้านการนำวิธีการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาลจากการวิจัยนี้ไปใช้ในการส่งเสริมพัฒนาหลักสูตร นโยบายที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ภาษาของเด็กอนุบาล เพื่อให้เด็กได้มีความพร้อมและความแข็งแกร่งด้านภาษามากยิ่งขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่นำเสนอต่อไปนี้ ประกอบด้วย การเสนอในห้าตอนหลักคือ ตอนที่ 1 สารสำคัญของทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาล ประกอบไปด้วย ทฤษฎีและหลักการเกี่ยวกับธรรมชาติของภาษาและการเรียนรู้ และทฤษฎีและหลักการเกี่ยวกับพัฒนาการเรียนรู้ทางภาษาของเด็ก ตอนที่ 2 พัฒนาการภาษาสำหรับเด็กอนุบาล ตอนที่ 3 การส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาล ตอนที่ 4 การนำเสนอตารางสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาล และตอนที่ 5 การออกแบบโมเดลสมการเชิงโครงสร้างพหุระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาลที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดการวิจัย

ตอนที่ 1 สารสำคัญของทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาล

การนำเสนอสาระในส่วนนี้เกี่ยวข้องกับประกอบไปด้วย ทฤษฎีและหลักการเกี่ยวกับธรรมชาติของภาษาและการเรียนรู้ และทฤษฎีและหลักการเกี่ยวกับพัฒนาการเรียนรู้ทางภาษาของเด็ก ในประเด็นต่าง ๆ มีดังต่อไปนี้

1.1 ทฤษฎีและหลักการเกี่ยวกับธรรมชาติของภาษาและการเรียนรู้

Krashen (1983) ได้นำเสนอแนวคิดการสอนภาษาตามแนวทางแบบธรรมชาติ มีความเชื่อว่าเด็กจะพูดเองเมื่อเด็กมีความพร้อม เน้นการสื่อสารอย่างมีความหมายมากกว่าการท่องจำ และสอนโดยใช้สถานการณ์ในชีวิตประจำวันในชีวิตจริงเพื่อส่งเสริมความเข้าใจ และผลิตภาษาออกมาอย่างมีเป้าหมาย โดยการสอนแบบนี้เน้นการนำเสนอภาษาที่เด็กสามารถทำความเข้าใจได้ โดยเนื้อหาที่ครูนำเสนอจะเป็นเนื้อหาที่ยากขึ้นไปอีกระดับหนึ่ง

บุษบง ต้นติวงศ์ (2536) ได้กล่าวถึงแนวการสอนภาษาแบบธรรมชาติที่ใช้กับเด็กอนุบาลในงานวิจัยนี้ มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีที่ว่าด้วยธรรมชาติของภาษา ดังนี้

1) ทฤษฎีว่าด้วยระบบของภาษา ภาษาประกอบด้วย 3 ระบบ คือ ระบบความหมาย ระบบไวยากรณ์ และระบบเสียง ซึ่งหัวใจของระบบภาษา คือ ความหมาย ไวยากรณ์และเสียง เป็นเพียงส่วนประกอบเท่านั้น โดยการเขียนเป็นการสื่อความหมายให้เหมาะสมกับสถานการณ์ หรือเป็นตัวแทนของการสื่อสารหนึ่ง และการเขียนของเด็กเพื่อศึกษาสิ่งที่เด็กต้องการเรียนรู้

2) ทฤษฎีว่าด้วยภาษา ความคิด และสัญลักษณ์สื่อสาร ภาษาเป็นสัญลักษณ์สื่อสารที่ไม่สามารถสื่อสารความคิดได้ทุกอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะสัญลักษณ์ที่เด็กใช้มีหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับเรื่องที่สื่อสาร เด็กจะต้องคิดสัญลักษณ์เพื่อสื่อสาร ถ่ายทอดความคิดและประสบการณ์ต่าง

ๆ โดยสัญลักษณ์ที่เด็กใช้มีหลายรูปแบบ ได้แก่ ภาษา ศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหวร่างกาย ละคร และคณิตศาสตร์

3) ทฤษฎีว่าด้วยการอ่านเขียนในระบบภาษา มีความเชื่อว่า เด็กทุกคนต้องสะสมประสบการณ์ทางภาษาไว้เป็นข้อมูลสำหรับใช้ต่อไป เด็กจะเริ่มเข้าใจในการสื่อสารกับผู้อื่นว่า การสื่อสารจะต้องใช้ตัวอักษรที่มีทั้งรูปและเสียงแทนความหมาย โดยเด็กจะต้องพยายามจำแนกและจดจำรูปตัวอักษรรอบ ๆ ตัว พร้อมกับจำแนกและจดจำเสียงตัวอักษรเมื่อเด็กย่างเข้าสู่วัยเรียน เด็กจะมีประสบการณ์ทางภาษาพร้อมที่จะจำแนกเสียงและรูปของตัวอักษรได้มีระบบมากขึ้น

ขจิตพรรณ ทองคำ (2536) กล่าวถึง กระบวนการในการเรียนรู้ภาษาของเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งสามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารกันได้ว่ามีลำดับดังต่อไปนี้

1) การเลียนแบบ เป็นกระบวนการสำคัญในการเรียนรู้ภาษาเพราะเป็นขั้นที่เด็กเลียนแบบเสียงของเด็กและพูดตามเสียงที่ได้ยิน

2) การเอาอย่าง เด็กมิได้เลียนแบบการออกเสียงอย่างเดียวเท่านั้น แต่จะเลียนแบบท่าทาง นิสัยใจคอจากบุคคลตามเสียงที่ได้ยิน

3) การเลียนแบบพฤติกรรมตอบสนองความพร้อมที่สิ่งเร้ารอบตัว เป็นพฤติกรรมตอบสนองที่เด็กพยายามทำตาม โดยลองใช้อวัยวะเปล่งเสียงต่าง ๆ เพื่อให้ทำงานร่วมกัน ได้แก่ ส่วนที่สมองรับรู้ มองเห็น ได้ยิน สัมผัสความจำ ความคุมริมฝีปาก สีหน้า ท่าทาง และสายตา

4) การเรียนรู้ด้วยสัมผัสพันธภาวะ เด็กจะเรียนรู้ด้วยคำและความหมายโดยอาศัยความสัมพันธ์ระหว่างเสียงหรือพฤติกรรม เช่น เด็กเรียนรู้คำว่าตุ๊กตา เมื่อแม่ยื่นตุ๊กตาให้แล้วบอกว่าตุ๊กตา เด็กจะเรียนรู้จากการเชื่อมโยงกับสิ่งของ

5) การเรียนรู้ถาม-ตอบ เมื่อเด็กได้เรียนรู้ภาษาแล้วก็จะเกิดความรู้ความคิดอย่างมีระบบ รู้จักใช้เหตุผล จะมีความสงสัยและอยากรู้อยากเห็นโดยการถามคำถามของเด็กจะช่วยพัฒนาภาษาของเด็กดียิ่งขึ้น

6) การลองผิดลองถูก เด็กปฐมวัยเป็นเด็กที่ลองปฏิบัติ อาจจะถูกบ้างผิดบ้าง การเข้าใจชมเชยเมื่อเด็กออกเสียงได้ถูกต้องจะทำให้เด็กเกิดความมั่นใจและช่วยให้ภาษาพัฒนาได้รวดเร็วขึ้น

7) การถ่ายทอดการเรียนรู้ การเรียนรู้ในสิ่งใหม่ ๆ จะง่ายขึ้นถ้าผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวพันกันมาก่อน เช่น การรู้จักไก่ แล้วรู้จักเปิด ห่าน โดยชี้ให้เห็นถึงความแตกต่าง เด็กจะจดจำได้เร็วและมีความคิดตามลำดับอย่างมีระบบ

1.2 ทฤษฎีและหลักการเกี่ยวกับพัฒนาการการเรียนรู้ภาษาของเด็ก

Essa (1996) กล่าวถึง ทศนะของนักทฤษฎีเกี่ยวกับการเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัยไว้ 3 ประการ ไว้ดังนี้

ประการที่ 1 ทรรศนะของนักพฤติกรรมศาสตร์ (The behaviorist view) เป็นแนวคิดเริ่มแรกที่เป็นที่ยอมรับกันอย่างแพร่หลายว่า การเรียนรู้ของเด็กถูกกำหนดจากสิ่งแวดล้อม ภาษาเป็นเหมือนพฤติกรรมการเรียนรู้ เช่นเดียวกับพฤติกรรมการเรียนรู้แบบอื่น ๆ ครูหรือผู้ปกครองสามารถส่งเสริมพัฒนาการทางภาษาให้กับเด็ก โดยการตอบสนองด้วยการยิ้ม การกอดรัดและการใช้คำพูดที่ถูกต้องกับเด็ก เมื่อเด็กเริ่มพูดเป็นพยางค์ขึ้น ควรให้โอกาสเด็กได้พูดคำเหล่านั้นซ้ำอีก เพราะคำเหล่านั้นต่อไปจะรวมกันเป็นคำที่มีความหมาย เป็นประโยคที่ต้องทำตามหลักภาษาต่อไป

ประการที่ 2 ทรรศนะของทฤษฎีสภาวะติดตัวโดยกำเนิด (The nativist view) เชื่อว่า เด็กเกิดพร้อมกับความสามารถทางภาษาตั้งแต่กำเนิด ซึ่ง Chomsky (1972) กล่าวว่า เด็กมีโครงสร้างทางภาษาติดตัวมาตั้งแต่กำเนิดแล้ว จึงทำให้เด็กสามารถพัฒนาภาษาได้อย่างรวดเร็วในช่วงปฐมวัย สามารถเข้าใจคำศัพท์ ความหมายและไวยากรณ์ทางภาษาได้

ประการที่ 3 ทรรศนะของนักสังคมศาสตร์ (The socialist view) เป็นการรวมสองทรรศนะในการพัฒนาภาษาสำหรับเด็กปฐมวัย จากทรรศนะที่ว่า การเรียนรู้ของเด็กมาจากสิ่งแวดล้อมและทรรศนะที่ว่าเด็กมีความสามารถทางภาษามาตั้งแต่กำเนิดที่ทำให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาเพิ่มขึ้น และความเข้าใจเกี่ยวกับภาษาของเด็กปฐมวัยมีรากฐานพัฒนาทางด้านสติปัญญา โดยที่ภาษาจะเป็นเครื่องมือหรือสัญลักษณ์ให้เด็กได้แสดงความคิดออกมา นอกจากนี้การเรียนรู้ภาษาของเด็กยังเกิดจากปัจจัยภายใน แต่การแสดงออกในสิ่งแวดล้อมที่มีสังคมจากคนใกล้ชิด เช่น พ่อ แม่ ครู จะก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ทางสังคมขึ้น เด็กจะสามารถเรียนรู้ภาษาได้เร็ว เมื่อมีการสื่อสารหรือปฏิสัมพันธ์กับคนในสังคม อาจกล่าวได้ว่า เครื่องมือทางสังคมแรกเริ่มของเด็ก คือ ภาษา

Temple (1993) ได้กล่าวถึงลักษณะการเรียนรู้ภาษาพูดและภาษาเขียนของเด็กไว้ ดังนี้

- 1) เด็กจะต้องใช้ความสามารถด้านการริเริ่มเป็นอย่างมากในการเรียนรู้พูดและเรียนเขียน
- 2) เด็กจะต้องอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีความหมายทั้งการเรียนรู้พูดและการเรียนเขียน
- 3) เด็กเรียนรู้พูดโดยการสร้างกฎของตัวเอง ทดลองพูดและค่อย ๆ แก้ไขตามลำดับ ในตอนแรกเด็กจะพูดผิดมาก แต่เด็กจะต้องแก้ไขในภายหลัง ในทำนองเดียวกันเด็กจะทำผิดพลาดในการเขียนตัวอักษร การสะกด และการเขียนความเรียง เพราะเด็กจะตั้งสมมติฐานของตนเองในการค้นหากฎของระบบการเขียน ซึ่งเด็กจะลองผิดลองถูกจนสามารถเขียนเองได้ถูกต้อง
- 4) เด็กในระยะแรกเริ่มพูดนั้นจะยังพูดไม่ค่อยถูกต้อง แต่เมื่อได้รับผลจากการสอนโดยตรงรูปแบบการพูดจะเปลี่ยนไปที่ละน้อย และพัฒนาไปในทิศทางที่ดีขึ้น เช่นเดียวกับการเขียนการสะกดคำ จะไม่ได้รับการพัฒนาทันทีทันใด แต่จะเป็นไปอย่างช้า ๆ ตามบริบทและมโนทัศน์ของการเรียนรู้ ซึ่งถูกควบคุมด้วยตัวเด็กและครู
- 5) เด็กเรียนรู้พูดเพื่อสนองความต้องการของตนเอง และปรับการพูดให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และสถานการณ์ ที่มีความแตกต่างกัน

6) เราไม่สามารถสอนกฎเกณฑ์ภาษาโดยตรงให้แก่เด็กเพื่อหัดพูดและเขียน แต่เด็กจะต้องมีพลังที่อยากเรียนรู้จากตัวเด็กเอง

Morrow (1993) กล่าวว่า การพัฒนาภาษาของเด็กสามารถพัฒนาโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้เพื่อที่จะแสดงความรู้สึก และเปลี่ยนความคิดและความเข้าใจความหมายของคนในสังคม โดยใช้สัญลักษณ์แยกเป็นระยะได้ ดังนี้

- 1) การพัฒนาการรู้หนังสือโดยผ่านพัฒนาการทางภาษา
- 2) พัฒนาการทางภาษาโดยผ่านพัฒนาการทางสัญลักษณ์
- 3) พัฒนาการทางสัญลักษณ์โดยผ่านพัฒนาการทางสังคม และการเข้าใจวัฒนธรรม

เด็กส่วนใหญ่มีพัฒนาการภาษาอย่างต่อเนื่อง โดยไม่มีช่องว่างระหว่างระยะเวลา และเด็กแต่ละคนจะมีทิศทางที่แตกต่างกัน พัฒนาการการรู้หนังสือของเด็ก เริ่มจากการเรียนรู้ที่จะติดต่อกับคนอื่น ขั้นแรกคือ การพูดที่ไม่มีความหมาย พัฒนามาสู่การพูดที่มีความหมายและการเล่นกับสัญลักษณ์ สุดท้ายคือ การเขียน ระยะที่เกิดขึ้นจะมีพื้นฐานมาจากระยะก่อน เพื่อที่จะหารูปแบบใหม่ในการติดต่อสื่อสาร

Vygotsky (1978) กล่าวว่า เด็กพัฒนาภาษาเพื่อที่จะเข้าร่วมกิจกรรมในสังคม เด็กจึงต้องเรียนรู้ที่จะเข้าใจ ใช้ และสร้างสัญลักษณ์ขึ้น คือ การสื่อสารโดยใช้ภาษาที่เป็นสัญลักษณ์ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญมาก ในกระบวนการพัฒนาการเรียนรู้สัญลักษณ์ เด็กจะต้องเรียนรู้ตั้งแต่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน สิ่งเหล่านี้คือ การพัฒนาทักษะภาษาทั้ง 4 ด้าน เด็กเริ่มเรียนรู้ภาษาตั้งแต่เป็นทารก เรียนรู้ที่จะฟังเพื่อพูดหรือใช้กิริยาท่าทาง หรือการใช้สัญลักษณ์ การวาดรูป จนกระทั่งพัฒนาเป็นการเขียนและการอ่าน นอกจากนี้ยังกล่าวถึงการที่เด็กเรียนรู้ภาษาจากผู้อื่นว่า เด็กจะพยายามที่จะเรียนรู้ เป็นระดับ ๆ โดยได้รับคำแนะนำจากผู้อื่น จนเด็กสามารถคิดเกิดเป็นความรู้ภายในตนได้ การเรียนรู้ภาษาของเด็กเป็นการได้รับอิทธิพลของบุคคล สังคมและสิ่งแวดล้อมรอบตัวซึ่งมีผลต่อการเรียนรู้ของเด็ก เด็กมีหน้าที่ในการสร้างองค์ความรู้ของตน แต่ก็ได้รับอิทธิพลของบุคคลอื่น ได้แก่ เพื่อนและครูมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของเด็ก ซึ่งการเล่นเป็นส่วนสำคัญในการช่วยพัฒนาการของเด็ก เช่น การพูดสนทนา การวาด การเขียน การอ่าน ตลอดจนการเล่นช่วยในการเรียนรู้ภาษาของเด็ก เพราะกิจกรรมเหล่านี้เป็นการใช้สัญลักษณ์

จากนักการศึกษากล่าวสรุปได้ว่า การเรียนรู้การเขียนและพัฒนาด้านการเขียนในเด็กจะเกิดขึ้นได้โดยผ่านการบวนการเรียนรู้อย่างเป็นธรรมชาติตั้งแต่เกิด โดยกระบวนการพัฒนาการเขียนนั้นเด็กจะต้องเรียนรู้ตั้งแต่การฟังจนพัฒนาเป็นการพูดสื่อสาร หลังจากนั้นเด็กจะพัฒนาเป็นการใช้สัญลักษณ์โดยการอ่านและการเขียนในที่สุด ซึ่งกระบวนการเหล่านี้เด็กสามารถเรียนรู้ได้จากกิจกรรมประจำวันที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง เพราะในชีวิตประจำวันของเด็ก เด็กมีการติดต่อสื่อสารกับบุคคล และสังคมรอบตัวอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นเด็กจึงสามารถเรียนรู้การใช้ภาษาจากบุคคลรอบข้างได้ดีกว่าการ

สอนภาษาอย่างเป็นทางการ และการสอนสำหรับเด็กนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องให้การสนับสนุนและให้กำลังใจ

Piaget (1970) กล่าวในทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา พัฒนาการทางสติปัญญาของบุคคลเป็นไปตามวัยต่าง ๆ เป็นลำดับขั้น ดังนี้

1) ขั้นประสาทรับรู้และการเคลื่อนไหว (Sensory-Motor Stage) เริ่มตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 2 ปี พฤติกรรมของเด็กในวัยนี้ขึ้นอยู่กับ การเคลื่อนไหวเป็นส่วนใหญ่

2) ขั้นก่อนปฏิบัติการคิด (Preoperational Stage) เริ่มตั้งแต่อายุ 2-7 ปี แบ่งออกเป็นขั้นย่อย 2 ขั้นอันได้แก่

2.1 ขั้นก่อนเกิดสัจกับ (Preconception Thought) เป็นขั้นพัฒนาการของเด็กอายุ 2-4 ปี เป็นช่วงที่เด็กเริ่มมีเหตุผลเบื้องต้น สามารถจะโยงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ 2 เหตุการณ์ หรือมากกว่ามาเป็นเหตุผล เกี่ยวโยงซึ่งกันและกัน แต่เหตุผลของเด็กวัยนี้ยังมีการจำกัดขอบเขต

2.2 ขั้นการคิดแบบญาณหยั่งรู้ นึกออกเองโดยไม่ใช้เหตุผล (Intuitive Thought) เป็นขั้นพัฒนาการของเด็ก อายุ 4-7 ปี ในขั้นนี้เด็กจะเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ รวมตัวตีขึ้น รู้จักแยกประเภทและแยกชิ้นส่วนของ เป็นต้น

3) ขั้นปฏิบัติการคิดด้านรูปธรรม (Concrete Operation Stage) เริ่มจากอายุ 7-11 ปี พัฒนาการทางด้านสติปัญญาและความคิดของเด็กวัยนี้สามารถสร้างกฎเกณฑ์และวางเกณฑ์ในการแบ่งสิ่งแวดล้อมออกเป็นหมวดหมู่

4) ขั้นปฏิบัติการคิดด้วยนามธรรม (Formal Operational Stage) เริ่มจากอายุ 11-15 ปี ในขั้นนี้พัฒนาการทางสติปัญญาและความคิดของเด็กวัยนี้เป็นขั้นสุดยอด คือ เด็กในวัยนี้จะเริ่มคิดแบบผู้ใหญ่ ความคิดแบบเด็กจะสิ้นสุดลง เด็กจะสามารถที่จะคิดหาเหตุผลนอกเหนือไปจากข้อมูลที่มีอยู่ กระบวนการทางสติปัญญามีลักษณะดังนี้

4.1 การซึมซับหรือการดูดซึม (assimilation) เป็นกระบวนการทางสมองในการรับประสบการณ์เรื่องราว และข้อมูลต่าง ๆ เข้ามาสะสมเก็บไว้เพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป

4.2 การปรับและจัดระบบ (accommodation) คือ กระบวนการทางสมองในการปรับประสบการณ์เดิมและประสบการณ์ใหม่ให้เข้ากันเป็น ระบบหรือเครือข่ายทางปัญญาที่ตนสามารถเข้าใจได้ เกิดเป็นโครงสร้างทางปัญญาใหม่ขึ้น

4.3 การเกิดความสมดุล (equilibration) เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นจากขั้นของการปรับ หากการปรับเป็นไปอย่างผสมผสานกลมกลืนก็จะก่อให้เกิดสภาพที่มีความสมดุลขึ้น หากบุคคลไม่สามารถปรับประสบการณ์ใหม่ให้เข้ากับประสบการณ์เดิมจะเกิดภาวะความไม่สมดุลขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดความขัดแย้งทางปัญญารึ้นในตัวบุคคล

Bronfenbrenner (1974) เสนอทฤษฎีระบบนิเวศ นิเวศวิทยาของการพัฒนามนุษย์หรือทฤษฎีของระบบนิเวศ เป็นทฤษฎีของการขัดเกลาทางสังคมและการพัฒนาของเด็ก เป็นแบบจำลองที่สร้างขึ้นโดยBronfenbrenner อธิบายเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางสังคมที่และวัฒนธรรมที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็ก สภาพแวดล้อมการพัฒนาระบบนิเวศของเด็กประกอบด้วยสี่ระบบที่ซ้อนกัน เริ่มจากระบบที่ใกล้ตัวเด็กออกไปสู่ระบบที่ไกลตัวเด็ก ระบบต่าง ๆ มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันและมีอิทธิพลต่อพัฒนาการและการเจริญเติบโตของเด็กดังนี้

1) Microsystem เป็นระบบที่ใกล้ตัวเด็กมากที่สุดและเป็นศูนย์กลาง บุคลิกภาพของเด็กมีพื้นฐานจากครอบครัว เช่น ทักษะคิดของบิดา มารดาและบรรยากาศในครอบครัว เป็นต้น หากสภาพครอบครัวมีความเป็นกันเองนั้นจะส่งผลให้เด็กเป็นคนสงบและมีเมตตา ในทางตรงกันข้าม ถ้าครอบครัวมีสภาพขัดแย้งซึ่งอาจเกี่ยวข้องกับมาตรการทางวินัยที่ไม่สอดคล้องกันและมีทัศนคติที่เป็นปฏิกิริยาต่อกันซึ่งจะนำไปสู่ความเป็นปฏิกิริยาต่อกันซึ่งกันและกัน ฉะนั้นควรคำนึงถึงความสัมพันธ์โดยรวมซึ่งกันและกัน กล่าวคือ มิใช่เพียงอิทธิพลของผู้ใหญ่ที่ส่งผลต่อเด็ก แต่ลักษณะทางกายภาพ ลักษณะบุคลิกภาพและความสามารถของพวกเขาก็มีผลต่อพฤติกรรมของผู้ใหญ่เช่นกัน ตัวอย่างเช่น เด็กที่เป็นมิตรและเอาใจใส่มักจะทำให้เกิดปฏิกิริยาที่เป็นบวกและสงบจากพ่อแม่ แตกต่างจากเด็กสับสนและกระสับกระส่ายมักถูกลงโทษและจำกัดเสรีภาพในการกระทำของเขา

2) Mesosystem เป็นระบบที่ใกล้ตัวเด็ก เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันของบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ซึ่งการมีปฏิสัมพันธ์นี้มีอิทธิพลต่อพัฒนาการและการเจริญเติบโตของเด็ก ได้แก่ การมีปฏิสัมพันธ์ ได้แก่ การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างครอบครัวกับครอบครัว ครอบครัวกับโรงเรียน ครอบครัวกับชุมชน และโรงเรียนกับชุมชน เช่น การพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างผู้ปกครองของเด็กที่เรียนอยู่ในชั้นเดียวกันกับเรื่องวิธีการอบรมเลี้ยงดูเด็ก การสนทนาระหว่างผู้ปกครองกับครู เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลของเด็กขณะอยู่บ้านและโรงเรียน เป็นต้น

3) Exosystem องค์กรทางสังคมสำหรับผู้ใหญ่ เหล่านี้อาจเป็นองค์กรที่เป็นทางการเช่นที่ทำงานของพ่อแม่หรือบริการทางสังคมและแผนกสุขภาพในเขต ชั่วโงมการทำงานที่ยืดหยุ่นจ่ายแม่ลา และพ่อลาป่วยสำหรับผู้ปกครองของเด็กในกรณีของการเจ็บป่วย สิ่งทีระบบนิเวศสามารถให้ความช่วยเหลือผู้ปกครองในการเลี้ยงดูเด็กของพวกเขาและทางอ้อมมีส่วนร่วมในการพัฒนา การสนับสนุนจากระบบดังกล่าวอาจเป็นเรื่องไม่เป็นทางการตัวอย่าง เช่น การดำเนินการตามสภาพแวดล้อมทางสังคมของพ่อแม่เพื่อนหรือครอบครัวช่วยให้คำแนะนำการสื่อสารที่เป็นมิตรและแม่แต่เรื่องทางการเงิน ตามกฎแล้วความสัมพันธ์ในครอบครัวกับองค์กรทางสังคมจะเป็นประโยชน์ต่อครอบครัวและการพัฒนาเด็กมากขึ้นและความสัมพันธ์ดังกล่าวจะน้อยลงสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในครอบครัวและพัฒนาการของเด็กจะไม่สามารถคาดเดาได้มากนัก ตัวอย่างเช่นในครอบครัวที่แยกครอบครัวใน

ครอบครัวที่มีการเชื่อมต่อบุคคลหรือเป็นทางการบางส่วนเพิ่มระดับความขัดแย้งและการปฏิบัติที่ไม่ดีของเด็กมักจะสังเกตเห็น

4) Macro system ระบบมหภาค คือ ประเพณีทางวัฒนธรรมของประเทศค่านิยมศุลกากร ทรัพยากรต่าง ๆ หากประเทศไม่สนับสนุนการคลอดและไม่ได้ให้การลาคลอดบุตรเด็กจะโตขึ้นในสถานการณ์ที่ขาดความเอาใจใส่จากมารดาและมีขนาดเล็กและระบบภูมิคุ้มกันอาจไม่เพียงพอที่จะชดเชยได้ ในทางตรงกันข้ามหากไม่คำนึงถึงเงื่อนไขภายนอกเฉพาะองค์ประกอบหลักของวิถีชีวิตและโลกทัศน์จะถูกเก็บไว้ในวัฒนธรรมย่อยในประเทศที่มีมาตรฐานสูงที่สุดในการช่วยเหลือเด็กและในสถานที่ทำงานทำให้เกิดสภาวะพิเศษสำหรับพ่อแม่ที่ทำงาน เด็ก ๆ มักจะได้รับประสบการณ์ที่ดีขึ้นในสภาพแวดล้อมโดยเฉพาะกฎตามที่ได้กที่มีพัฒนาการล่าช้าสามารถสอนในโรงเรียนหลักมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญในระดับของการศึกษาและการพัฒนาทางสังคมของเด็ก ๆ เหล่านี้ของพวกเขาและเพื่อนร่วมงาน ในทางกลับกันความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการริเริ่มการสอนนี้สามารถนำไปสู่หรือตรงกันข้ามเพื่อป้องกันไม่ให้ความพยายามที่จะบูรณาการเด็กย้อนหลังในโรงเรียนหลัก

Bronfenbrenner เชื่อว่าบทบาทที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาของเด็กที่มีตรง macro system เป็น macro system มีความสามารถในการทำงานในระดับอื่น ๆ ทั้งหมด ยกตัวอย่างเช่น โครงการของรัฐบาลสหรัฐฯ ของการศึกษาชดเชย "Head Start" มุ่งไปที่การปรับปรุงประสิทธิผลทางด้านวิชาการและการพัฒนาความสามารถทางปัญญาของนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้ต่ำและชนกลุ่มน้อยได้ตาม

จากนักการศึกษากล่าวสรุปได้ว่า การเรียนรู้การเขียนและพัฒนาด้านการเขียนในเด็กจะเกิดขึ้นได้โดยผ่านการบวนการเรียนรู้อย่างเป็นธรรมชาติตั้งแต่เกิด โดยกระบวนการพัฒนาการเขียนนั้นเด็กจะต้องเรียนรู้ตั้งแต่การฟังจนพัฒนาเป็นการพูดสื่อสาร หลังจากนั้นเด็กจะพัฒนามาเป็นการใช้สัญลักษณ์โดยการอ่านและการเขียนในที่สุด ซึ่งกระบวนการเหล่านี้เด็กสามารถเรียนรู้ได้จากกิจวัตรประจำวันที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง เพราะในชีวิตประจำวันของเด็ก เด็กมีการติดต่อกับบุคคล และสังคมรอบตัวอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นเด็กจึงสามารถเรียนรู้การใช้ภาษาจากบุคคลรอบข้างได้ดีกว่าการสอนภาษาอย่างเป็นทางการ และการสอนสำหรับเด็กนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องให้การสนับสนุนและให้กำลังใจ

ตอนที่ 2 พัฒนาการภาษาสำหรับเด็กอนุบาล

ทิสนา แคมมณี (2536) ได้กล่าวถึงพัฒนาการทางภาษาว่า ภาษามีความสำคัญต่อมนุษย์อย่างมาก พัฒนาการด้านภาษาของมนุษย์เริ่มจากภาษาพูดไปสู่ภาษาเขียน ดังนั้นในการเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัยจึงเน้นที่ภาษาพูด และการใช้ภาษาได้เหมาะสมกับกาลเทศะซึ่งมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ของเด็กต่อไป พัฒนาการทางภาษาประกอบไปด้วยการเรียนรู้เกี่ยวกับความหมายใหม่ ๆ ความเข้าใจประโยคต่าง ๆ ที่ซับซ้อน ความสามารถในการสร้างประโยคที่ซับซ้อน การขยายความสิ่งที่พูด

เพื่อสื่อสารให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจและเหมาะสมกับสถานการณ์ที่กำลังพูด และการใช้ภาษาเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ นอกจากนี้พัฒนาการทางภาษายังอาจหมายถึง พัฒนาการด้านการฟัง การอ่าน และการเขียน ตลอดจนความเข้าใจคำต่าง ๆ ที่เขียน และกระบวนการเขียน

จันทมาศ ชื่นบุญ (2535) พบว่า เด็กมีพัฒนาการด้านการใช้ภาษาที่รวดเร็วกว่าในอดีต ทั้งนี้เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และการขยายตัวทางการสื่อสาร ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ และหนังสือ สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ทั้งในด้านการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน อันเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญในการเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ

ธรรมบวร. (2540) กล่าวถึงลักษณะพัฒนาการทางภาษาว่า พัฒนาการทางภาษาของเด็กมีความสำคัญทางภาษาอย่างยิ่ง เพราะเป็นการนำเด็กสู่โลกใหม่ต่อไป ภาษาจึงถือได้ว่าเป็นรากฐานที่สำคัญยิ่งสำหรับพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก ความคิดต่าง ๆ จะถ่ายทอดสู่กันได้โดยผ่านภาษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2552) ได้ระบุว่า การส่งเสริมภาษาสำหรับเด็กปฐมวัยนั้นครูควรมีความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษาของเด็กทั้งทางด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนซึ่งนักวิชาการหลายท่านได้ระบุไว้โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1) พัฒนาการด้านการฟัง การฟังเป็นพัฒนาการอันดับแรก เด็กจะฟังและจดจำ จากนั้นจึงสื่อออกมาโดยการเลียนแบบ ซึ่งจะพัฒนาต่อไปเป็นทักษะทางการอ่านและการเขียนพัฒนาการด้านการฟังของเด็ก มีลักษณะดังต่อไปนี้

เด็กอายุ 4 ปี ฟังเรื่องได้นานขึ้นชอบให้ผู้อื่นอ่านให้ฟังหรือเลือกหนังสือมาให้อ่านให้ฟัง เริ่มตีความหมายเรื่องที่ฟังเช่นถามคำถามหรือต่อเรื่องได้ ชอบฟังเรื่องซ้ำ ๆ ปฏิบัติตามคำสั่งง่าย ๆ ได้ และ จำแนกความต่างของเสียงได้

เด็กอายุ 5 ปี ตั้งใจฟังนานขึ้นชอบฟังนิทาน เพลงและคำคล้องจอง ปฏิบัติตามคำสั่งได้มากเข้าใจคำพูดยาวๆ ได้มากขึ้น

เด็กอายุ 6 ปี ฟังเรื่องราวเกี่ยวกับปรากฏการณ์รอบตัวได้อย่างเข้าใจ

2) พัฒนาการด้านการพูด การพูดมีความสำคัญที่ใช้ในการสื่อสารและถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดของตนเองให้ผู้อื่นเข้าใจ พัฒนาการด้านการพูดของเด็ก มีลักษณะดังต่อไปนี้

เด็กอายุ 4 ปี เริ่มมีคำถามที่มีเหตุผล เรียนรู้คำศัพท์ใหม่ได้เร็วและนำไปใช้ในการแสดงความรู้สึกนึกคิดของตนเองต่อผู้อื่นเชื่อมคำได้มากขึ้น รู้จักไวยากรณ์ไปใช้ พูดคนเดียวเป็นบางครั้ง คุยกับเพื่อนในฝันชอบทดสอบภาษาและใช้คำถาม

เด็กอายุ 5 ปี ใช้ประโยคยาวที่มีคำ 68 คำได้ใช้ภาษาได้เหมาะสมตามกาลเทศะมากขึ้น ชอบใช้ประโยค รู้จักคำศัพท์มากขึ้น สามารถใช้คำพูดเปรียบเทียบได้

เด็กอายุ 6 ปี ชอบพูดคุยกับเพื่อนหรือผู้ใหญ่มากกว่าการเล่าเรื่อง

3) พัฒนาการด้านการอ่าน การอ่านเป็นกระบวนการทางสมองในการค้นหาความหมายของตัวอักษร เครื่องหมายหรือสัญลักษณ์การอ่านจึงเป็นเครื่องมือสำคัญของการศึกษาเป็นทักษะหนึ่งที่ต้องได้รับการฝึกฝน พัฒนาการด้านการอ่านของเด็กมีลำดับขั้น ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 การอ่านขั้นแรกเริ่ม (Emergent Reading) เด็กจะดูหนังสือเรื่องที่ชอบพูดข้อความในหนังสือด้วยภาษาของตนทำท่าทางเหมือนอ่านหนังสือโดยไม่สนใจข้อความตามลำดับของเรื่องจับใจความและตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อเรื่องโดยการใช้ประสบการณ์เดิมของตน อ่านเรื่องสั้น ๆ ที่บอกให้ผู้ใหญ่บันทึกให้อ่านและเขียนตัวขีดเขียน รวมทั้งอ่าน และพยายามคัดลอกหรือเขียนทับตัวอักษรของผู้ใหญ่

ขั้นที่ 2 การอ่านขั้นแรกเริ่มในระยะก้าวหน้า (Advanced Emergent Reading) เด็กจะใช้สายตามองข้อความตามบรรทัด หัดดูข้อความที่มีตัวหนังสือตัวใหญ่ ตรวจสอบความถูกต้องโดยการเดาจากประสบการณ์เดิมและการชี้แนะอ่านข้อความที่มีตัวอักษรและคำที่เห็นเป็นประจำ และหาคำที่มีตัวพยัญชนะที่คล้ายกันโดยตรวจสอบจากจุดที่เริ่มต้นของประโยค

ขั้นที่ 3 การอ่านในระยะที่กำลังจะก้าวไปสู่การอ่านขั้นต้น (Emergent to Early Reading) เด็กจะรู้จักคำที่อยู่ในชีวิตประจำวันเมื่อเห็นคำนั้นในบริบทหรือสิ่งแวดล้อม รู้จักการคาดเดาคำใหม่โดยดูรูปประโยคและความหมายใช้สายตามองข้อความที่คุ้นเคยในทิศทางที่ถูกต้องชี้และบอกชื่อพยัญชนะส่วนใหญ่ได้พิจารณาตัวอักษรบางตัวและบอกว่าคือตัวอะไร พยายามคัดลอกและตกแต่งรูปร่างของตัวอักษรและจำคำที่มีพยัญชนะต้นเหมือนกันได้

ขั้นที่ 4 การอ่านขั้นต้น (Early Reading) เด็กใช้การชี้หรือสายตามองจุดเริ่มต้น หรือจุดจบของคำบางคำใช้เสียงพยัญชนะต้นที่รู้จักในการคาดเดาและตรวจสอบคำที่อ่าน บอกข้อสังเกตที่แสดงว่ารู้คำเดียวกันผสมกับคำอื่นจะได้เป็นคำใหม่คัดลอก หรือเขียนข้อความหมายโดยใช้ภาษาง่าย ๆ ของตนเอง ใช้รูปประโยคที่ถูกต้องและกลับมาอ่านข้อความของตนได้ รวมถึงชี้หรือใช้สายตามองจุดเริ่มต้นหรือจุดสุดท้ายของประโยค

ขั้นที่ 5 การอ่านขั้นต้นในระยะก้าวหน้า (Advanced Early Reading) เด็กคาดเดาข้อความจากการชี้แนะโดยดูพยัญชนะตัวแรกของคำประกอบกับความรู้อื่นเรื่องตัวพยัญชนะที่สัมพันธ์กับเสียงพยัญชนะจำและตรวจสอบเสียงพยัญชนะที่สัมพันธ์กับรูปพยัญชนะ ตรวจสอบคำที่อ่านด้วยการขีดตัวพยัญชนะในคำไปพร้อมกับการออกเสียง ใช้รูปและเสียงในการลองอ่านคำ

4) พัฒนาการด้านการเขียน การเขียนเป็นการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกและความเข้าใจของตนเองออกมาพัฒนาการด้านการเขียนของเด็กปฐมวัยมีลำดับขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 วาดแทนเขียน เด็กจะสื่อความคิดโดยการใช้การวาดแทนการเขียน

ขั้นที่ 2 ขีดเขียนแทนเขียน เด็กพยายามที่จะเขียนหนังสือแบบผู้ใหญ่ แต่การเขียนของเด็กคือการขีดเขียนในระยะแรกเด็กอาจขีดเขียนไปทั่วหน้ากระดาษอย่างไม่มีระบบ ต่อมาเด็กจะรู้จักขีดเขียนจากซ้ายไปขวาสิ่งที่ขีดเขียนมีลักษณะคล้ายตัวพยัญชนะมากกว่าภาพ

ขั้นที่ 3 เขียนโดยการทำเครื่องหมายคล้ายตัวพยัญชนะ เด็กพยายามเขียนตัวพยัญชนะ อาจคล้ายหรือไม่คล้ายตัวพยัญชนะ แต่เป็นรูปร่างที่เด็กคิดขึ้นเอง

ขั้นที่ 4 เขียนตัวอักษรที่รู้จักด้วยวิธีที่คิดขึ้นเอง เด็กอาจเขียนคำที่เขียนได้แล้วด้วยการสลับที่ตัวพยัญชนะ หรือเขียนกลับด้าน

ขั้นที่ 5 คัดลอกตัวพยัญชนะเด็กอาจคัดลอกตัวพยัญชนะที่เห็นอยู่รอบตัวหรือบอกให้ผู้ใหญ่ช่วยเขียนข้อความที่ต้องการแล้วนำไปคัดลอก บางครั้งคัดลอกหมดทุกตัว บางครั้งคัดลอกเฉพาะคำที่ต้องการผสมกับคำที่เขียนได้แล้ว

ขั้นที่ 6 เขียนโดยคิดวิธีสะกดขึ้นเอง เด็กเริ่มตระหนักว่าตัวอักษรแต่ละตัวมีเสียงเฉพาะ เมื่อไม่รู้จักวิธีสะกดแบบผู้ใหญ่ เด็กจึงพยายามสะกดตามวิธีของตนเอง อาจเขียนเฉพาะพยัญชนะต้น หรือ มีสระแบบที่เด็กคิดขึ้น

ขั้นที่ 7 เขียนสะกดคำได้ใกล้เคียงหรือเหมือนวิธีสะกดของผู้ใหญ่ เด็กพยายามสะกดคำโดยการผสมพยัญชนะและสระแต่อาจไม่ถูกต้องเหมือนผู้ใหญ่

โดยสรุป พัฒนาการทางภาษาของเด็กเป็นกระบวนการต่อเนื่องตั้งแต่แรกเกิด โดยเริ่มจากการฟังเสียงรอบตัว พัฒนาไปถึงการใช้คำอย่างมีความหมาย ใช้ประโยคยาวขึ้น และท้ายที่สุดเด็กก็จะสามารถใช้ประโยคที่มีความซับซ้อนและมีความหมายขึ้นตามลำดับ ดังนั้นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการเลี้ยงดู ควรให้เด็กได้รับการฝึกฝนการใช้ภาษาอย่างเหมาะสม เปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้ภาษาในการแสดงความรู้สึก ควรมีโอกาสได้ฟังเสียงต่าง ๆ ที่หลากหลาย และควรได้รับการตอบสนองทางบวกจากผู้ใหญ่ เด็กก็จะมีเครื่องมือที่ใช้สื่อสารได้อย่างเหมาะสม

ตอนที่ 3 การส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาล

ประกอบไปด้วยหลักการและแนวคิดในการสอนภาษา ความพร้อมของเด็กในการเรียนรู้ภาษาและแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่ม ดังนี้

3.1 หลักการและแนวคิดในการสอนภาษา

Allen (1995) ได้ให้หลักการในการสอนภาษาสำหรับเด็กอนุบาลไว้ดังนี้

1) การเรียนรู้ภาษาเป็นกระบวนการเรียนแบบองค์รวม การเรียนการสอนควรเน้นความหมายและกระบวนการสื่อสาร เด็กจึงควรได้รับการฝึกและขยายความรู้ในสถานการณ์ที่รวมทักษะในด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน

2) การเรียนรู้ด้วยตนเอง เด็กเป็นผู้สร้างความรู้เกี่ยวกับภาษาและหนังสือด้วยตนเอง ซึ่งเริ่มจากพัฒนาการเรียนรู้จากภาษาพูด การทดลองใช้ภาษาในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน จากนั้นเด็กจะสร้างความรู้เกี่ยวกับหลักเกณฑ์ทางภาษาในขณะที่มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบตัว

3) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เด็กพัฒนาการเรียนรู้หนังสือจากการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ดังนั้นโรงเรียนจึงควรจัดสถานการณ์ทางสังคมให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในบริบทที่เป็นจริง

4) ความแตกต่างระหว่างบุคคล การพัฒนาการเรียนรู้หนังสือเป็นเรื่องเฉพาะบุคคล เด็กแต่ละคนมีประสบการณ์เดิม ความสนใจ และพัฒนาการที่แตกต่างกัน ซึ่งสะท้อนให้เห็นได้จากการเรียนรู้ ความเข้าใจของเด็กแต่ละคนในการเรียนรู้เรื่องต่าง ๆ ดังนั้นครูจึงควรตระหนักถึงความแตกต่างของเด็กในการจัดการเรียนการสอน

5) การเรียนรู้จากประสบการณ์ การเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รวมทั้งการเรียนรู้ภาษาเกิดขึ้น เมื่อเด็กได้รับประสบการณ์จริงและกิจกรรมที่เป็นจริง เด็กจะเรียนรู้ได้ดีจากกิจกรรมที่ตนเองมีส่วนร่วมในการคิด เพราะเด็กจะรู้สึกสนุกและเป็นสิ่งที่เด็กสนใจ การเรียนรู้ภาษาในลักษณะนี้ช่วยให้เด็กได้นำประสบการณ์เดิมที่ตนมีมาใช้ โดยนำมาช่วยในการทำความเข้าใจกับประสบการณ์ใหม่ที่ตนได้รับ

6) การเรียนรู้อย่างเชื่อมโยง ในการสอนภาษาให้แก่เด็กนั้นควรมุ่งเน้นที่ชัดเจนจึงจะช่วยให้มีกรอบให้เด็กเชื่อมโยงประสบการณ์ การที่ครูมีจุดเน้นที่ชัดเจนจะช่วยให้เด็กได้เรียนรู้ข้อสงสัยต่าง ๆ ได้มีโอกาสพัฒนาการใช้ภาษาและพัฒนาสติปัญญาอีกด้วย

7) การเสริมแรง แรงจูงใจเป็นสิ่งสำคัญต่อพัฒนาเจตคติที่ดีเกี่ยวกับการรู้หนังสือ เด็กจะเรียนรู้ได้ดีก็ต่อเมื่อมีความสนใจ มีความพร้อมที่จะเรียนรู้ มีแรงจูงใจ และสิ่งที่เรียนมีความหมายต่อตัวเด็ก บางครั้งแรงจูงใจมาจากตัวเด็กเอง แต่บางครั้งกระตุ้นได้โดยครู เพื่อน หรือกิจกรรมต่าง ๆ ครูสามารถสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นกับตัวเด็กได้ โดยการสร้างทางเลือกที่หลากหลาย การที่เด็กประสบความสำเร็จจะทำให้เด็กพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น

Wardle (2003) ได้กล่าวถึงแนวคิดในการสอนภาษาสำหรับเด็กอนุบาล ไว้ดังนี้

- 1) ควรมีช่วงเวลาสำหรับการอ่านหนังสือให้เด็กฟังทุกวัน
- 2) ควรมีการจัดมุมสำหรับเขียนหนังสือไว้ในห้อง มีอุปกรณ์ที่เกี่ยวกับการเขียนที่หลากหลาย เช่น กระดาษ สี ปากกา การ์ดอวยพร แลกประโยคและมีตัวอักษรที่เป็นแบบอย่างติดไว้ให้เด็กดู
- 3) ควรมีการจัดมุมหนังสือไว้ในห้อง โดยมีหนังสือที่หลากหลาย เช่น หนังสือสำหรับเด็กฟัง หนังสือภาพ นิตยสารสำหรับเด็ก หนังสือที่ทำขึ้นเองโดยเด็ก ๆ แผ่นภาพ
- 4) ควรมีการส่งเสริมให้เด็กรู้จักการอ่านและเขียนชื่อของตนเอง ชื่อของเด็กควรเป็นคำแรกๆ ที่เด็กจะต้องเรียนรู้ โดยครูอาจสอดแทรกลงในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ให้เด็กเขียนชื่อของตนเอง

ขณะที่มาถึงโรงเรียน เขียนชื่อลงบนผลงานของตนเอง หรือเขียนชื่อเมื่อเข้าไปเล่นในมุมประสบการณ์ต่าง ๆ

5) ควรมีการสอดแทรกกิจกรรมการเขียนลงในวิชาอื่น ๆ เพื่อให้เด็กมีความคุ้นเคยกับการเขียน โดยครูอาจให้เด็กเขียนวิธีการทำอาหาร เขียนชื่อผัก หรือผลไม้ที่ตนเองปลูกจากกิจกรรมทางวิทยาศาสตร์ หรือเขียนจากคำศัพท์ที่ได้ยินจากการฟังเพลง

6) ควรมีการจัดมุมสำหรับพัฒนาการฟัง โดยครูควรจัดเตรียมหูฟัง เพลง เครื่องเล่นวิทยุ และแถบบันทึกเสียงต่าง ๆ ไว้ในห้องเรียน

7) ควรมีการส่งเสริมการทำกิจกรรมทางศิลปะ เนื่องจากการวาดรูปเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่ช่วยให้เด็กได้พัฒนากล้ามเนื้อมือและการเขียนหนังสือได้

8) ควรจัดเตรียมอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้และเขียน เช่น รายการอาหาร ใบสั่งอาหาร กระดาษสำหรับบันทึก ไว้ในมุมการเล่นสมมติด้วย

9) ควรจัดกิจกรรมการฟังที่หลากหลาย เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความสามารถในการแยกแยะเสียงที่ตนได้ยิน

สัณทวิ (2535) กล่าวถึงหลักการสอนภาษาสำหรับเด็กอนุบาล ดังนี้

1) การสอนภาษาต้องสร้างสิ่งแวดล้อมให้เด็กคุ้นเคยกับตัวหนังสือ ซึมซาบเรื่องราวในหนังสือ โดยครูอ่านหนังสือให้เด็กฟังทุกวัน และสนทนาพูดคุยกับเด็ก ให้เด็กเล่าเรื่องโดยการพูด การเขียน การวาด หรือการแสดง

2) การสอนภาษาต้องยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง ครูต้องศึกษาเด็กเป็นรายบุคคล สอนตามระดับความสามารถที่แตกต่างกัน เด็กเป็นผู้ให้ข้อมูลกับครูในการเตรียมและวางแผนการสอน

3) การสอนภาษาต้องส่งเสริมให้เด็กสนใจ และรักที่จะเรียนรู้ภาษาด้วยตนเอง ให้เด็กได้มีโอกาสเลือกเรื่อง หรือหนังสือที่เด็กสนใจ

4) การสอนภาษาต้องให้เด็กเห็นประโยชน์ของการใช้ภาษาในความมุ่งหมายที่ต่างกัน

5) การสอนภาษาควรให้เด็กมีความมั่นใจกล้าเสี่ยงที่จะพูด อ่าน และเขียนโดยไม่กลัวการผิดพลาด

สรุปแล้วนั้น หลักการและแนวคิดในการสอนภาษาสำหรับเด็กอนุบาล จะมีพัฒนาการและลำดับการเรียนรู้ที่เป็นขั้นตอนและต่อเนื่อง โดยกระบวนการสอนภาษาของเด็กนั้นเน้นที่ความหมาย และกระบวนการสื่อสาร ซึ่งเด็กควรได้รับการฝึกฝนทักษะในด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนไปพร้อมกัน การส่งเสริมให้เด็กรู้จักใช้ภาษาที่ถูกต้อง โดยการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการใช้ภาษา จะช่วยให้เด็กแสดงความคิด ความเข้าใจของตนเองให้ผู้อื่นเข้าใจได้ ตลอดจนการมีปฏิสัมพันธ์ต่อเด็กอย่างสม่ำเสมอ จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ภาษาของเด็กให้เจริญงอกงามไปด้วยดี

3.2 ความพร้อมในการรู้ภาษาในระยะแรกเริ่ม

แนวคิดของการปฏิรูปการศึกษาต้องการพัฒนาให้เด็กเป็นคนที่เก่ง ดี และมีความสุข เพื่อเป็นพลังในการสร้างสรรค์โลก คณะกรรมการสำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2541) ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (2560) กล่าวไว้ว่า เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมพัฒนาการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ตลอดจนได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้สอน เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู การพัฒนา และการให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัยเพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้าน อย่างเป็นองค์รวม มีคุณภาพ และเต็มศักยภาพ เนื่องจากการรู้หนังสือระยะแรกเริ่มเป็นการถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก และความเข้าใจของตนเองออกมาเพื่อสื่อความหมายของตนให้คนอื่นเข้าใจ และเป็นเครื่องมือสำหรับพัฒนาความคิด สติปัญญา ตลอดจนเจตคติ การรู้หนังสือระยะแรกเริ่มจึงเป็นทักษะที่สำคัญและซับซ้อน โดยจะนำเสนอด้านความพร้อมเด็กในการอ่าน และเขียน ไว้ดังนี้

F. Smith (1963) ได้แบ่งระดับความเข้าใจในการอ่านไว้ 3 ระดับ ดังนี้

1) ระดับความเข้าใจความหมายตามตัวอักษร (Literal comprehension) เป็นความเข้าใจพื้นฐานคือ การที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจสิ่งที่ผู้เขียนเขียนไว้โดยตรงเป็นการแปลตามตัวอักษร

2) ระดับความเข้าใจขั้นตีความ (Interpretation) คือการที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจความหมายของข้อความที่อ่านได้ลึกซึ้งกว่าระดับแรก เป็นการตีความสิ่งที่ผู้เขียนมิได้กล่าวไว้อย่างชัดเจน หรือมิได้กล่าวไว้โดยตรงแต่เป็นความหมายแฝงที่อยู่ในเนื้อเรื่อง

3) ระดับความเข้าใจขั้นวิเคราะห์วิจารณ์ (Critical reading) ระดับนี้ผู้อ่านต้องอาศัยความเข้าใจในการอ่าน โดยอาศัยความเข้าใจในระดับแรกเป็นพื้นฐานเป็นการอ่านที่ผู้อ่านต้องใช้ความคิด และวิจารณ์ญาณของตนเองมาช่วยในการวิเคราะห์และประเมินข้อความที่อ่าน

สูกโซติร์ตัน (2537) ได้แบ่งระดับของการอ่านเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1) ขั้นอ่านออก คือ ผู้อ่านสามารถอ่านออกเสียงเป็นคำและอ่านคำต่อเนื่องเป็นประโยคได้ ความสามารถในการอ่านออกเป็นคำเป็นประโยคนี้ไม่จำเป็นว่าผู้อ่านจะต้องทราบคือเข้าใจความหมายได้เสมอไป

2) ขั้นอ่านได้ คือ ผู้อ่านสามารถอ่านคำเป็นประโยคที่ต่อเนื่องกัน อีกทั้งทราบและเข้าใจความหมาย แปลความหมายได้ตรงจากรูปประโยคที่เห็น ผู้ที่สามารถอ่านออกได้ถือว่ามีความสามารถในการอ่านเพียงระดับตามตัวอักษร (Literal reading) เท่านั้น

3) ขั้นอ่านเป็น คือ การอ่านระดับสูงสุดซึ่งผู้อ่านจะต้องใช้ความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ในการคิด พิจารณา ไตร่ตรอง วิเคราะห์ สังเคราะห์ และวิจารณ์เนื้อหาที่อ่านเพื่อให้

สามารถเข้าใจความหมายของประโยคที่มีความหมายซ่อนเร้นลึกลงไปจากความหมายที่แสดงในรูปประโยคที่เห็น

ทองสวัสดิ์ (2529) กล่าวว่าเด็กปฐมวัยที่พร้อมจะอ่านได้นั้นจะต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้

- 1) มีความสนใจในการอ่าน
- 2) มีความจำดี สามารถจำรูปของคำและเสียงได้
- 3) รู้ความหมายของคำตลอดจนฝึกพูดเป็นประโยคได้
- 4) สามารถมองเห็นความเหมือน ความแตกต่างของสิ่งต่าง ๆ ตลอดจนพยัญชนะและเสียง

ได้

5) รู้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาพและสัญลักษณ์ ซึ่งหมายความว่าอย่างไร

โสมประยูร (2537) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการรู้หนังสือระยะแรกเริ่ม ด้านการเขียนมีหลายประการ ดังนี้

1) ภาวะที่เกี่ยวข้องกับการเขียน การเขียนเป็นทักษะที่ต้องใช้อวัยวะของร่างกายหลายอย่างประกอบกัน ดังนี้

1.1 มือ การพัฒนากล้ามเนื้อมือหรือกล้ามเนื้อมัดเล็ก มีส่วนสำคัญในการเขียน เด็กบางคนไม่สามารถบังคับกล้ามเนื้อให้เขียนตัวอักษรได้ บางคนกล้ามเนื้อมัดเล็กไม่ได้รับการฝึกที่เพียงพอ ซึ่งการเขียนต้องใช้มือเป็นสิ่งสำคัญ ดังนั้นการฝึกกล้ามเนื้อหรือกล้ามเนื้อมัดเล็ก เป็นสิ่งที่จำเป็น

1.2 ตา การเขียนจำเป็นต้องใช้สายตาในการดูขณะเขียน

1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างตากับกล้ามเนื้อ การเขียนต้องอาศัยตามองเพื่อรับเข้าและอาศัยมือเขียนในสิ่งที่มอง

2) สมองหรือพัฒนาการด้านสติปัญญา การเขียนเป็นการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ และเป็นเครื่องมือสำหรับพัฒนาความคิดและสติปัญญา สมองจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่เป็นต่อการเขียน สมองเกี่ยวข้องกับการเขียนในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่

2.1 ความสามารถในการรับรู้และจำสิ่งต่าง ๆ เช่น การสังเกตสิ่งที่เขียน เห็นลักษณะเห็นความสัมพันธ์ของเรื่องที่เขียน การลำดับความคิดเพื่อบรรยายเรื่อง การจำลักษณะของตัวอักษร คำ ประโยค และข้อความ

2.2 ความสามารถในการแสดงออกที่ต่างกัน เนื่องจากความสามารถในการรับและการถ่ายทอดของแต่ละบุคคลแตกต่างกัน

2.3 ช่วงความสนใจและความตั้งใจต่างกัน เด็กที่มีช่วงความสนใจสั้นมักเขียนได้น้อยกว่าทำให้ทักษะการเขียนไม่ดีเท่าที่ควร และมีผลการเรียนที่ไม่ดีตามการเขียน

2.4 การเขียนมีความจำเป็นต้องเชื่อมโยงความคิดให้สัมพันธ์กันและต่อเนื่อง

3) สิ่งแวดล้อม การเขียนเป็นทักษะที่ต้องอาศัยการพูด การฟัง และการอ่านมาก่อน ดังนั้นการเขียนจึงต้องอาศัยประสบการณ์พื้นฐานอื่น ๆ ทั้งจากบ้าน โรงเรียน และสังคม ซึ่งเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกันและมีอิทธิพลต่อการพัฒนาทักษะทางการเขียนของเด็ก ดังนี้

3.1) สิ่งแวดล้อมทางบ้าน ได้แก่ ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคม ความสัมพันธ์ในครอบครัว ภาษาพูดที่บ้าน เชื้อชาติ จำนวนพี่น้อง และการอบรมเลี้ยงดู สิ่งแวดล้อมที่กล่าวมานั้น สิ่งแวดล้อมนับว่าเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการทางภาษาของเด็กมาก ทั้งนี้ เพราะบ้านเป็นสิ่งแวดล้อมที่ใกล้ชิดเด็กมากที่สุด นอกจากนี้การเรียนรู้ภาษาอย่างแรกที่เด็กใช้ คือ การเลียนแบบ เมื่อบ้านมีอิทธิพลต่อการฟัง การพูด และการอ่าน ดังนั้น บ้านจึงเป็นสิ่งแรกที่มีอิทธิพลต่อการเขียน เพราะเด็กย่อมเขียนตามสิ่งที่เคยพูด หรือเคยได้ยินมา

3.2) สิ่งแวดล้อมทางโรงเรียน โรงเรียนทำหน้าที่สร้างเสริม ปรับปรุง และแก้ไขพฤติกรรมต่าง ๆ ดังนั้นทักษะทางภาษาของเด็กซึ่งรวมถึงทักษะการเขียนย่อมพัฒนาไปตามสภาพแวดล้อม ได้แก่ ตัวครู และเพื่อนร่วมห้อง เป็นสิ่งแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อภาษาของเด็กอย่างมาก เพราะการเขียนของเด็กมักเริ่มต้นจากครู เช่น วิธีการเขียนของครูที่เป็นต้นแบบการเขียนของเด็ก วิธีการสอนของครู เจตคติของครูและบรรยากาศการเรียนรู้

3.3) สิ่งแวดล้อมทางสังคมและชุมชน เด็กจะต้องเกี่ยวข้องกับสังคมและชุมชนตลอดเวลา ดังนั้นสภาพแวดล้อมทางชุมชนและสังคมย่อมมีบทบาทที่สำคัญต่อการพัฒนาการของเด็กในด้านต่าง ๆ

มหารศ. (2523) กล่าวว่า เด็กจะมีความเจริญหรือพัฒนาการความสามารถด้านการเขียนได้ดี ต้องอาศัยองค์ประกอบด้านต่าง ๆ ในตัวเด็ก ดังนี้

1) วุฒิภาวะ ประการสำคัญต้องมีสายตาตีมองแล้วสามารถจดจำได้รู้จักสังเกตตัวอักษร สระ พยัญชนะ มีการเคลื่อนไหวสายตาได้ดีและนอกจากนี้มือและต่ายังต้องสัมพันธ์กัน ตามองแล้วสามารถเขียนได้

2) ความพร้อมต่าง ๆ เช่น สมองเจริญพร้อมจดจำคำต่าง ๆ ได้ มีการรับรู้ต่าง ๆ และได้สัมผัสคำที่หลากหลาย เช่น เคยพูด เคยได้รับการบอกเล่ามา การพูดที่คล่องแคล่วสามารถสื่อถึงความพร้อมที่จะเขียน นอกจากนี้การเข้าสังคมเก่งก็มีสิ่งจูงใจให้เด็กพร้อมที่จะเขียนได้

3) พฤติกรรมของเด็ก เด็กที่อยู่ตามลำพังชอบวาด ชอบขีดเขียนเคลื่อนไหว ต่าง ๆ ไปมา อยู่เสมอ จะเห็นว่าเวลามีสมุดดินสออยู่ใกล้ตัวเด็กจะลากหรือวาดเป็นเส้นต่าง ๆ ซึ่งถ้าครูเห็นการกระทำนี้ของเด็ก ก็สามารถที่จะใช้โอกาสนี้สอนการเขียนแบบง่าย ๆ ได้

ประพฤติกิจ (2536) ได้แบ่งระดับความสามารถทางการเขียนของเด็กปฐมวัย ไว้ 3 ระดับ ดังนี้

1) การเขียนตามความสามารถทางกาย (Physical ability) หมายถึง ความสามารถในการใช้มือและนิ้วได้ดี เพราะการเขียนมิได้อาศัยความสามารถแค่การจับของด้วยมือ และการบังคับกล้ามเนื้อส่วนใหญ่ได้ แต่ต้องอาศัยนิ้วในการหยิบดินสอได้อย่างมั่นคงและวางแขนบนโต๊ะในท่าสบาย ๆ ได้ สำหรับเด็กวัย 4-5 ปี การบังคับอวัยวะเหล่านี้เป็นไปได้ยาก ดังนั้นเด็กวัยนี้ควรได้รับการฝึกฝนการฝึกเขียนตัวอักษรจะต้องอาศัยกระบวนการหลายขั้นตอนด้วยเหตุผลต่าง ๆ ดังนี้

1.1 การบังคับดินสอเป็นเรื่องยากสำหรับเด็ก

1.2 ตัวอักษรไทยมีหลายตัว

1.3 ตัวอักษรบางตัวมีความคล้ายคลึงกัน ทำให้เด็กเกิดสับสนได้ เช่น ก-ก, ค-ค เป็นต้น

1.4 เด็กจะต้องเรียนรู้ว่าเพียงแต่เขียนยึกยัก ไม่ทำให้อักษรแตกต่างกันได้แต่เด็กจะต้องเรียนรู้การขีดเขียนขึ้นและลงจากซ้ายไปขวา และการเขียนวงกลมถ้าหากเด็กได้มีโอกาสเขียนไปตามความสามารถของเขาโดยไม่มีการบีบบังคับแล้ว เด็กจะสามารถเขียนตัวอักษรได้เองในที่สุด เหมือนการที่เด็กสามารถต่อภาพได้นั่นเอง

2) การเขียนแบบมีทักษะการจัดและเสนอความคิด (Organization skills and Idea presentation) เป็นเรื่องที่ยากสำหรับเด็กอนุบาลที่อยู่ในขั้นถือเอาตนเองเป็นสำคัญ (Egocentric stage) การแสดงออกทางด้านความคิดหรือการเข้าใจความคิดของผู้อื่นเป็นไปได้ยาก เขาคิดเพียงแต่ว่าผู้อื่นจะต้องเห็นเหมือนกับที่เขาคิด ดังนั้นเราจึงเห็นบ่อย ๆ ว่าเด็กวัยนี้มักจะวาดหรือขีดเขียนง่าย ๆ และไม่มีความสัมพันธ์กัน

3) การเขียนแบบมีทักษะทางภาษา (Language skills) ยังเป็นเรื่องยากสำหรับเด็ก เพราะเด็กยังไม่เข้าใจเรื่องการลำดับคำเข้าประโยค การสะกด หรือการใช้คำพูดแบบบรรยาย

ทองสวัสดิ์ (2527) กล่าวถึงคุณสมบัติของเด็กที่มีความพร้อมที่จะเขียนได้ ดังนี้คือ

1) มือหรือกล้ามเนื้อเล็กพัฒนาดีพอที่จะใช้นิ้วหัวแม่มือ นิ้วชี้ นิ้วกลาง จับดินสอโดยมีนิ้วนางและนิ้วก้อยเป็นหมอนรองรับขีดเขียนไปในทิศทางที่ต้องการได้

2) ตาจะต้องสามารถมองเห็นความเหมือนความแตกต่างของสิ่งต่าง ๆ ได้ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการที่เด็กจะสามารถมองเห็นความคล้ายคลึง หรือความแตกต่างระหว่างอักษรบางตัว เช่น ก-ก, ค-ค ต่อไป เมื่อเด็กสามารถมองเห็นความแตกต่างของตัวอักษรได้

3) มือและตาทำงานสัมพันธ์กันได้ เช่น เมื่อตามองเห็นทิศทางที่ต้องการให้มือลากเส้นไปก็ต้องทำได้ ไม่เช่นนั้นจะทำให้ไม่ได้ดังที่มักปรากฏกับเด็กวัย 4-7 ปี ที่มักเขียนหนังสือหัวกลับ

4) มีความจำดี การเขียนตัวหนังสือจะทำได้ดีต่อเมื่อเด็กสามารถจำลักษณะของตัวพยัญชนะ สระ เพราะขณะก้มลงเขียนนั้นตาจะต้องละจากแบบมาจ้องอยู่ที่ปลายดินสอ ฉะนั้นหาก

ความจำดี การเขียนก็จะถูกต้องขึ้น ทั้งนี้รวมถึงการจำตัวสะกดการันต์ด้วย ซึ่งเมื่อเด็กมีความพร้อมก็จะเขียนหนังสือได้ด้วยใจที่เป็นสุข ไม่ถูกบังคับขู่เข็ญก็จะเกิดมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนหนังสือไปด้วย

สรุปได้ว่า เด็กจะมีความพร้อมในการเขียนได้นั้นต้องอาศัยองค์ประกอบหลายอย่าง โดยเฉพาะกล้ามเนื้อมือหรือกล้ามเนื้อมัดเล็ก ตา สมอง ต้องทำงานสัมพันธ์กันอย่างดี สภาพแวดล้อมที่บ้าน และโรงเรียน เด็กจะแสดงความพร้อมของการเขียนออกมาในลักษณะต่าง ๆ จะนำไปสู่การรู้หนังสือเบื้องต้นของเด็ก ซึ่งเป็นความพร้อมสำหรับการเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้นไป ที่จำเป็นต้องใช้การเขียนที่มากขึ้น

3.3 แนวทางการส่งเสริมการรู้ภาษาระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาล

สาระส่วนนี้ประกอบไปด้วย แนวทางการการสอน การจัดประสบการณ์และแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่ม ไว้ดังนี้

3.3.1 แนวทางการ การสอน การจัดประสบการณ์ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่ม

Morrow (1993) กล่าวว่า แนวทางการส่งเสริมพฤติกรรมการเขียนให้กับเด็กอนุบาลสามารถทำได้ ดังนี้

- 1) ควรจัดสิ่งแวดล้อมให้มีอุปกรณ์ที่หลากหลายสำหรับให้เด็กได้ฝึกเขียน
- 2) ควรจัดกิจกรรมที่สนุกสนานให้เด็กได้เข้าร่วมเพราะเด็กจะทำผลงานจากประสบการณ์ที่เขาพอใจ
- 3) เด็กจะสังเกตการณ์เขียนของผู้ใหญ่เสมอ ทั้งขณะทำงานและในวันเวลาว่าง เพราะฉะนั้นผู้ใหญ่ควรทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก
- 4) เด็กต้องการโอกาสและวัสดุอุปกรณ์ที่จะเขียนด้วยตนเอง
- 5) บางครั้งเด็กต้องการความช่วยเหลือในการตัดสินใจจะเขียน อย่าปล่อยให้เด็กเขียนคนเดียว
- 6) เด็กจะให้ความหมายกับสิ่งที่เขาเขียนขึ้นมา เช่น ตัวหนังสือหรือคำ เป็นต้น
- 7) ในการเขียนของเด็กโดยมากมักมีความหมายในการสื่อสาร ต้องการความสนใจ
- 8) เด็กควรได้รับการสนับสนุนในระยะยาวทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม โดยการให้เขียนบันทึก เขียนการ์ด เขียนบัตรอวยพรในโอกาสต่าง ๆ เขียนคำ เขียนสัญลักษณ์ เขียนประกาศ เขียนเรื่องราวและเขียนหนังสือ เป็นต้น
- 9) ควรอ่านเรื่องราวที่หลากหลายให้เด็กฟัง และเพราะอาจเป็นการจุดประกายความคิดของเด็ก
- 10) ควรหาโอกาสที่เหมาะสมในการสอนเด็กเขียน
- 11) ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้เขียนคำจากต้นแบบ

Elmore (1996) กล่าวว่า ครูควรเชิญให้เด็กเขียนมากกว่าที่จะยื่นมือเข้าไปช่วยเขียน และควรจัดอุปกรณ์การเขียนให้เด็กสามารถหยิบยืมใช้ได้ง่าย เช่น ในศูนย์การเรียนรู้ควรเป็นศูนย์ที่ขึ้นวางหนังสือ มีกระดาษหลากหลายชนิดทั้งมีเส้นและไม่มีเส้นให้เด็กเลือกใช้ จัดเตรียมกรรไกร ดินสอ และดินสอสี อาจเตรียมซองจดหมาย การ์ด บัตรเชิญ และพจนานุกรมวางไว้บนชั้นหนังสือสำหรับเด็กด้วย พื้นที่ที่ใช้เขียนควรเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมกับเด็ก เพื่อให้เด็กสามารถพูดคุยและทำงานได้ มีโต๊ะ เก้าอี้สำหรับนั่งเขียนเหมาะสมและเพียงพอสำหรับเด็ก ครูอาจอ่านเรื่อง นิทานให้เด็กฟัง เพราะประสบการณ์ที่เด็กได้ฟังสามารถนำมาเขียนได้

ประพฤติกิจ (2536) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการเขียนไว้ว่า การเขียนไม่ได้เป็นหลักสูตรบังคับสำหรับเด็กอนุบาล แต่ครูอนุบาลต้องส่งเสริมให้เด็กเขียนเมื่อเด็กคนนั้นปรารถนาที่จะเขียน ดังนั้นครูจะต้องคำนึงถึงความต้องการของเด็กแต่ละคน เมื่อเด็กอายุ 5 ขวบแล้วนั้น ควรได้รับการฝึกฝนการเขียน มีเด็กเป็นจำนวนมากที่จดจำตัวอักษรได้ก่อนที่จะรู้ความหมาย ผู้ปกครองเด็กบางคนถือว่าการท่องจำตัวอักษรได้เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อเด็กเล็ก แต่จริง ๆ แล้วนั้นมิคุณค่าน้อยมาก

Sowers (2000) กล่าวถึงการส่งเสริมการเรียนรู้ในการสอนภาษาสำหรับเด็กในระยะแรกเริ่มว่า ประกอบด้วย การช่วยสรุปรงานหรือสิ่งที่เด็กได้เรียนไปก่อนหน้านี้ การใช้คำถามและการตอบคำถามเด็ก การอธิบายในสิ่งที่เด็กไม่เข้าใจ และการนำเสนอการคาดเดาหรือคำตอบที่เป็นไปได้สำหรับเด็ก ทั้งนี้ผู้สอนจะต้องสังเกตความสามารถและระดับพัฒนาการของเด็กเพื่อที่จะให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสม

หิรัญชโลทร (2542) กล่าวถึง การรู้หนังสือเบื้องต้น (Early Literacy) หมายถึงความสามารถในการอ่าน เขียน พูดและฟัง โดยเน้นไปที่ทักษะการอ่านและการเขียน วิธีการส่งเสริมทักษะการรู้หนังสือเบื้องต้นได้ 8 วิธี ดังนี้

1) Rich Teacher Talk คือ การให้เด็กเข้าร่วมในสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยการสนทนา ในขณะที่พูดคุยกับเด็ก ครูควรใช้คำศัพท์ที่เด็กไม่ค่อยได้เจอในชีวิตประจำวัน นำคำหรือประโยคที่เด็กพูดมาขยายความเข้าใจและสอดแทรกเรื่องหลักไวยากรณ์ หัวข้อสนทนาควรเป็นหัวข้อที่ท้าทายสติปัญญาของเด็ก

2) Storybook Reading คือ เป็นการอ่านนิทานหรือหนังสือให้เด็กฟัง อ่านออกเสียงรวมทั้งการถามคำถามแบบปลายเปิด การอ่านออกเสียงจะทำให้เด็กสามารถแยกความแตกต่างระหว่างภาษาหนังสือกับภาษาพูด

3) Phonological Awareness Activities เป็นกิจกรรมที่ช่วยเพิ่มการตระหนักรู้และเข้าใจในเสียงของภาษา ส่งเสริมให้เด็กเข้าใจการสัมผัสเสียง (Rhyme) เป็นความสามารถในการบอกคำที่จบด้วยเสียงเหมือนกัน การสัมผัสตัวอักษร (Alliteration) เป็นความสามารถในการรู้จักคำที่ขึ้นต้นด้วยเสียงที่เหมือนกัน และการจับคู่เสียง (Sound Matching) เป็นความสามารถในการเลือกคำ

- 4) Alphabet Activities คือการให้เด็กเข้าร่วมในกิจกรรมที่มีวัสดุอุปกรณ์ที่จะช่วยให้เด็กรู้จักและบอกตัวอักษรได้
- 5) Support for Emergent Reading เป็นการส่งเสริมให้เด็กมีความพยายามในการอ่านด้วยตนเอง
- 6) Support for Emergent Writing เป็นการส่งเสริมให้เด็กเกิดทักษะการเขียนด้วยตนเอง
- 7) Shared Book Experience เป็นการอ่านหนังสือร่วมกัน
- 8) Integrated, Content-Focused Activities เป็นการจัดกิจกรรมบูรณาการ โดยเปิดโอกาสให้เด็กได้ศึกษาหัวข้อที่สนใจเช่นการทำโครงการ เพื่อการใช้ภาษาพูด ฟังการอ่าน และการเขียนกับสิ่งรอบตัวเด็ก

กล่าวสรุปแนวทางการสอน การจัดประสบการณ์ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่ม ได้ว่า ครูควรเชิญให้เด็กเขียน มากกว่าที่จะยื่นมือเข้าไปช่วยเขียน และควรจัดอุปกรณ์การเขียนให้เด็กสามารถหยิบยืมใช้ได้ง่าย พื้นที่ที่ใช้เขียนควรเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมกับเด็ก ครูอาจอ่านเรื่อง นิทานให้เด็กฟัง เพราะประสบการณ์ที่เด็กได้ฟังสามารถนำมาเขียนได้ ผู้ใหญ่ควรทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก ครูอนุบาลต้องส่งเสริมให้เด็กเขียนเมื่อเด็กคนนั้นปรารถนาที่จะเขียน ดังนั้นครูจะต้องคำนึงถึงความต้องการของเด็กแต่ละคน ในการใช้คำถามและการตอบคำถามเด็ก การอธิบายในสิ่งที่เด็กไม่เข้าใจ และการนำเสนอการคาดเดาหรือคำตอบที่เป็นไปได้สำหรับเด็ก ทั้งนี้ครูผู้สอนจะต้องสังเกตความสามารถและระดับพัฒนาการของเด็กเพื่อที่จะให้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสม

3.3.2 แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่ม

หลักการสอนภาษาแบบธรรมชาติกล่าวไว้ว่า การสอนภาษาจะต้องสร้างสภาพแวดล้อมให้เด็กได้คุ้นเคยกับการใช้ภาษาอย่างมีความหมายและเป็นองค์รวมนั้น แสดงให้เห็นว่าการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่สอนภาษาแบบธรรมชาติเป็นเรื่องที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง Morrow (1993) กล่าวถึงความจำเป็นที่จะต้องจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนให้เต็มไปด้วยการใช้ภาษาไว้ ดังนี้

- 1) การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพอย่างมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน เป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จในการสอนภาษาแบบธรรมชาติ
- 2) การที่เด็กเรียนภาษาอย่างเป็นธรรมชาติมาจากที่บ้าน ทั้ง ๆ ที่ไม่มีใครสอนโดยตรง แสดงให้เห็นว่าสภาพแวดล้อมมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการเรียนภาษา
- 3) มีนักทฤษฎี และนักปรัชญาจำนวนมาก (Dewey, 1996; Froebel, 1974; Montessori, 1965; Piaget & Inhelder, 1969; Vygotsky, 1978) ที่ให้ความสำคัญต่อการจัดสภาพแวดล้อมเนื่องจากจะมีผลต่อการเรียนรู้และพัฒนาการด้านการรู้หนังสือของเด็ก

Brewer (1995) กล่าวว่า ครูจะต้องจัดสิ่งแวดล้อมที่เต็มไปด้วยการเขียน เช่น หนังสือ นิตยสาร หนังสือพิมพ์รายวัน ป้ายจราจร เครื่องใช้ ครูควรกระตุ้นให้เด็กกล้าเสี่ยง กล้าที่จะเขียน อีกทั้งครูและผู้ปกครองควรให้กำลังใจเด็กที่จะสร้างการเขียนของตนเองขึ้น และเน้นความสำคัญของความหมายมากกว่าความถูกต้อง

สัณหวี (2535) กล่าวว่า ห้องเรียนที่สอนภาษาแบบธรรมชาติจะมีมุมหรือศูนย์ต่าง ๆ เช่น มุมบ้าน มุมบล็อก มุมวิทยาศาสตร์ แต่ละมุมที่เป็นมุมหนังสือจะมีชั้นวางหนังสือเป็นมุมห้องสมุด มีวรรณกรรมเด็กมากขึ้นและจะเพิ่มมุมเขียนหนังสือ มุมอ่านหนังสือ มุมห้องสมุดในห้องเรียนจะถือว่าเป็นจุดเด่นในการสอนภาษาแบบธรรมชาติ เด็กจะขอยืมหนังสือกลับไปอ่านที่บ้านได้ สำหรับหนังสือในมุมห้องสมุดนั้นครูจะต้องแสวงหาเพิ่มเติมและเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลา ส่วนมุมอื่น ๆ ก็ต้องมีเครื่องเขียน ป้าย ประกาศต่าง ๆ และที่จัดแสดงผลงานเด็กไว้ด้วย เพื่อให้เด็กคุ้นเคยกับตัวหนังสือ

ต้นติวังศ์. (2536) กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่สอนภาษาแบบธรรมชาติว่า ในแต่ละมุมที่จัดไว้ จะมีวัสดุอุปกรณ์ที่เปิดโอกาสให้เด็กได้อ่านเขียนจากภาษาที่อยู่รอบตัวตลอดเวลา เช่น ในมุมบ้านจะมีชื่อเจ้าของบ้าน มีบ้านเลขที่และจุดหมายตรงทางเข้าบ้าน มีปฏิทิน มีสมุดโน้ต และดินสอวางไว้ใกล้ ๆ โทรศัพท์ เป็นต้น ในห้องเรียนที่สอนภาษาแบบธรรมชาติ เด็ก ๆ จะได้ทำกิจกรรมหลายอย่างในเวลาเดียวกัน เด็กได้ตัดสินใจเลือกกิจกรรมเหล่านั้นเอง เด็กจะได้คิดเรื่องที่เขาสนใจมีประสบการณ์ตรง ได้เขียนจากความเข้าใจและประสบการณ์และเด็กจะได้พูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเพื่อน

Blanche (1996) กล่าวว่า ในห้องเรียนที่สอนภาษาแบบธรรมชาติจะเต็มไปด้วยบรรยากาศแห่งการร่วมมือ เด็ก ๆ จะช่วยเหลือกันในกระบวนการเรียนรู้ โดยที่เด็กจะเรียนรู้ได้ด้วยการลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

Morrow (1993) กล่าวว่า เราสามารถจัดทุกมุมในห้องเรียนให้มีลักษณะที่เอื้อต่อการเรียนภาษาได้โดยจัดให้มีวัสดุอุปกรณ์สำหรับอ่านเขียนไว้แต่ละมุมโดยให้สอดคล้องกับหัวข้อมุมนั้น มีวัสดุอุปกรณ์สำหรับอ่านและเขียนที่หลากหลาย โดยจะต้องจัดให้เป็นระบบ น่าสนใจและดึงดูดให้เด็กเข้าไปอ่านและเขียน ที่สำคัญคือเด็กจะต้องได้เลือกทำกิจกรรมที่ตนต้องการที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง และทำกิจกรรมด้วยความสนุกสนาน

โดยสรุปแนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาสรุปได้ว่า ครูจัดทุกมุมในห้องเรียนให้มีลักษณะที่เอื้อต่อการเรียนภาษาได้โดยจัดให้มีวัสดุอุปกรณ์สำหรับอ่านเขียนไว้แต่ละมุมโดยให้สอดคล้องกับหัวข้อมุมนั้น มีวัสดุอุปกรณ์สำหรับอ่านและเขียนที่หลากหลาย โดยจะต้องจัดให้เป็นระบบ น่าสนใจและดึงดูดให้เด็กเข้าไปอ่านและเขียน สร้างสภาพแวดล้อมให้เด็กได้คุ้นเคยกับการใช้ภาษาอย่างมีความหมายและเป็นองค์รวม

ตอนที่ 4 การนำเสนอตารางสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยเกี่ยวกับตัวแปรที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 1 การสังเคราะห์ตัวแปรที่เกี่ยวข้องและมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ภาษาในระยะแรกเริ่ม

งานวิจัย/ตัวแปร	El	Pa	Kl	Wr	Ses	Inc	Sib	Fam	Hle	Pch	Rch	Hls
หิรัญย์ชโลทร (2542)	✓	✓	✓	✓					✓	✓	✓	✓
วิชากร (2560)	✓	✓							✓			✓
State Government of Victoria (2019)	✓	✓	✓	✓								
UNICEFs (2018)	✓	✓	✓	✓								
กระทรวงศึกษาธิการ (2561)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				
Castro and Barrera (2019)	✓	✓	✓									
Dolean et al. (2019)	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Carroll, Holliman, Weir, and Baroody (2019)	✓	✓	✓		✓		✓		✓	✓	✓	✓
Dulay, Cheung, and McBride (2019)	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓
Krijnen et al. (2019)	✓	✓	✓	✓					✓	✓	✓	✓
Lederberg et al. (2019)	✓	✓										
Meira, Cadime, and Leopoldina Viana (2018)	✓	✓										
Borre et al. (2019)	✓	✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓	✓
Reutzel, Mohr, and Jones (2017)	✓			✓								
Ribner, Harvey, Gervais, and Fitzpatrick (2019)	✓	✓	✓	✓	✓		✓		✓	✓	✓	✓
Yeomans-Maldonado, Justice, and Logan (2017)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Piasta et al. (2019)	✓	✓	✓	✓								
Hofslundsengen, Gustafsson, and Hagtvet (2018)	✓	✓	✓	✓	✓		✓		✓	✓	✓	✓
Burgess (2011)	✓	✓	✓		✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓
Toth, Sammons, Sylva, Melhuish, Siraj, and Taggart (2019)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Myrttil, Justice, and Jiang (2019)	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Madya (2019)					✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

El = Emergent literacy, Pa = Phonological awareness, Kl = Knowledge of letter, Wr = Writing, Ses = Socioeconomic status, Inc = Family income, Sib = Sibling, Fam = Varietal families, Hle = Home literacy environment, Pch = Provide conversation, Rch = Reading to child, Hls = Home literacy resources

ตารางที่ 2 การสังเคราะห์ตัวแปรที่เกี่ยวข้องและมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ภาษาในระยะแรกเริ่ม (ต่อ)

งานวิจัย/ตัวแปร	El	Pa	Kl	Wr	Ses	Inc	Sib	Fam	Hle	Pch	Rch	Hls
Westerveld, Paynter, Brignell, and Reilly (2020)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Phillips and Lonigan (2009)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Thomas, Colin, and Leybaert (2020)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓				
Sandberg and Norling (2018)	✓	✓	✓	✓								
Soto-Calvo, Simmons, Adams, Francis, and Giofre (2019)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Pittman, Garfield, and Piper (2020)	✓	✓	✓	✓								
Clarke and Comber (2019)	✓	✓	✓	✓					✓	✓	✓	✓
Liang, Peters, Akaba, Lomidze, and Graves (2020)	✓	✓	✓	✓								
Brown, Barry, and Ku (2020)	✓	✓	✓	✓								
Snell, Hindman, and Wasik (2018)	✓	✓	✓	✓								
J. Smith (2020)	✓	✓	✓	✓					✓	✓	✓	✓
Bigelow, Walker, Jia, Irvin, and Turcotte (2020)	✓	✓	✓	✓					✓	✓	✓	✓
Adamson, Kaiser, Tamis-LaMonda, Owen, and Dimitrova (2020)	✓	✓	✓	✓					✓	✓	✓	✓
Farrow, Wasik, and Hindman (2020)	✓	✓	✓	✓					✓	✓	✓	✓
รวม	36	33	30	26	15	12	13	10	21	20	20	20
El = Emergent literacy, Pa = Phonological awareness, Kl = Knowledge of letter, Wr = Writing, Ses = Socioeconomic status, Inc = Family income, Sib = Sibling, Fam = Varietal families, Hle = Home literacy environment, Pch = Provide conversation, Rch = Reading to child, Hls = Home literacy resources												

ตารางที่ 3 การสังเคราะห์ตัวแปรที่เกี่ยวข้องและมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ภาษาในระยะแรกเริ่ม (ต่อ)

งานวิจัย/ตัวแปร	Cd	Fm	Re	Cle	Pcc	Rcc	Cls	Ta	Tld	Tap
หิรัญย์ชโลธร (2542)	✓		✓	✓	✓	✓	✓			
วิชากร (2560)	✓	✓	✓	✓			✓	✓		✓
State Government of Victoria (2019)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			
UNICEFs (2018)	✓	✓	✓							
กระทรวงศึกษาธิการ (2561)	✓		✓					✓	✓	✓
Castro and Barrera (2019)										
Dolean et al. (2019)										
Carroll et al. (2019)										
Dulay, Cheung, and McBride (2019)	✓		✓							
Krijnen et al. (2019)				✓	✓	✓				
Lederberg et al. (2019)	✓	✓	✓							
Meira, Cadime, and Leopoldina Viana (2018)	✓		✓							
Borre et al. (2019)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			
Reutzel, Mohr, and Jones (2017)	✓	✓	✓							
Ribner et al. (2019)	✓	✓	✓	✓			✓			
Yeomans-Maldonado, Justice, and Logan (2017)				✓	✓	✓	✓			
Piasta et al. (2019)	✓	✓	✓					✓	✓	✓
Hofslundsengen, Gustafsson, and Hagtvet (2018)										
Burgess (2011)	✓	✓	✓							
Toth et al. (2019)	✓		✓							
Myrttil, Justice, and Jiang (2019)	✓		✓	✓	✓	✓	✓			
Madya (2019)	✓	✓	✓							

Cd = Child development, Fm = Fine motor skill, Re = Reading and writing development, Cle = Classroom literacy environment, Pcc = Provide conversation, Rcc = Reading to child, Cls = Classroom literacy resources, Ta = Teacher's literacy aptitude, Tld = Teacher literacy pedagogy, Tap = Teaching aptitude

ตารางที่ 4 การสังเคราะห์ตัวแปรที่เกี่ยวข้องและมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่ม (ต่อ)

งานวิจัย/ตัวแปร	Cd	Fm	Re	Cle	Pcc	Rcc	Cls	Ta	Tld	Tap
Westerveld et al. (2020)	✓	✓	✓							
Phillips and Lonigan (2009)	✓	✓	✓							
Thomas, Colin, and Leybaert (2020)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Sandberg and Norling (2018)	✓	✓	✓					✓	✓	✓
Soto-Calvo et al. (2019)	✓	✓	✓							
Pittman, Garfield, and Piper (2020)				✓	✓			✓	✓	✓
Clarke and Comber (2019)	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Liang et al. (2020)	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Brown, Barry, and Ku (2020)				✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Snell, Hindman, and Wasik (2018)				✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
J. Smith (2020)								✓	✓	✓
Bigelow et al. (2020)								✓	✓	✓
Adamson et al. (2020)	✓	✓	✓							
Farrow, Wasik, and Hindman (2020)	✓	✓	✓							
รวม	25	18	25	12	11	11	12	13	12	13

Cd = Child development, Fm = Fine motor skill, Re = Reading and writing development, Cle = Classroom literacy environment, Pcc = Provide conversation, Rcc = Reading to child, Cls = Classroom literacy resources, Ta = Teacher's literacy aptitude, Tld = Teacher literacy pedagogy, Tap = Teaching aptitude

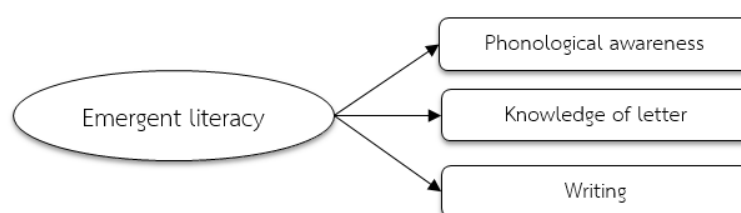
ตอนที่ 5 การออกแบบโมเดลสมการเชิงโครงสร้างพหุระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่ม

โมเดลสมการเชิงโครงสร้างพหุระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาลที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบไปด้วย โมเดลการวัด 6 โมเดล และ โมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาล ดังนี้

1. โมเดลการวัดองค์ประกอบปัจจัยการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาล

กระทรวงศึกษาธิการ (2561); สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ ประเทศไทย UNICEFs (2018); ทิริณย์ชโลทร (2542) และงานวิจัยจำนวน 36 ฉบับ ดังแสดงในตารางที่ 1 เสนอว่า การเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาล ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ 1) การตระหนักรู้เกี่ยวกับการออกเสียง (Phonological awareness) 2) การมีความรู้เกี่ยวกับพยัญชนะ (Knowledge of letter) และ 3) การเขียน (Writing) ดังแสดงโมเดลในภาพที่ 1 เด็กจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับพยัญชนะ รู้จักชื่อ ลักษณะ เสียงของพยัญชนะ ตระหนักรู้

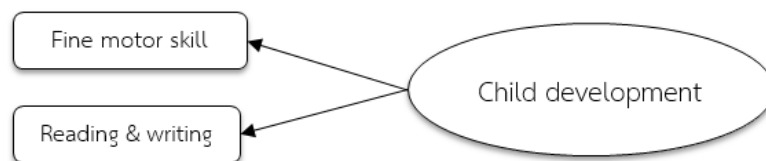
เกี่ยวกับการออกเสียงของพยัญชนะแต่ละตัว การระยัญชนะมารวมกันแล้วเกิดเสียงใหม่ การแยกแยะความเหมือนความต่างของเสียงต้น เสียงท้ายของคำที่เกิดจากการนำพยัญชนะมารวมกัน และหลักฐานที่สำคัญต่อการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาลคือ การเขียน ในช่วงเด็กเมื่อเริ่มต้นเขียน เด็กจะเขียนไปพร้อมกับท่องเสียง หรือลักษณะของพยัญชนะนั้นซึ่งก่อนที่จะเขียนได้ เด็กจะต้องมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับพยัญชนะแล้ว และการที่จะเขียนคำหรืออ่านคำได้ รวมทั้ง จะต้องมีการตระหนักรู้เกี่ยวกับการออกเสียง อันจะนำไปสู่รากฐานที่สำคัญสู่การประสบความสำเร็จของการเรียนในอนาคตของเด็ก

ภาพที่ 1 โมเดลการวัดองค์ประกอบปัจจัยการรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาล

2. โมเดลการวัดองค์ประกอบพัฒนาการของเด็กที่มีผลต่อการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่ม

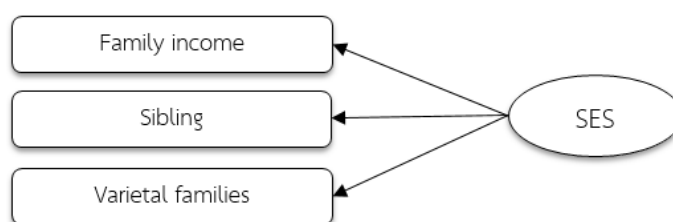
Lederberg et al. (2019) และงานวิจัยจำนวน 25 ฉบับ ดังแสดงในตารางที่ 1 เสนอว่า ความพร้อมของเด็กอนุบาลที่เกี่ยวกับด้านภาษา ซึ่งวัดจาก 2 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) พัฒนาการของกล้ามเนื้อมัดเล็ก (Fine motor skill) การทำงานประสานกันของกล้ามเนื้อมือตา 2) พัฒนาการด้านการอ่านและการเขียน (Reading and writing development) ดังแสดงโมเดลในภาพที่ 2 การที่เด็กจะอ่านหนังสือได้ถูกต้องตามมโนทัศน์ได้นั้น เด็กจะต้องมีการทำงานประสานกันระหว่างกล้ามเนื้อและตาของเด็ก ก็คือ ในขณะที่เด็กอ่านหนังสือ เด็กจะต้องใช้นิ้วมือชี้ตาม และสายตามองตามนิ้วมือผ่านไปยั้งตัวอักษร คำ พยางค์ แล้วเปล่งเสียงออกมา เด็กจะเริ่มอ่านหนังสือได้ ซึ่งการอ่านยังไม่เพียงพอต่อการรู้หนังสือระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาล จะต้องมีพัฒนาการด้านการเขียนประกอบด้วย ซึ่งการเขียนเป็นการวัดทักษะการรู้หนังสือของเด็ก ที่ต้องใช้พัฒนาการเด็กในทุก ๆ ด้าน การที่เด็กจะต้องเขียนได้ถูกต้องนั้น เด็กจะต้องมีมโนทัศน์ของการอ่านที่ถูกต้อง ได้แก่ การอ่านจากซ้ายไปขวา อ่านจากบนลงล่าง นอกจากนั้นเด็กจะต้องใช้นิ้วมือชี้ไปตามจังหวะการอ่าน เพื่อยืนยันการอ่านนั้นว่าสามารถอ่านได้ถูกต้องหรือไม่ และเมื่อเด็กมีความพร้อมมากพอ และมีความมั่นใจ เด็กก็จะเริ่มที่จะเขียนโดยใช้มโนทัศน์ของการอ่าน และความพร้อมของพัฒนาการทั้งกล้ามเนื้อมัดเล็ก คือ การควบคุมมือ นิ้วมือ ทำงานประสานกันกับกล้ามเนื้อตา สอดคล้องกันไป ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นความพร้อมในด้านพัฒนาการของเด็กที่มีผลต่อการรู้หนังสือระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาล

ภาพที่ 2 โมเดลการวัดองค์ประกอบปัจจัยพัฒนาการของเด็กอนุบาล

3. โมเดลการวัดองค์ประกอบปัจจัยเศรษฐกิจฐานะทางครอบครัวของเด็ก

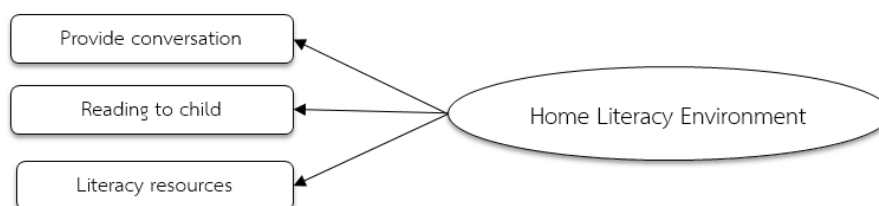
Dolean et al. (2019) และงานวิจัยจำนวน 15 ฉบับ ดังแสดงในตารางที่ 1 เสนอว่า เศรษฐฐานะทางครอบครัวของเด็ก (Socioeconomic status) หมายถึง สภาพภูมิหลังทางครอบครัวของเด็กนั้น มีผลต่อการรู้หนังสือขั้นต้นของเด็กอนุบาล ซึ่งวัดจาก 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) รายได้ของครอบครัว (Family's income) 2) จำนวนพี่น้อง (Sibling) และ 3) สภาพครอบครัว (Varietal families) ดังแสดงโมเดลในภาพที่ 3

ภาพที่ 3 โมเดลการวัดองค์ประกอบปัจจัยเศรษฐกิจฐานะทางครอบครัวของเด็ก

4. โมเดลการวัดองค์ประกอบปัจจัยสภาพแวดล้อมทางด้านภาษาที่บ้าน

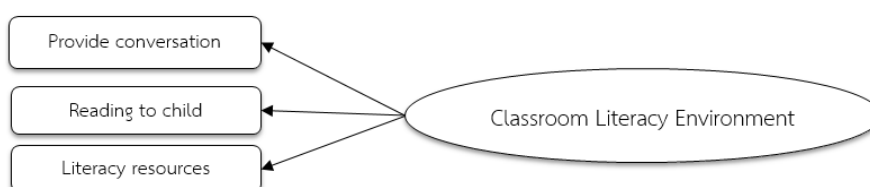
Carroll et al. (2019); ทิรัณย์ชโลทร (2542) และงานวิจัยจำนวน 21 ฉบับ ดังแสดงในตารางที่ 1 เสนอว่า สภาพแวดล้อมทางด้านภาษาที่บ้าน (Home literacy environment) หมายถึง การส่งเสริมให้เด็กได้มีการเรียนรู้ภาษาที่บ้านของเด็ก ซึ่งวัดจาก 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) เปิดโอกาสให้มีประสบการณ์ทางภาษาที่หลากหลาย (Provide conversation) 2) การอ่านหนังสือกับเด็กที่บ้าน (Reading to child) และ 3) การมีแหล่งทรัพยากรทางภาษาที่บ้านและชุมชนที่อาศัย (Home literacy resources) มีผลต่อการเรียนรู้ภาษาในระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาล ดังแสดงในภาพที่ 4

ภาพที่ 4 โมเดลการวัดองค์ประกอบปัจจัยสภาพแวดล้อมทางด้านภาษาที่บ้าน

5. โมเดลการวัดองค์ประกอบปัจจัยการจัดสภาพแวดล้อมทางด้านภาษาในห้องเรียน

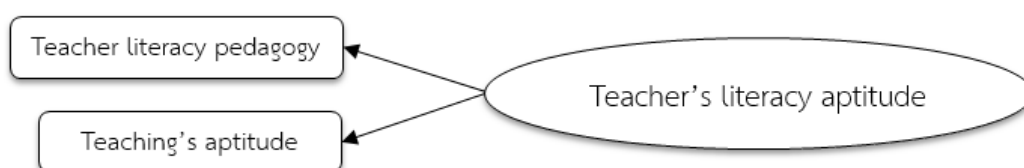
วิชากร (2560) และงานวิจัยจำนวน 12 ฉบับ ดังแสดงในตารางที่ 1 เสนอว่า สภาพแวดล้อม ทางด้านภาษาในห้องเรียน (Classroom literacy environment) หมายถึงการ ส่งเสริมให้เด็กได้มีการเรียนรู้ภาษาที่ห้องเรียนของเด็กและบริบทของห้องเรียน ซึ่งวัดจาก 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) เปิดโอกาสให้มีประสบการณ์ทางภาษาที่หลากหลายที่หลากหลาย (Provide conversation) 2) การอ่านหนังสือกับเด็ก (Reading to child) และ 3) การมีแหล่งทรัพยากรทาง ภาษาที่ห้องเรียน (Classroom literacy resources) ดังแสดงโมเดลในภาพที่ 5

ภาพที่ 5 โมเดลการวัดองค์ประกอบปัจจัยสภาพแวดล้อมทางด้านภาษาที่ห้องเรียน

6. โมเดลการวัดองค์ประกอบปัจจัยสมรรถนะด้านการสอนภาษาของครู

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (2560) เสนอว่า ความถนัดในการสอนภาษาของครูมี อิทธิพลต่อการเรียนรู้ภาษาแรกเริ่มของเด็กอนุบาล Bigelow et al. (2020); Brown, Barry, and Ku (2020); Clarke and Comber (2019); Farrow, Wasik, and Hindman (2020); Liang et al. (2020); Piasta et al. (2019); Pittman, Garfield, and Piper (2020); Sandberg and Norling (2018); J. Smith (2020); Snell, Hindman, and Wasik (2018); Thomas, Colin, and Leybaert (2020); กระทรวงศึกษาธิการ (2561) เสนอว่า ความสามารถด้านการสอนของครู (Teacher's literacy aptitude) หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ความถนัดของครู ที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ภาษา ของเด็ก ซึ่งวัดจาก 2 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความรู้พื้นฐานด้านการสอนภาษา (Teacher literacy pedagogy) และ 2) ความถนัดในการสอนภาษาของครู (Teaching's aptitude) ดังแสดงโมเดลใน ภาพที่ 6

ภาพที่ 6 โมเดลการวัดองค์ประกอบปัจจัยความสามารถด้านการสอนภาษาของครู

การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับ

การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับ (Multilevel SEM) เกิดขึ้นจากนักวิจัยที่เป็นนักสถิติหลายท่านได้บูรณาการการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) และการวิเคราะห์พหุระดับ (MLM) ทำให้ได้สถิติวิเคราะห์ที่มีศักยภาพสูงมากยิ่งขึ้น จึงเกิดเป็นการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับ สาเหตุที่ต้องมีการพัฒนาเป็นการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับ เนื่องจากงานวิจัยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาองค์ความรู้ไปอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น นำไปสู่คำถามวิจัยที่ซับซ้อนและการใช้การวิเคราะห์ที่ซับซ้อนเพื่อนำไปสู่การได้สารสนเทศที่ซับซ้อนและอธิบายได้ มีการศึกษาและอธิบายรูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุที่ต้องใช้ข้อมูลพหุระดับ จากความเปลี่ยนแปลงของงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น จึงทำให้เกิดข้อจำกัดสำหรับการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) ที่สามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุได้ทุกรูปแบบแต่ไม่สามารถวิเคราะห์ข้อมูลหลายระดับได้ ในขณะที่การวิเคราะห์พหุระดับ (MLM) สามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุในกรณีที่มีข้อมูลหลายระดับได้ แต่มีข้อจำกัดที่ไม่สามารถศึกษาโมเดลสมการโครงสร้างเต็มรูปแบบได้

ลักษณะของโมเดลหลักใน MSEM ตามแนวคิดของ Muthén & Muthén (2003, 2007, 2010) เป็นการผสมผสานแนวคิดของการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (SEM) และการวิเคราะห์พหุระดับ (MLM) เข้าด้วยกัน โดยมีภาพประกอบและสมการเพื่อแสดงถึงโมเดล เพื่อแสดงถึงลักษณะความสัมพันธ์เชิงสาเหตุเป็นรูปธรรม โดยเป็นวิธีการนำเสนอที่ทำให้เห็นภาพที่เข้าใจได้ชัดเจน และเป็นวิธีที่สามารถใช้ได้แม้ว่าจะเป็นโมเดล SEM ที่ซับซ้อน อีกทั้งยังสอดคล้องกับโปรแกรมที่ใช้ในการวิเคราะห์คือโปรแกรม Mplus ซึ่งผู้พัฒนาโปรแกรมคือ Muthén & Muthén โดยในปัจจุบันเป็นโปรแกรมที่ใช้ในการวิเคราะห์โมเดล SEM ที่มีศักยภาพมากที่สุด (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2553)

Muthén (Muthén, 1994 อ้างถึงใน เสาวรส ยิงวรรณ, 2555) ได้เสนอขั้นตอนสำหรับการวิเคราะห์โครงสร้างความแปรปรวนร่วมพหุระดับ เพื่อใช้ในการตรวจสอบความเหมาะสมของตัวแปรระดับบุคคลที่จะนำไปวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับ ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์องค์ประกอบแบบดั้งเดิมโดยใช้โมเดลโครงสร้างความแปรปรวนร่วมรวม เพื่อตรวจสอบความเป็นไปได้ของโมเดลตามสมมติฐานการวิจัย โดยจะประมาณค่าพารามิเตอร์จากเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมรวม (total sample covariance matrix, S_T) แต่ผลที่ได้ยังไม่ถูกต้องเนื่องจากขั้นตอนนี้ไม่คำนึงถึงลักษณะข้อมูลที่เป็นพหุระดับ

ขั้นตอนที่ 2 การประมาณค่าความผันแปรระหว่างกลุ่ม โดยพิจารณาจากค่าสหสัมพันธ์ภายในชั้น (Intraclass correlation) ของตัวแปร เพื่อตรวจสอบข้อมูลว่ามีความผันแปรระหว่างหน่วยเพียงพอที่จะนำไปวิเคราะห์พหุระดับได้หรือไม่

ขั้นตอนที่ 3 การประมาณค่าความผันแปรภายในกลุ่ม เป็นการประมาณค่าเหมือนขั้นตอนที่ 1 แต่มีการใช้เมทริกซ์ความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างภายในหน่วย (sample pooled within-group covariance matrix, S_{PW}) ในการประมาณค่าพารามิเตอร์แบบวิธีการประมาณค่าความเป็นไปได้มากที่สุด (maximum likelihood) หรือแบบวิธีกำลังสองน้อยที่สุดแบบทั่วไป (generalized least square) ผลการประมาณค่าที่ได้จากขั้นตอนนี้จะสอดคล้องกับโมเดลและมีความถูกต้องมากกว่าในขั้นตอนที่ 1

ขั้นตอนที่ 4 การประมาณค่าโครงสร้างความผันแปรระหว่างกลุ่ม เพื่อใช้ในการพิจารณาความผันแปรที่เกิดขึ้นระหว่างกลุ่ม โดยใช้เมทริกซ์ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม (between-group covariance matrix, S_B) โดยจะทำการสำรวจโครงสร้างองค์ประกอบจากเมทริกซ์สหสัมพันธ์ประมาณค่าน้ำหนักองค์ประกอบจากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ และพิจารณาค่าไอเกน ในขั้นตอนนี้ใช้การประมาณค่าแบบ MUML เพื่อประมาณค่าสถิติจากเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมภายในกลุ่มและเมทริกซ์ความแปรปรวนร่วมระหว่างกลุ่มพร้อมกัน

โกศล จิตวิรัตน์ และคณะ (2554) กล่าวถึงการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับ ซึ่งเป็นวิธีการวิจัยที่พัฒนาเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลให้สอดคล้องกับสภาพความสลับซับซ้อนตามความเป็นจริงของธรรมชาติข้อมูลได้มากที่สุดในปัจจุบัน โดยใช้โปรแกรม Mplus ในการวิเคราะห์ข้อมูล เนื่องจากข้อจำกัดและช่องว่างของโปรแกรมในการวิเคราะห์สถิติขั้นสูงที่มีอยู่เดิมไม่สามารถวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับ (Multilevel Structural Equation Models) ได้ ซึ่งโปรแกรม Mplus มีศักยภาพสามารถวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับได้

สังวรรณ ังตกระโทก (2541) ได้กล่าวถึงข้อดีของการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับด้วยโปรแกรม Mplus โดยกล่าวว่าโปรแกรม Mplus สามารถวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับโดยตรงซึ่งผู้วิจัยไม่ต้องดำเนินการเตรียมเมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมเนื่องจากโปรแกรม Mplus แสดงผลค่าเมทริกซ์ดังกล่าวให้อัตโนมัติ

ในการพิจารณาว่าโมเดลที่พัฒนาขึ้นมานั้นมีความตรงหรือมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่ ใช้เกณฑ์ ดัดขึ้นตามข้อสรุปและงานวิจัยของ Bollen (1989); Goffin (2007)

ค่าสถิติวัดระดับความกลมกลืน

เกณฑ์ระดับความ

กลมกลืน

ค่า χ^2

p-value ≥ 0.05

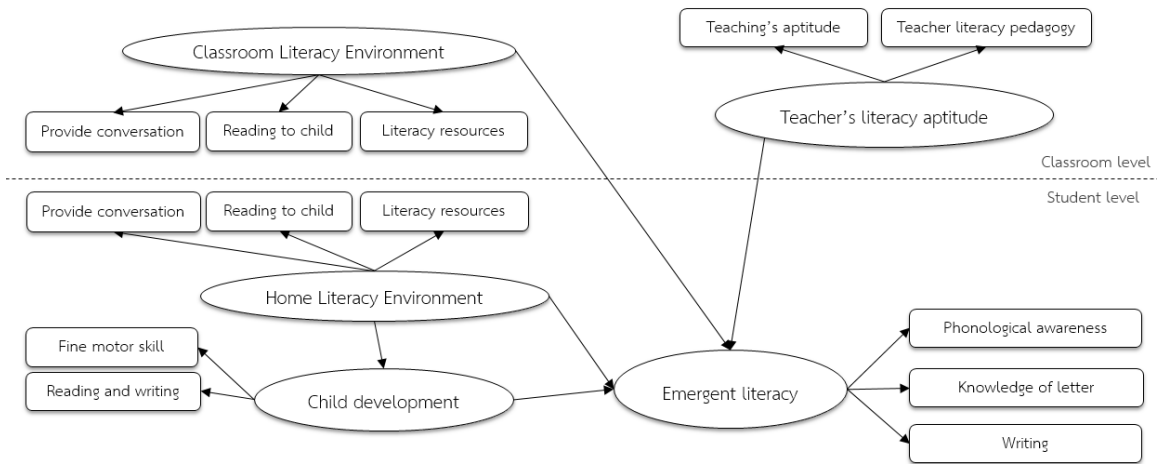
ค่า χ^2/df	< 2.0
ค่าดัชนี Tucker-Lewis Index (TLI)	≥ 0.90 ; สอดคล้อง
ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนเปรียบเทียบ (Comparative Fit Index: CFI)	≥ 0.90 ; สอดคล้อง
ค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือมาตรฐาน (Standardized Root Mean Square Residual: SRMR)	< 0.05
ค่าดัชนีรากของกำลังสองเฉลี่ยของการประมาณค่าความคลาดเคลื่อน (Root Mean Square Error of Approximation: RMSEA)	< 0.05

โมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาล

ตัวแปรปัจจัยระดับนักเรียน หมายถึง ความพร้อมของนักเรียนแต่ละคนในด้านต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ภาษาของเด็ก ได้แก่ 1) ตัวแปรแฝงพัฒนาการเด็ก (Child development) และ 2) ตัวแปรแฝงสภาพแวดล้อมทางด้านภาษาที่บ้าน (Home literacy environment)

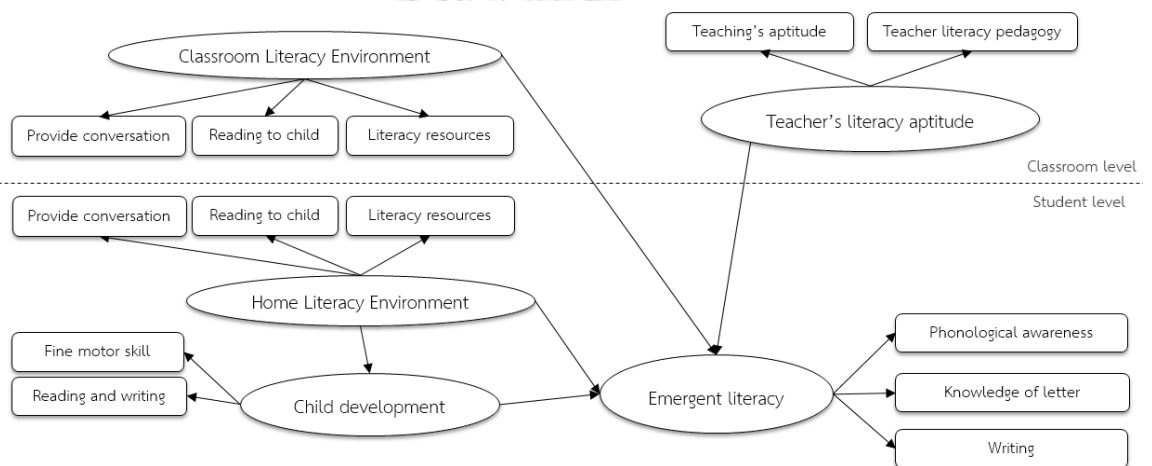
ตัวแปรปัจจัยระดับห้องเรียน หมายถึง ความพร้อมของห้องเรียนในด้านต่าง ๆ รวมถึงบริบทของห้องเรียน ที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ภาษาของเด็ก ได้แก่ 1) ตัวแปรแฝงการจัดสภาพแวดล้อมทางภาษาในห้องเรียน (Classroom literacy environment) และ 2) ตัวแปรแฝงสมรรถนะด้านการสอนภาษาของครู (Teacher's literacy aptitude)

ตัวแปรตามในโมเดลการวิจัยครั้งนี้ คือ การรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาล (Emergent literacy) หมายถึง ความชำนาญที่เป็นรากฐานอันนำไปสู่ความสามารถในการอ่านและเขียนอย่างเป็นทางการ ประกอบด้วย 1) การตระหนักรู้เกี่ยวกับการออกเสียง (Phonological awareness) 2) การมีความรู้เกี่ยวกับพยัญชนะ (Knowledge of letter) และ (3) การเขียน (Writing) สรุปได้ว่า โมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาล มีตัวแปรในการวิจัย 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) ตัวแปรปัจจัยระดับนักเรียน 2) ตัวแปรปัจจัยระดับห้องเรียน และ 3) ตัวแปรตาม ดังแสดงโมเดลในภาพที่ 7 และมีรายละเอียดดังนี้

ภาพที่ 7 โมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาล

กรอบแนวคิดการวิจัย

แนวทางการส่งเสริมการ
เรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่ม
สำหรับเด็กอนุบาล

ภาพที่ 8 กรอบแนวคิด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 2 ระยะ คือ **ระยะที่ 1** วิเคราะห์และเปรียบเทียบการเรียนรู้ภาษา ระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาลที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน วิเคราะห์ความสอดคล้องของโมเดลสมการเชิงโครงสร้างพหุระดับที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และวิเคราะห์อิทธิพลระดับห้องเรียนที่มีผลต่อการเรียนรู้ภาษา ระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาลและ **ระยะที่ 2** เป็นการนำสารสนเทศที่ได้จากระยะที่ 1 มาเสนอเป็นแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษา ระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาล โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

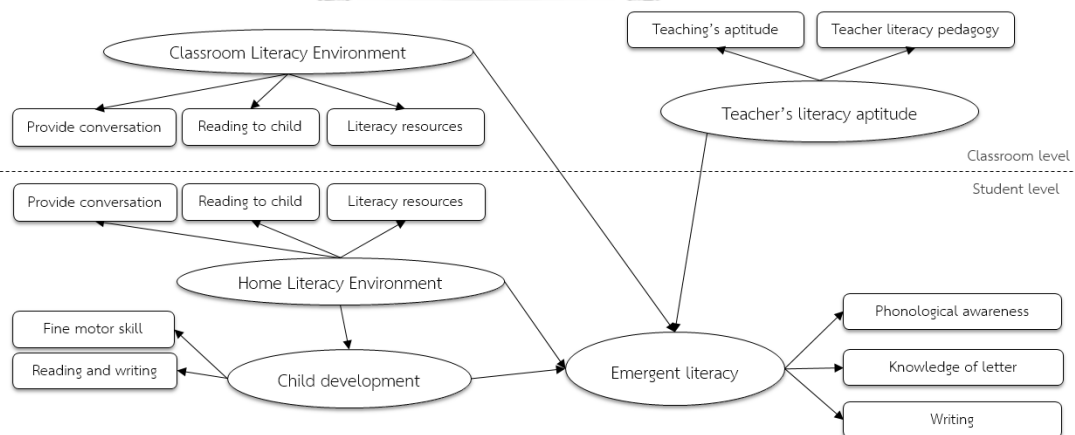
ระยะที่ 1

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 วิเคราะห์และเปรียบเทียบการเรียนรู้ภาษา ระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาลที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน

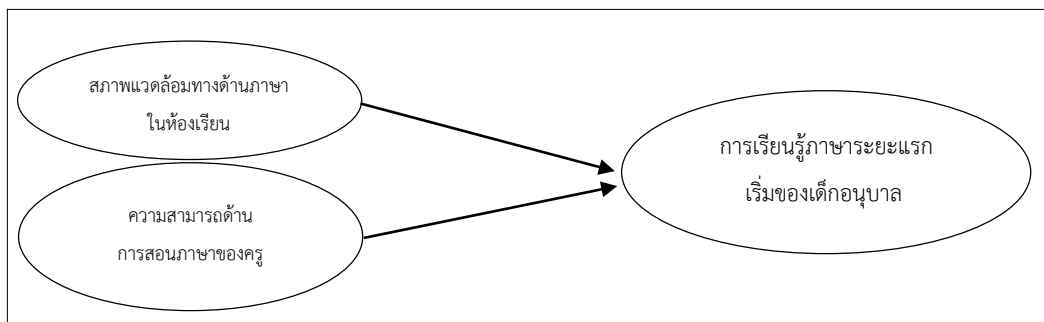
ภาพที่ 9 กรอบแนวคิด วิเคราะห์และเปรียบเทียบการเรียนรู้ภาษา ระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาลที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อวิเคราะห์โมเดลสมการเชิงโครงสร้างพหุระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษา ระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาลและตรวจสอบความสอดคล้องข้อมูลเชิงประจักษ์

ภาพที่ 10 โมเดลสมการเชิงโครงสร้างพหุระดับการเรียนรู้ภาษา ระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาล

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 วิเคราะห์อิทธิพลระดับห้องเรียนที่มีผลต่อการเรียนรู้ภาษา ระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาล

ภาพที่ 11 กรอบแนวคิดอิทธิพลระดับห้องเรียนที่มีผลต่อการเรียนรู้ภาษาในระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาล

วัตถุประสงค์ข้อที่ 4 สร้างแนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ภาษาในระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาล

ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ที่ได้จากโมเดลมาเป็นแนวทางในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้สารสนเทศเชิงลึกในการจัดทำแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ภาษาในระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาล

ประชากรและตัวอย่าง

ประชากร (Population) ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ครูผู้สอนและนักเรียนในชั้นอนุบาล 3 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

ตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็นสองระดับ ได้แก่ ระดับนักเรียน และระดับห้องเรียน (ครู) การกำหนดขนาดตัวอย่าง (Sample size) ในการวิเคราะห์ข้อมูลพหุระดับจะพิจารณาขนาดตัวอย่างจากจำนวนกลุ่ม (Cluster) ของตัวอย่างระดับบนหรือระดับที่ 2 ซึ่ง Muthen (1989) เสนอเกณฑ์ในการกำหนดขนาดตัวอย่างในการวิเคราะห์ข้อมูลพหุระดับว่าควรมีมากกว่าจำนวนตัวแปรที่ศึกษา และ Mass and Hox (2005 อ้างใน ศิริชัย กาญจนวาสี, 2550) เสนอว่าเพื่อไม่ให้เกิดความลำเอียงของการประมาณค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานระดับกลุ่ม และข้อมูลเพียงพอต่อการวิเคราะห์ข้อมูลพหุระดับ (Multi Level Analysis) จำนวนตัวอย่างควรมากกว่า 50 กลุ่ม (Cluster) ซึ่งสอดคล้องกับ Muthen (1991) ที่เสนอว่าในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับ (Multi-level SEM: MSEM) ขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมควรมีจำนวนอย่างต่ำ 50-100 กลุ่ม โดยการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับด้วยโปรแกรม Mplus นั้น จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์จะต้องไม่น้อยกว่าจำนวนพารามิเตอร์ในโมเดลวิจัย และจำนวนตัวอย่างในแต่ละกลุ่มอาจมีได้อย่างน้อยกลุ่มละ 1 หน่วย (ถมรัตน์ ศิริภาพ, 2554)

ในงานวิจัยนี้มีจำนวนพารามิเตอร์ในโมเดลวิจัย จำนวน 47 ตัว ผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดตัวอย่าง ในระดับที่ 2 คือ ระดับห้องเรียน จำนวนอย่างน้อย 100 ห้องเรียนจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษากรุงเทพมหานครและขนาดตัวอย่างในระดับที่ 1 คือ ระดับนักเรียน อย่างน้อยห้องละ 15 คน ซึ่งมีขนาดเพียงพอต่อการวิเคราะห์ และเพียงพอต่อการชดเชยกรณีการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก กลุ่มตัวอย่างมีอัตราการตอบกลับต่ำกว่าที่กำหนดหรือไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้ รายละเอียดดังนี้

การสุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) ซึ่งเป็นการเลือกตัวอย่างจากประชากรที่มีลักษณะสอดแทรกเป็นลำดับขั้นที่ลดหลั่น และ ข้อมูลของตัวแปรที่มีลักษณะเป็นข้อมูลของหน่วยย่อยที่สอดแทรกอยู่ในหน่วยใหญ่แบบลดหลั่นกัน ตามลำดับ โดยข้อมูลของนักเรียนรายบุคคลที่สอดแทรกอยู่ในข้อมูลนักเรียนเฉลี่ยของห้องเรียน (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2550) โดยมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยเลือกโรงเรียนด้วยการสุ่มอย่างง่าย โดยสุ่มโรงเรียนที่เปิดสอนระดับชั้น อนุบาล 3 จำนวน 35 โรงเรียน ภายใต้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยเลือกตัวอย่างในระดับห้องเรียนจาก 35 โรงเรียนที่สุ่มได้ สำหรับระดับ นักเรียน ในห้องเรียนที่มีนักเรียนมากกว่า 15 คน ผู้วิจัยใช้การสุ่มอย่างง่ายเพียง 15 คน ในกรณีที่ ห้องเรียนนั้นมีน้อยกว่า 15 คน ผู้วิจัยจะใช้นักเรียนทั้งหมด ได้จำนวนตัวอย่างประมาณ 122 ห้องเรียน ห้องเรียนละ 15 คน รวมสุ่มนักเรียนอย่างน้อย 1830 คน

ตัวแปรและนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปร

ตัวแปรในการวิจัยจากโมเดลปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาลใน ครั้งนี้ พบว่า มีตัวแปรในการวิจัย 2 ระดับ 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) ตัวแปรทำนายระดับนักเรียน 2) ตัวแปร ทำนายระดับห้องเรียน และ 3) ตัวแปรตาม รายละเอียด ของแต่ละตัวแปรมีดังนี้

1. ตัวแปรทำนายระดับนักเรียน

ตัวแปรทำนายระดับนักเรียน หมายถึง ความพร้อมของนักเรียนแต่ละคนในด้านต่าง ๆ ที่มี อิทธิพลต่อการเรียนรู้ภาษาของเด็ก ได้แก่ 1) ตัวแปรแฝงพัฒนาการเด็ก (Child development) และ 2) ตัวแปรแฝงสภาพแวดล้อมทางด้านภาษาที่บ้าน (Home literacy environment) รายละเอียด ของแต่ละตัวแปร ดังนี้

1.1 ตัวแปรแฝงพัฒนาการเด็ก (Child development) หมายถึง ความพร้อมของพัฒนาการ ของเด็กที่มีความเกี่ยวข้องกับการประสบความสำเร็จด้านการเรียนภาษาในอนาคต ซึ่งวัดจาก 2 ตัว

แปรสังเกตได้ ได้แก่ 1) พัฒนาการของกล้ามเนื้อเล็ก (Fine motor skill) 2) พัฒนาการด้านการอ่านและการเขียน (Reading and writing development)

1.2 ตัวแปรแฝงสภาพแวดล้อมทางด้านภาษาที่บ้าน (Home literacy environment) หมายถึง การส่งเสริมให้เด็กได้มีการเรียนรู้ภาษาที่บ้านของเด็กและชุมชนที่อยู่อาศัย ซึ่งวัดจาก 3 ตัวแปรสังเกตได้ ได้แก่ 1) เปิดโอกาสให้มีประสบการณ์ทางภาษาที่หลากหลาย (Provide conversation) 2) การอ่านหนังสือกับเด็ก (Reading to child) และ 3) การมีแหล่งทรัพยากรทางภาษาที่บ้านและชุมชนที่อยู่อาศัย (Home literacy resources)

2. ตัวแปรทำนายระดับห้องเรียน

ตัวแปรทำนายระดับห้องเรียน หมายถึง ความพร้อมของห้องเรียนในด้านต่าง ๆ รวมถึงบริบทของห้องเรียน ที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ภาษาของเด็ก ได้แก่ 1) ตัวแปรแฝงการจัดสภาพแวดล้อมทางภาษาในห้องเรียน (Classroom literacy environment) และ 2) ตัวแปรแฝงสมรรถนะด้านการสอนภาษาของครู (Teacher's literacy aptitude) รายละเอียดของแต่ละตัวแปร ดังนี้

2.1 ตัวแปรแฝงการจัดสภาพแวดล้อมทางภาษาในห้องเรียน (Classroom literacy environment) ซึ่งวัดจาก 3 ตัวแปรสังเกตได้ ได้แก่ 1) เปิดโอกาสให้มีประสบการณ์ทางภาษาที่หลากหลาย (Provide conversation) 2) การอ่านหนังสือกับเด็ก (Reading to child) และ 3) การมีแหล่งทรัพยากรทางภาษาในห้องเรียน (Classroom literacy resources)

2.2 ตัวแปรแฝงสมรรถนะด้านการสอนภาษาของครู (Teacher's literacy aptitude) ซึ่งวัดจาก 2 ตัวแปรสังเกตได้ ได้แก่ 1) ความรู้พื้นฐานด้านการสอนภาษาของครู (Teacher's literacy pedagogy) และ 2) ความถนัดในการสอนภาษาของครู (Teaching's aptitude)

3. ตัวแปรตาม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตัวแปรตามในโมเดลการวิจัยครั้งนี้ คือ การรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาล (Emergent Literacy) ซึ่งวัดจาก 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การตระหนักรู้เกี่ยวกับการออกเสียง (Phonological awareness) 2) การมีความรู้เกี่ยวกับพยัญชนะ (Knowledge of letter) และ 3) การเขียน (Writing) **นิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรในการวิจัย**

พัฒนาการเด็ก (Child development) หมายถึง ความพร้อมของพัฒนาการของเด็กที่มีความเกี่ยวข้องกับการประสบความสำเร็จด้านการเรียนในอนาคต ประกอบด้วย พัฒนาการของกล้ามเนื้อเล็ก พัฒนาการด้านการอ่านและการเขียน

สภาพแวดล้อมทางด้านภาษาที่บ้าน (Home literacy environment) หมายถึง การส่งเสริมให้เด็กได้มีการเรียนรู้ภาษาที่บ้านของเด็กและชุมชนที่อยู่อาศัย ประกอบด้วย การเปิดโอกาส

ให้มีประสบการณ์ทางภาษาที่หลากหลาย การอ่านหนังสือกับเด็กและการมีแหล่งทรัพยากรทางภาษาที่บ้านและชุมชนที่อยู่อาศัย

สภาพแวดล้อมทางด้านภาษาในห้องเรียน (Classroom literacy environment)

หมายถึง การส่งเสริมให้เด็กได้มีการเรียนรู้ภาษาที่ห้องเรียนของเด็กและบริบทของห้องเรียน ประกอบด้วย การเปิดโอกาสให้มีประสบการณ์ทางภาษาที่หลากหลาย การอ่านหนังสือกับเด็กและการมีแหล่งทรัพยากรทางภาษาในห้องเรียน

สมรรถนะด้านการสอนภาษาของครู (Teacher's literacy aptitude) หมายถึง ระดับ

ความรู้ ความสามารถ ความถนัดของครู ที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ภาษาของเด็ก ประกอบด้วย ความรู้พื้นฐานด้านการสอนภาษา และความถนัดในการสอนภาษาของครู

การรู้ภาษาในระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาล (Emergent literacy) หมายถึง การมีความรู้

เกี่ยวกับพยัญชนะ ชื่อ ลักษณะ เสียงของพยัญชนะ ตระหนักรู้เกี่ยวกับการออกเสียงของพยัญชนะแต่ละตัว การนำพยัญชนะมารวมกันแล้วเกิดเสียงใหม่ การแยกแยะความเหมือนความต่างของเสียงต้นเสียงท้ายของคำที่เกิดจากการนำพยัญชนะมารวมกัน ประกอบไปด้วย การตระหนักรู้เกี่ยวกับการออกเสียง การมีความรู้เกี่ยวกับพยัญชนะ และการเขียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ 1) แบบบันทึกพัฒนาการเด็กที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ซึ่งได้มาจากการลงพื้นที่ขอข้อมูลระดับทุติยภูมิในแต่ละโรงเรียน 2) แบบบันทึกผลสอบอ่านเขียนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ซึ่งได้มาจากเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3) แบบสอบถามสำหรับครู เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากการศึกษาเครื่องมือวิจัยในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาข้อคำถามขึ้นใหม่ตามนิยาม องค์ประกอบการวัด และบริบทของการวิจัย เพื่อความเหมาะสมกับธรรมชาติของตัวอย่างและวิธีวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัย 4) แบบบันทึกข้อมูลภูมิหลังของเด็ก 5) แบบสอบถามสภาพแวดล้อมทางด้านภาษาที่บ้าน และ 6) แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. แบบบันทึกพัฒนาการเด็กที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2561 โดยเป็นข้อมูลระดับทุติยภูมิเพื่อเก็บข้อมูลตัวแปรปัจจัยระดับนักเรียน คือ ตัวแปรแฝงพัฒนาการของเด็ก (Child development) ซึ่งเลือกเก็บเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ภาษาของเด็ก ได้แก่ 1) พัฒนาการของกล้ามเนื้อมัดเล็ก (Fine motor skill) 2) พัฒนาการด้านการอ่านและการเขียน (Reading and writing development)

2. แบบบันทึกผลสอบอ่านเขียนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2562 ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเป็นข้อมูลระดับทุติยภูมิ เพื่อเก็บข้อมูลตัวแปรตาม คือ การรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาล (Emergent literacy) ตระหนักรู้เกี่ยวกับการออกเสียง (Phonological awareness) การมีความรู้เกี่ยวกับพยัญชนะ (Knowledge of letter) และการเขียน (Writing) ซึ่งตรงกับส่วนประกอบของผลสอบดังนี้

2.1 สมรรถนะ 1 การอ่านออกเสียง องค์ประกอบคือ การอ่านคำ 10 คะแนน การอ่านประโยค 20 คะแนน และการอ่านข้อความ 20 คะแนน

2.2 สมรรถนะ 2 การอ่านรู้เรื่อง องค์ประกอบ คือ บอกความหมายคำ 10 คะแนน การเล่าเรื่องจากภาพ 10 คะแนน การเขียนประโยค 20 คะแนน และ ข้อความ 10 คะแนน โดยมี ขอบข่าย เป็นคำ ประโยค ข้อความ หรือบทร้อยกรองง่าย ๆ ที่มีวงคำศัพท์ที่เป็นคำประสมด้วย พยัญชนะและสระประกอบด้วยคำคล้องจอง ข้อความสั้น ๆ

3. แบบสอบถามสำหรับครู เพื่อเก็บข้อมูลตัวแปรปัจจัยระดับห้องเรียน เป็นแบบประเมินตนเองตามการรับรู้ของครู แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามสำหรับครูเพื่อเก็บข้อมูลตัวแปรสภาพแวดล้อมทางด้านภาษา ที่ห้องเรียน (Classroom literacy environment) หมายถึง การส่งเสริมให้เด็กได้มีการเรียนรู้ภาษาที่ ห้องเรียนของเด็กและบริบทของห้องเรียน ซึ่งวัดจาก 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การเปิดโอกาสให้มี ประสบการณ์ทางภาษาที่หลากหลาย 2) การอ่านหนังสือกับเด็ก และ 3) การมีแหล่งทรัพยากรทาง ภาษาในห้องเรียน จำนวนข้อคำถาม 30 ข้อ เป็นลักษณะมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ตั้งแต่ 1 เป็นจริง น้อยที่สุด ถึง 5 เป็นจริงมากที่สุด

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนภาษาของครู (Teacher's Literacy aptitude) เพื่อวัดระดับความรู้ ความสามารถ ความถนัดของครู ที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ ภาษาของเด็ก ซึ่งวัดจาก 2 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความรู้พื้นฐานด้านการสอนภาษาของครู (Teacher's literacy pedagogy) และ 2) ความถนัดในการสอนภาษาของครู (Teaching's aptitude) จำนวนข้อคำถาม 20 ข้อ เป็นลักษณะมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ตั้งแต่ 1 เป็นจริงน้อย ที่สุด ถึง 5 เป็นจริงมากที่สุด

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป เป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) สำหรับ สอบถามข้อมูลเบื้องต้นของครู ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งทางวิชาการหรือระดับวิทยฐานะ สาขาวิชาที่เรียนจบมา กลุ่มสาระการเรียนรู้หลักที่สอน ประสบการณ์ในการสอน ประสบการณ์ ในการสอนภาษา

4. แบบบันทึกภูมิหลังของเด็ก เศรษฐฐานะทางครอบครัวของเด็ก (Socioeconomic status) ซึ่งจะบันทึกข้อมูลจาก 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) รายได้ของครอบครัว (Family's income) 2) การศึกษาของครอบครัว (Family's education) และ 3) สภาพครอบครัว (Varietal families)

5. แบบสอบถามสภาพแวดล้อมทางด้านภาษาที่บ้าน (Home literacy environment) ซึ่งวัดจาก 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) เปิดโอกาสให้มีประสบการณ์ทางภาษาที่หลากหลาย (Provide conversation) 2) การอ่านหนังสือกับเด็ก (Reading to child) และ 3) การมีแหล่งทรัพยากรทางภาษาที่บ้านและชุมชนที่อาศัย (Home literacy resources) จำนวนข้อคำถาม 30 ข้อ เป็นลักษณะมาตรประมาณค่า 5 ระดับ ตั้งแต่ 1 เป็นจริงน้อยที่สุด ถึง 5 เป็นจริงมากที่สุด

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนา ปรับปรุงและดัดแปลงจากเครื่องมือของต่างประเทศและเครื่องมือในประเทศที่มีนักวิจัยท่านอื่นสร้างไว้แล้ว มีขั้นตอนการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

1) กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ ผู้วิจัยเอาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการ และโครงสร้างของตัวแปรทุกตัวที่ต้องการวัดในโมเดลกรอบแนวคิดในการวิจัย ประกอบด้วย 1) ตัวแปรปัจจัยระดับนักเรียน ได้แก่ พัฒนาการเด็ก และสภาพแวดล้อมทางด้านภาษาที่บ้าน 2) ปัจจัยระดับห้องเรียน ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางด้านภาษาที่ห้องเรียน และความสามารถด้านการสอนของครู และ 3) ตัวแปรตาม ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับพยัญชนะ การตระหนักรู้เกี่ยวกับการออกเสียง และการเขียน

2) การสร้างตารางวิเคราะห์เนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการวัด ซึ่งผู้วิจัยนำนิยามเชิงปฏิบัติการที่กำหนดขึ้นจากขั้นตอนที่ 1 มาสร้างตารางวิเคราะห์ เนื้อหา พฤติกรรมที่ต้องการวัด และจำนวนข้อคำถามตัวอย่าง

3) การจัดทำร่างแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการสร้างข้อคำถามของแบบสอบถามตามตารางวิเคราะห์เนื้อหาและพฤติกรรมที่ต้องการวัดโดยการศึกษาและปรับปรุงข้อคำถามของเครื่องมือวิจัยแต่ละชุดให้เหมาะสมกับบริบททางการศึกษาและระดับของกลุ่มตัวอย่างที่จะนำไปใช้ จากนั้นจึงนำข้อคำถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม และเพื่อขอคำแนะนำ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเป็นเครื่องมือวิจัยฉบับร่าง

4) การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ผู้วิจัยนำเครื่องมือฉบับร่างพร้อมรายละเอียดเกี่ยวกับหัวข้อวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย กรอบแนวคิดการวิจัย นิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรในการวิจัย

และตารางกำหนดพฤติกรรมที่ต้องการวัดและจำนวนข้อคำถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้านปฐมวัยทางการศึกษา 1 ท่าน และ ผู้เชี่ยวชาญทางการสอนภาษาของเด็กอนุบาล 1 ท่าน โดยผู้เชี่ยวชาญมีคุณสมบัติ ดังนี้ 1) มีวุฒิ การศึกษาระดับปริญญาโทขึ้นไป 2) มีประสบการณ์ด้านการวัดผล หรือ การศึกษาปฐมวัย หรือ ภาษา ของเด็กอนุบาล 5 ปีขึ้นไป 3) มีตำแหน่งทางวิชาการตั้งแต่ระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ขึ้นไป หรือมีวุฒิ การศึกษาระดับปริญญาเอกสำหรับอาจารย์มหาวิทยาลัย หรือ มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป สำหรับครูประจำการในโรงเรียนและศึกษานิเทศก์ โดยใช้ดัชนี IOC (Item objective congruence) ใช้เกณฑ์พิจารณาค่า IOC มากกว่า 0.5

5) การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้านความตรงเชิงโครงสร้าง (construct validity) ผู้วิจัย ตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของโมเดลการวัดตัวแปรแฝงปัจจัยระดับนักเรียน ปัจจัยระดับ ห้องเรียน และตัวแปรตามการรู้ภาษาแรกเริ่มของเด็กอนุบาล โดยใช้วิธีวิเคราะห์องค์ประกอบ เชิงยืนยัน (confirmatory factor analysis) ด้วยโปรแกรม Mplus

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือวิจัยสำหรับครูในส่วนของ 1) แบบสอบถามสำหรับครูเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อม ทางภาษาและสมรรถนะในการสอนภาษาของครู มีขั้นตอนการตรวจสอบคุณภาพ 4 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

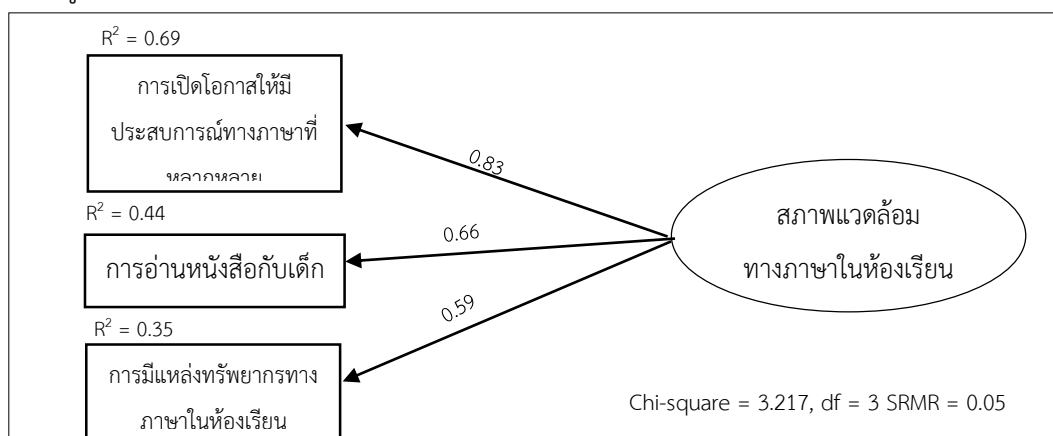
1) การตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพโดย ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการวัดและประเมินผล ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย และผู้เชี่ยวชาญทางการสอนภาษาเด็กอนุบาล ดังรายชื่อในภาคผนวก ก ประเด็นการตรวจสอบ คุณภาพเครื่องมือในด้านความตรงเชิงเนื้อหาประกอบไปด้วยความครอบคลุมของเนื้อหา ความถูกต้อง และความชัดเจนของภาษา โดยใช้ดัชนี IOC (item objective congruence) ใช้เกณฑ์การพิจารณา ค่า IOC มากกว่า 0.5 ผลการตรวจสอบค่า IOC ของเครื่องมือสำหรับครูพบว่ามีค่าอยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 และเครื่องมือสำหรับผู้ปกครองมีค่าอยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00

2) การทดลองใช้ (try out) แบบสอบถาม และแบบสอบถามฉบับปรับปรุง ผู้วิจัยนำ แบบสอบถามฉบับปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญกับครูจำนวน 30 คน เพื่อหา คุณภาพของเครื่องมือด้านความเที่ยง โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ความเที่ยงของครอนบราค (Cronbach's alpha coefficient) ผลการตรวจสอบพบว่า คุณภาพของเครื่องมือด้านความเที่ยงอยู่ที่ .96 ซึ่งอยู่ใน ระดับสูงทุกด้าน ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ความเที่ยงที่ต้องมากกว่า .60 ดังตารางต่อไปนี้

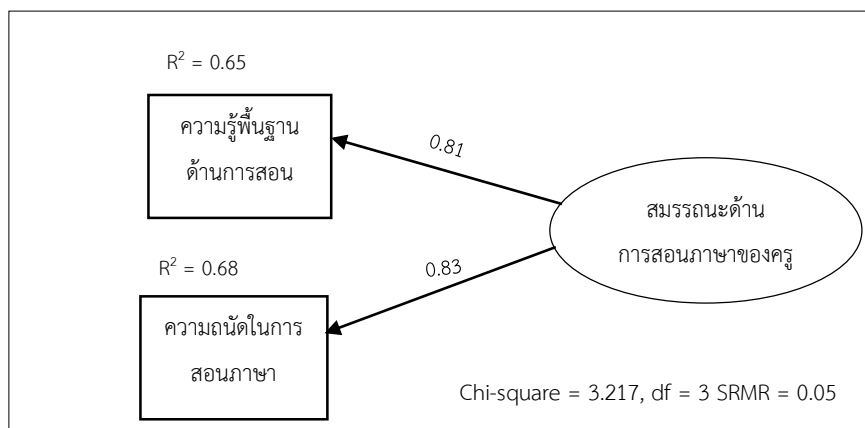
ตารางที่ 5 คุณภาพเครื่องมือวิจัยด้านความเที่ยง

เครื่องมือวิจัย	จำนวนข้อ คำถาม	ค่า IOC เฉลี่ย	ความเที่ยง	
			Try out	ข้อมูลจริง
สภาพแวดล้อมทางภาษาในห้องเรียน				
1) เปิดโอกาสให้มีประสบการณ์ทางภาษาที่หลากหลาย	10	1.00	0.80	0.93
2) การอ่านหนังสือกับเด็ก	10	1.00	0.90	0.94
3) การมีแหล่งทรัพยากรทางภาษาในห้องเรียน	10	1.00	0.95	0.91
รวม	30		0.93	0.97
สมรรถนะด้านการสอนภาษาของครู				
4) ความรู้พื้นฐานด้านการสอนภาษา	10	1.00	0.88	0.92
5) ความถนัดในการสอนภาษาของครู	10	1.00	0.91	0.92
รวม	20		0.94	0.95

3) การตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (construct validity) ขั้นตอนนี้เป็นการตรวจสอบเชิงโครงสร้าง โดยนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูลตัวอย่างใหม่ ประกอบด้วยครูจำนวน 53 คน และนักเรียนจำนวน 2864 คน เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับหนึ่ง ผลการวิเคราะห์พบว่า เครื่องมือวิจัยของครูมีความตรงเชิงโครงสร้าง โดยโมเดลการวัดตัวแปรตามทฤษฎีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ผลการวิเคราะห์มีดังนี้

ภาพที่ 12 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรสภาพแวดล้อมทางภาษาในห้องเรียน

ภาพที่ 13 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันของโมเดลการวัดตัวแปรสมรรถนะด้านการสอนของครู

สรุปได้จากผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัยสำหรับครู พบว่าเครื่องมือวิจัยมีคุณภาพทางด้านความตรงเชิงเนื้อหา มีความเที่ยงสูงและมีความตรงเชิงโครงสร้าง กล่าวได้ว่าเครื่องมือวิจัยเหมาะสมในการนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป ดังตัวอย่างเครื่องมือวิจัยที่นำเสนอในภาคผนวก ง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและจากภาควิชาไปยังผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือและขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยโดยขอความอนุเคราะห์ข้อมูลจากสถานที่ต่างๆดังนี้

ส่วนที่ 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ประกอบไปด้วย

1.1 แบบบันทึกผลพัฒนาการเด็กที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2561

1.2 ผลการประเมินความสามารถด้านการอ่าน สำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ปีการศึกษา 2562

ส่วนที่ 2 โรงเรียนที่เป็นตัวอย่าง

1.3 ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนระดับชั้นอนุบาล 3 โดยปกปิดชื่อ และข้อมูลส่วนบุคคลของเด็ก

1.4 จัดเตรียมเครื่องมือสำหรับครู และผู้ปกครองตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ พร้อมกำหนดรหัสของเครื่องมือที่แสดงถึงลำดับที่โรงเรียน และหมายเลขแบบสอบถามแต่ละฉบับทั้งครูและผู้ปกครอง

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองในโรงเรียนที่อนุญาตให้ดำเนินการและผู้วิจัยสะดวกในการเดินทาง สำหรับโรงเรียนที่ระยะทางไกลหรือผู้วิจัยไม่สะดวกในการเดินทางไปเก็บข้อมูลด้วยตนเอง จะส่งแบบสอบถาม คำชี้แจงในการดำเนินการ และซองที่ติดแสตมป์สำหรับส่งแบบสอบถามคืนทางไปรษณีย์ และประสานงานเก็บข้อมูลวิจัยกับครูที่เป็นผู้รับผิดชอบประสานงาน ในโรงเรียนที่เป็นตัวอย่างผ่านทางโทรศัพท์ อีเมลหรือไลน์ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และความสำคัญของงานวิจัย อธิบายลักษณะของเครื่องมือโดยสรุป อธิบายขั้นตอนในการเก็บข้อมูลอย่างละเอียด ขอความอนุเคราะห์จากครูผู้ประสานงานดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน พร้อมทั้งนัดวันและเวลาในการรับแบบสอบถามกลับคืน โดยให้ระยะเวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณ 2 สัปดาห์ และเนื่องจากใน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานครไม่มีโรงเรียนขนาดเล็ก ดังนั้นเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตอบกลับที่สมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงเก็บรวบรวมข้อมูลโรงเรียนเรียนขนาดกลาง และขนาดใหญ่ทั้งหมด รวมทั้งสิ้น 35 โรงเรียน จำนวนนักเรียน 2,864 คน ครู 53 คน

3. การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ที่ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) ประกอบด้วยครูผู้สอนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 จำนวน 4 คน ครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 4 คน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกพิจารณาคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญ คือ ครูเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในการการสอนภาษาสำหรับเด็ก หรือ มีประสบการณ์สอนเด็กตั้งแต่ 2 ปีขึ้นไป ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ปกครอง จำนวน 4 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คนและศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน เกณฑ์การคัดเลือกผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 3 ตอน รายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละตอน มีดังนี้

ตอนที่ 1 การจัดเตรียมข้อมูล

ในการจัดเตรียมข้อมูล ผู้วิจัยมีการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลและเตรียมข้อมูลก่อนการวิเคราะห์ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การจับคู่แหล่งผู้ให้ข้อมูล เป็นการระบุว่าครูและผู้ปกครองที่เป็นตัวอย่างได้มาจากโรงเรียนใด ขั้นตอนนี้สำคัญมากในการวิเคราะห์ข้อมูลเพราะตัวแปรในระดับนักเรียนต้องร่วมกันอธิบายความแตกต่างของตัวแปรระดับห้องเรียนได้

2. การจัดกระทำข้อมูล (editing) ผู้วิจัยตรวจสอบทุกรายการในแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนเพื่อความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูล หากพบว่ามีข้อมูลขาดหาย (missing) กรณีที่ผู้ให้ข้อมูลมีข้อมูล

ขาดหายไปสมบูรณ์หลายข้อคำถามจะตัดข้อมูลคนนั้นทิ้ง กรณีขาดหายไปเกินร้อยละ 20 สามารถทดแทนได้ ผู้วิจัยดำเนินการทดแทนด้วยค่าเฉลี่ยของข้อมูลที่มีลักษณะตัวอย่างใกล้เคียงกับผู้ให้ข้อมูลขาดหายไปโดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows

3. การรวมค่าข้อมูล (data aggregation) เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้มีหน่วยการวิเคราะห์ข้อมูล 2 ระดับ และข้อมูลในการวิจัยเป็นระดับขั้นที่ลดหลั่นกัน ตัวแปรในระดับห้องเรียน ได้แก่ เป็นตัวแปรที่ต้องใช้ข้อมูลที่เก็บจากระดับนักเรียน จึงต้องนำมารวมค่าข้อมูล (aggregate) โดยนำคะแนนระดับนักเรียนมาเฉลี่ยเป็นตัวแปรในระดับห้องเรียน โดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

1. วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐานของข้อมูลทั่วไปของตัวอย่าง โดยวิเคราะห์ค่าความถี่และร้อยละ และวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้ ด้วยสถิติบรรยายและเป็นตัวแปรต่อเนื่อง เช่น อายุ ประสบการณ์ในการสอน โดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) สัมประสิทธิ์การกระจาย (CV) ความเบ้ (skewness) ความโด่ง (kurtosis) เพื่อศึกษาลักษณะการกระจายและการแจกแจงของตัวแปร สำหรับตัวแปรที่ไม่ต่อเนื่อง จะใช้การวิเคราะห์ความถี่และร้อยละ โดยใช้โปรแกรม SPSS for windows

2. วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นของสถิติวิเคราะห์ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นตรวจสอบทางสถิติด้านการแจกแจงแบบโค้งปกติ (normality) ของตัวแปรโมเดลที่ได้จากแบบสอบถามประมาณค่า (rating scale) สถิติที่ใช้วิเคราะห์คือ สถิติบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์การกระจาย ค่าความเบ้ ความโด่ง โดยการใช้การทดสอบนัยสำคัญของพารามิเตอร์ความเบ้และความโด่งเพื่อตรวจสอบว่าตัวแปรมีการแจกแจงเป็นโค้งปกติ

3. วิเคราะห์เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้านความตรงเชิงโครงสร้าง โดยการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดของตัวแปรในโมเดลด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis) ด้วยโปรแกรม Mplus

4. การวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับ ด้วยโปรแกรม Mplus

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามวิจัย

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามวิจัยตามลำดับคำถามวิจัย ดังนี้

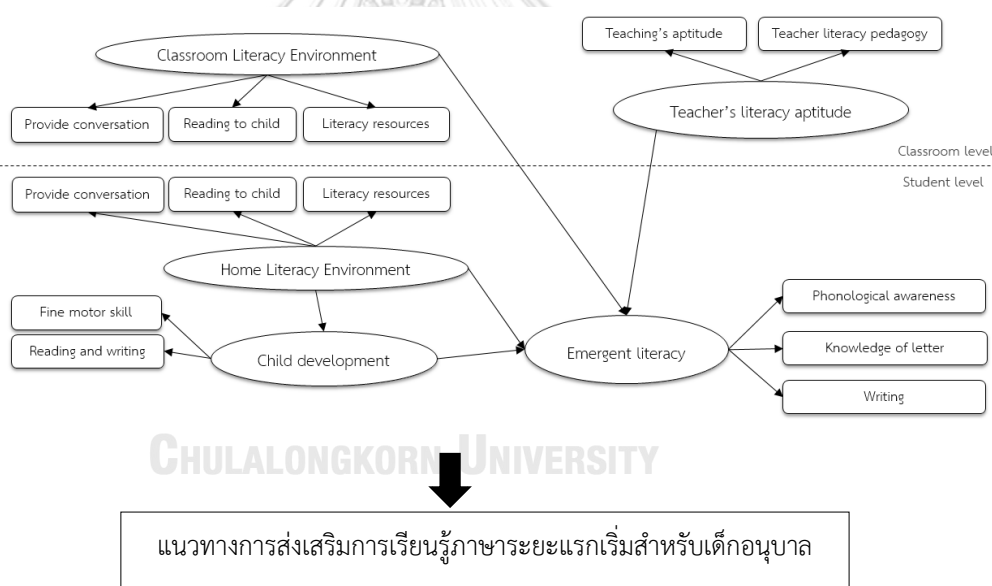
วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 วิเคราะห์และเปรียบเทียบการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาลที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน โดยใช้โปรแกรม SPSS

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 สร้างโมเดลและตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลสมการเชิงโครงสร้างพหุระดับที่พัฒนาขึ้นกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้โปรแกรม Mplus

วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 วิเคราะห์อิทธิพลระดับห้องเรียนที่มีผลต่อการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาล โดยใช้โปรแกรม Mplus

ระยะที่ 2

ในระยะที่ 2 นี้เป็นการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยเป็นการนำสารสนเทศที่ได้จากระยะที่ 1 มาเสนอเป็นแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาล

ภาพที่ 14 กรอบแนวคิดแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาล

การคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพในงานวิจัยนี้ ประกอบด้วย ได้แก่ผู้ปกครอง ครูผู้สอนอนุบาล ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร (สพป.กทม.) เกณฑ์การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย โดยผู้วิจัยเลือกผู้ให้ข้อมูลกลุ่มครูผู้สอน ได้แก่ครูผู้สอนระดับอนุบาลปีสุดท้าย ที่จบเอกการศึกษาปฐมวัยโดยตรง และมีประสบการณ์การสอน 2 ปี ขึ้นไป ครูผู้สอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่จบเอก

ประถมศึกษาหรือการสอนภาษา และมีประสบการณ์สอน 2 ปีขึ้นไป กลุ่มผู้ปกครอง และต้นสังกัด ได้แก่ผู้บริหารโรงเรียนและศึกษานิเทศก์ ที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา content analysis

การวิเคราะห์ข้อมูลในระยะที่ 2 นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษา ระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาล โดยข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม ต้องใช้กระบวนการจัดกระทำข้อมูลทั้งหมด 3 ขั้นตอน (นิศา ชูโต, 2551) ได้แก่ 1) การลดทอนข้อมูล เพื่อเลือกข้อมูลที่สนใจลงรหัสรวมกลุ่มข้อมูล เพื่อนำไปเขียนข้อสรุปชั่วคราวเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษา ระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาล 2) การแสดงข้อมูลเพื่อใช้ประกอบเป็นหลักฐานของข้อสรุปชั่วคราวใช้ในการเชื่อมโยงไปสู่การวิเคราะห์และสรุปผลจากข้อมูลที่ได้ และ 3) การสร้างข้อสรุปและยืนยันผลสรุป โดยวิเคราะห์ความเหมือน และความแตกต่างของข้อมูล แปลความ ตีความข้อมูลที่ได้เพื่อนำไปสร้างเป็นแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษา ระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาล ในการวิเคราะห์ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการบันทึกความรู้สึกร่วมตัวนักวิจัย บทสัมภาษณ์ที่ถอดเทป และแบบสัมภาษณ์

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวคิดและแนวทางส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มของเด็กอนุบาล เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มของเด็กอนุบาลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ด้วยการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับ (MSEM) และเสนอแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาล โดยแบ่งการดำเนินการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การพัฒนาโมเดล และระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มของเด็กอนุบาล

การวิจัยนี้ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์งานวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนาโมเดล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์และเปรียบเทียบการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาลที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน

ตอนที่ 3 ผลการพัฒนาโมเดลสมการเชิงโครงสร้างพหุระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มของเด็กอนุบาลและตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์วิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรในระดับห้องเรียนที่มีผลต่อการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาล

ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มของเด็กอนุบาล

ตอนที่ 5 เพื่อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มของเด็กอนุบาลสำหรับผู้ปกครอง ครู ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์หรืออักษรเพื่อใช้แทนค่าสถิติและตัวแปรต่าง ๆ เพื่อความสะดวกและทำความเข้าใจผลการวิเคราะห์ข้อมูลตรงกัน ดังรายละเอียดดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนค่าสถิติ

สัญลักษณ์

$\bar{x}$

ความหมาย

ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean)

S.D.	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
C.V.	ค่าสัมประสิทธิ์การกระจาย (Coefficient of variation)
SE	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (Standard error)
SK	ค่าความเบ้ (Skewness)
KU	ค่าความโด่ง (Kurtosis)
χ^2	ค่าไค-สแควร์ (Chi-square)
Df	ค่าองศาอิสระ (Degree of freedom)
P	ค่านัยสำคัญทางสถิติ (p-value)
b	ค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบ
R^2	ค่าสัมประสิทธิ์การทำนาย
CFI	ค่าดัชนีวัดความสอดคล้องกลมกลืนเชิงสัมพัทธ์ (Comparative fit index)
TLI	ค่าดัชนีที่แสดงการยอมรับของโมเดล (Tucker lewis index)
SRMR	ค่าดัชนีรากที่สองของกำลังสองเฉลี่ยของส่วนที่เหลือในรูปมาตรฐาน (Standardized root mean square residual)
RMSEA	ค่าดัชนีรากที่สองของความคลาดเคลื่อนในการประมาณค่า (Root mean square error of approximation)
Σ	เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วม
W หรือตัวห้อย W	ระดับนักเรียนหรือภายในกลุ่ม
B หรือตัวห้อย B	ระดับโรงเรียนหรือระหว่างกลุ่ม

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนตัวแปร

สัญลักษณ์

ความหมาย

SES

เศรษฐกิจฐานะทางครอบครัวของเด็ก
(Socioeconomic status)

EL

การเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาล
(Emergent literacy)

PA	การตระหนักรู้เกี่ยวกับการออกเสียง (Phonological awareness)
KL	การมีความรู้เกี่ยวกับพยัญชนะ (Knowledge of letter)
WL	การเขียน (Writing letter)
CD	พัฒนาการของเด็ก (Child development)
FM	พัฒนาการของกล้ามเนื้อเล็ก (Fine motor skill)
RE	พัฒนาการด้านการอ่านและเขียน (Reading and writing development)
HLE	สภาพแวดล้อมทางด้านภาษาที่บ้าน (Home literacy environment)
PCH	การเปิดโอกาสให้มีประสบการณ์ทางภาษาที่ หลากหลายที่บ้าน (Provide conversation)
RCH	การอ่านหนังสือกับเด็กที่บ้าน (Reading to child)
HLS	การมีแหล่งทรัพยากรทางภาษาที่บ้านและชุมชนที่ อาศัย (Home literacy resources)
CLE	การจัดสภาพแวดล้อมทางภาษาในห้องเรียน (Classroom literacy environment)
PCC	การเปิดโอกาสให้มีประสบการณ์ทางภาษาที่ หลากหลาย (Provide conversation)
RCC	การอ่านหนังสือกับเด็ก (Reading to child)
CLS	การมีแหล่งทรัพยากรทางภาษาในห้องเรียน (Classroom literacy resources)
TA	สมรรถนะด้านการสอนภาษาของครู (Teacher's literacy aptitude)
TLD	ความรู้พื้นฐานด้านการสอนภาษาของครู (Teacher literacy pedagogy)
TAP	ความถนัดด้านการสอนภาษาของครู (Teaching's aptitude)

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของตัวอย่าง

1. ข้อมูลพื้นฐานของตัวอย่าง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของตัวอย่างวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ 1) ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน 2) ข้อมูลพื้นฐานของครู และ 3) ลักษณะพื้นฐานของโรงเรียน รายละเอียดดังนี้

1) ข้อมูลพื้นฐานนักเรียน

นักเรียนที่เป็นตัวอย่างวิจัยจำนวน 2,864 คน จาก 35 โรงเรียน ส่วนใหญ่ครอบครัวมีรายได้ต่อเดือนอยู่ที่ 10,001-20,000 บาท (ร้อยละ 35.6) เป็นลูกคนเดียวหรือไม่มีพี่น้อง 1 (ร้อยละ 56.6) พ่อแม่อยู่ด้วยกันจดทะเบียน (ร้อยละ 41.6) แสดงในตาราง

ตารางที่ 6 ข้อมูลพื้นฐานนักเรียน

ตัวแปรจัดประเภท	ประเภท	n	%
รายได้ครอบครัวต่อเดือน	น้อยกว่า 3,000 บาท	599	20.9
	3,001-10,000 บาท	633	22.1
	10,001-20,000 บาท	1,018	35.6
	มากกว่า 20,001 บาท	614	21.4
	รวม	2,864	100
จำนวนพี่น้อง	ลูกคนเดียว	1640	57.2
	ลูก 2 คน	921	32.2
	ลูก 3 คน	241	8.4
	ลูก 4 คนขึ้นไป	62	2.2
	รวม	2,864	100
สภาพครอบครัว	อยู่ด้วยกันจดทะเบียน	1,190	41.6
	อยู่ด้วยกันไม่ได้จดทะเบียน	1,105	38.6
	แยกกันอยู่/โสด	312	10.9
	หย่าร้าง	257	9.0
	รวม	2864	100.0

2) ข้อมูลพื้นฐานครู ครูที่เป็นตัวอย่างวิจัยจำนวน 53 คน จาก 35 โรงเรียน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 52 คน ร้อยละ (98.1) มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 26 คน (ร้อยละ 49.1) ระดับการศึกษาสูงสุดคือ ปริญญาตรี จำนวน 41 คน (ร้อยละ 77.4)

ตารางที่ 7 ข้อมูลพื้นฐานครู

ตัวแปรจัดประเภท	ประเภท	n	%
เพศ	ชาย	1	1.9
	หญิง	52	98.1
	รวม	53	100
อายุ	น้อยกว่า 31 ปี	21	39.6
	31 - 40 ปี	26	49.1
	41 - 50 ปี	4	7.5
	มากกว่า 50 ปี	2	3.8
	รวม	53	100
การศึกษาสูงสุด	ปริญญาตรี	41	77.4
	ปริญญาโท	10	18.9
	ปริญญาเอก	2	3.8
	รวม	53	100
ประสบการณ์ทำงาน	น้อยกว่า 5 ปี	11	20.8
	5 - 10 ปี	21	39.6
	11 - 15 ปี	16	30.2
	มากกว่า 16 ปี	5	9.4
	รวม	53	100
ประสบการณ์สอน ชั้นอนุบาล 3	น้อยกว่า 5 ปี	11	20.8
	5 - 10 ปี	21	39.6
	11 - 15 ปี	16	30.2
	มากกว่า 16 ปี	5	9.4
	รวม	53	100
ประสบการณ์สอนอ่าน เขียน	น้อยกว่า 5 ปี	11	20.8
	5 - 10 ปี	21	39.6
	11 - 15 ปี	16	30.2
	มากกว่า 16 ปี	5	9.4
	รวม	53	100

ตารางที่ 4 ข้อมูลพื้นฐานครู (ต่อ)

ตัวแปรจัดประเภท	ประเภท	n	%
ระดับวิทยฐานะ	ครูผู้ช่วย	7	13.2
	ครู คศ. 1 (ไม่มีวิทยฐานะ)	14	26.4
	ครู คศ. 2 (ครูชำนาญการ)	25	47.2
	ครู คศ. 3	6	11.4
	(ครูชำนาญการพิเศษ)		
	ครู คศ. 4 (ครูเชี่ยวชาญ)	0	0
	อื่น ๆ	1	1.9
	รวม	53	100
สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา	การศึกษาปฐมวัย	52	98.1
	อื่น ๆ	1	1.9
	รวม	53	100

3) ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียน โรงเรียนที่เป็นตัวอย่างวิจัยจำนวน 35 โรงเรียน ที่เปิดสอนระดับชั้นปฐมวัย จากทั้งหมด 37 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดกลางจำนวน 20 โรงเรียน (ร้อยละ 57.1)

ตารางที่ 8 ข้อมูลพื้นฐานโรงเรียน

ตัวแปรจัดประเภท	ประเภท	n	%
ขนาดของโรงเรียน (เกณฑ์จำนวนนักเรียน)	ขนาดเล็ก (ต่ำกว่า 120 คน)	0	0
	ขนาดกลาง (121 - 600 คน)	20	57.1
	ขนาดใหญ่ (601 - 1,500 คน)	14	40
	ขนาดใหญ่พิเศษ (1,501 คนขึ้นไป)	1	2.9
	รวม	35	100

*ข้อมูลปีการศึกษา 2562

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาลที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน

2.1 ผู้ปกครองที่มีรายได้ต่างกันส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็กแตกต่างกัน

การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นพบว่าค่าความแปรปรวนของประชากร พบว่า ค่าความแปรปรวนของทั้ง 3 ตัวบ่งชี้ของการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มกับรายได้ครอบครัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ (ค่า sig = .00 ซึ่งน้อยกว่า .05) ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบรายคู่พบว่า รายได้ครอบครัวที่ต่างกันส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็ก ได้ผลดังตารางที่ 6

ตารางที่ 9 การตรวจสอบความแปรปรวนของประชากรการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มเด็กกับ รายได้ครอบครัว

	Levene statistic	Df1	Df2	Sig.
การตระหนักรู้ในการออกเสียง	89.373	3	2860	.000
การมีความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร	67.898	3	2860	.000
การเขียน	44.833	3	2860	.000

ตารางที่ 6.1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนตัวแปรการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มเด็กกับรายได้ครอบครัว

		Sum of squares	df	Mean square	F	Sig.
การตระหนักรู้ในการออกเสียง	Between groups	11.450	3	3.817	49.232	.000
	Within groups	221.718	2860	.078		
	Total	233.168	2863			
การมีความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร	Between groups	14.066	3	4.689	39.891	.000
	Within groups	336.154	2860	.118		
	Total	350.220	2863			
การเขียน	Between groups	9.768	3	3.256	35.279	.000
	Within groups	263.946	2860	.092		
	Total	273.713	2863			

ค่าเฉลี่ยจากแต่ละตัวบ่งชี้ของตัวแปรการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มเด็กกับรายได้ครอบครัว พบว่า ตัวบ่งชี้การตระหนักรู้ในการออกเสียงในนักเรียนกลุ่มที่มีรายได้ครอบครัวตั้งแต่ 20,001 บาทขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (2.3693) กลุ่มที่มีรายได้ครอบครัว 3,001-10,000 บาท มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (mean = 2.2079) ตัวบ่งชี้การมีความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร ในนักเรียนกลุ่มที่มีรายได้ครอบครัวตั้งแต่ 20,001 บาทขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (2.3337) กลุ่มที่มีรายได้ครอบครัว 3,001-10,000 บาท มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (mean = 2.1529) และตัวบ่งชี้การเขียน ในนักเรียนกลุ่มที่มีรายได้ครอบครัวตั้งแต่ 20,001 บาทขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (2.1344) กลุ่มที่มีรายได้ครอบครัว 3,001-10,000 บาท มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (mean = 1.9608) ดังตารางที่ 7

สรุปได้ว่านักเรียนกลุ่มที่ครอบครัวมีรายได้สูง มีค่าเฉลี่ยการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มในระดับที่สูงที่สุด และกลุ่มที่มีรายได้ครอบครัว 3,001-10,000 บาท มีค่าเฉลี่ยการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มในระดับที่ต่ำที่สุด ในทุกตัวบ่งชี้ ได้แก่ การตระหนักรู้ในการออกเสียง การมีความรู้เกี่ยวกับตัวอักษรและการเขียน

ตารางที่ 10 สถิติบรรยายตัวแปรการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มเด็กกับรายได้ครอบครัว

ตัวบ่งชี้	รายได้ครอบครัวต่อเดือน (บาท)	N	Mean	Std. deviation	Std. Error
การตระหนักรู้ใน การออกเสียง	น้อยกว่า 3,000	599	2.2138	.30579	.01249
	3,001-10,000	633	2.2079	.32603	.01296
	10,001-20,000	1,018	2.3051	.27631	.00866
	ตั้งแต่ 20,001 ขึ้นไป	614	2.3693	.18500	.00747
	ทั้งหมด	2864	2.2783	.28538	.00533
การมีความรู้ เกี่ยวกับตัวอักษร	น้อยกว่า 3,000	599	2.1572	.38935	.01591
	3,001-10,000	633	2.1529	.40553	.01612
	10,001-20,000	1,018	2.2531	.33301	.01044
	ตั้งแต่ 20,001 ขึ้นไป	614	2.3337	.21668	.00874
	ทั้งหมด	2864	2.2282	.34975	.00654
การเขียน	น้อยกว่า 3,000	599	2.0335	.32732	.01337
	3,001-10,000	633	1.9608	.34579	.01374
	10,001-20,000	1,018	2.0637	.30565	.00958
	ตั้งแต่ 20,001 ขึ้นไป	614	2.1344	.21861	.00882
	ทั้งหมด	2864	2.0498	.30920	.00578

2.2 จำนวนพี่น้องต่างกันส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็กแตกต่างกัน

การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นพบว่าค่าความแปรปรวนของประชากร พบว่า ค่าความแปรปรวนของทั้ง 3 ตัวบ่งชี้ของการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มกับจำนวนพี่น้อง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ (ค่า sig < .05) ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบรายคู่พบว่า ตัวแปรรายได้ครอบครัวส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็ก ได้ผลดังตารางที่ 8

และตารางที่ 8.1

ตารางที่ 11 การตรวจสอบความแปรปรวนของประชากรการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มเด็กกับจำนวนพี่น้อง

	Levene statistic	Df1	Df2	Sig.
การตระหนักรู้ในการออกเสียง	8.715	2	2861	.000
การมีความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร	8.377	2	2861	.000
การเขียน	4.096	2	2861	.017

ตารางที่ 8.1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของประชากรการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มเด็กกับจำนวนพี่น้อง

		Sum of squares	df	Mean square	F	Sig.
การตระหนักรู้ในการออกเสียง	Between groups	1.446	2	.723	8.927	.000
	Within groups	231.722	2861	.081		
	Total	233.168	2863			
การมีความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร	Between groups	1.078	2	.539	4.419	.012
	Within groups	349.141	2861	.111		
	Total	350.220	2863			
การเขียน	Between groups	1.698	2	.849	8.932	.000
	Within groups	272.015	2861	.092		
	Total	273.713	2863			

ค่าเฉลี่ยจากแต่ละตัวบ่งชี้ตัวแปรการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มของเด็กกับจำนวนพี่น้อง พบว่า ตัวบ่งชี้การตระหนักรู้ในการออกเสียงในนักเรียนกลุ่มลูกคนเดียว มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (mean = 2.2882) นักเรียนกลุ่มที่ครอบครัวมีลูกตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (mean = 2.2135) ตัวบ่งชี้การมีความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร นักเรียนกลุ่มที่ครอบครัวมีลูก 2 คน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (mean = 2.2378) นักเรียนกลุ่มที่ครอบครัวมีลูกตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (mean = 2.1721) และตัวบ่งชี้การเขียน นักเรียนกลุ่มลูกคนเดียว มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (2.0632) นักเรียนกลุ่มที่ครอบครัวมีลูกตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (mean = 1.9818) ดังตารางที่ 9

สรุปได้ว่านักเรียนกลุ่มลูกคนเดียว มีค่าเฉลี่ยการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มในระดับที่สูงที่สุดในตัวบ่งชี้การตระหนักรู้ในการออกเสียงและการเขียน ส่วนตัวบ่งชี้การมีความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร นักเรียนกลุ่มที่ครอบครัวมีลูก 2 คน และนักเรียนกลุ่มที่ครอบครัวมีลูกตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มในระดับที่ต่ำที่สุดในทุกตัวบ่งชี้ ได้แก่ การตระหนักรู้ในการออกเสียง การมีความรู้เกี่ยวกับตัวอักษรและการเขียน

ตารางที่ 12 สถิติบรรยายตัวแปรการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มเด็กกับจำนวนพี่น้อง

ตัวบ่งชี้	จำนวนพี่น้อง	N	Mean	Std. deviation	Std. Error
การตระหนักรู้ใน การออกเสียง	ลูกคนเดียว	1640	2.2882	.27885	.00689
	ลูก 2 คน	921	2.2819	.28182	.00929
	ลูกตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป	303	2.135	.32148	.01847
	ทั้งหมด	2864	2.2783	.28538	.00533
การมีความรู้ เกี่ยวกับตัวอักษร	ลูกคนเดียว	1640	2.2331	.33720	.00833
	ลูก 2 คน	921	2.2378	.34735	.01145
	ลูกตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป	303	2.1721	.41407	.02379
	ทั้งหมด	2864	2.2282	.34975	.0654
การเขียน	ลูกคนเดียว	1640	2.0632	.30310	.00748
	ลูก 2 คน	921	2.0483	.30720	.01012
	ลูกตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป	303	1.9818	.33856	.01945
	ทั้งหมด	2864	2.0498	.30920	.00578

2.3 สถานภาพครอบครัวต่างกันส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มของเด็กแตกต่างกัน

การตรวจสอบข้อตกลงเบื้องต้นพบว่าค่าความแปรปรวนของประชากร พบว่า ค่าความแปรปรวนของทั้ง 3 ตัวบ่งชี้ของการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มกับสถานภาพครอบครัว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ (ค่า sig < .05) ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบรายคู่พบว่า ตัวแปรรายได้ครอบครัวส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มของเด็ก ได้ผลดังตารางที่ 10 และตารางที่ 10.1

ตารางที่ 13 การตรวจสอบความแปรปรวนของประชากรการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มเด็กกับสถานภาพครอบครัว

	Levene statistic	Df1	Df2	Sig.
การตระหนักรู้ในการออกเสียง	15.625	3	2860	.000
การมีความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร	21.147	3	2860	.000
การเขียน	15.778	3	2860	.000

ตารางที่ 10.1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของประชากรการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มเด็กกับสภาพครอบครัว

		Sum of squares	df	Mean square	F	Sig.
การตระหนักรู้ในการออกเสียง	Between groups	1.382	3	.461	5.685	.001
	Within groups	231.786	2860	.081		
	Total	233.168	2863			
การมีความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร	Between groups	3.936	3	1.312	10.836	.000
	Within groups	346.283	2860	.121		
	Total	350.220	2863			
การเขียน	Between groups	2.211	0	.737	7.764	.000
	Within groups	271.502	2860	.095		
	Total	273.713	2863			

ค่าเฉลี่ยจากแต่ละตัวบ่งชี้ตัวแปรการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มของเด็กกับจำนวนพี่น้อง พบว่า ตัวบ่งชี้การตระหนักรู้ในการออกเสียง นักเรียนกลุ่มครอบครัวอยู่ด้วยกันจดทะเบียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (mean = 2.2936) นักเรียนกลุ่มครอบครัวหย่าร้าง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (mean = 2.2197) ตัวบ่งชี้การมีความรู้เกี่ยวกับตัวอักษร นักเรียนกลุ่มครอบครัวอยู่ด้วยกันจดทะเบียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (mean = 2.2558) นักเรียนกลุ่มครอบครัวหย่าร้าง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (mean = 2.1407) และตัวบ่งชี้การเขียน นักเรียนกลุ่มครอบครัวอยู่ด้วยกันจดทะเบียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (2.0727) นักเรียนกลุ่มครอบครัวหย่าร้าง มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด (mean = 1.9771) ดังตารางที่ 11

สรุปได้ว่านักเรียนกลุ่มครอบครัวอยู่ด้วยกันจดทะเบียน มีค่าเฉลี่ยการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มในระดับที่สูงที่สุดในทุกตัวบ่งชี้ และ นักเรียนกลุ่มครอบครัวหย่าร้าง มีค่าเฉลี่ยการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มในระดับที่ต่ำที่สุดในทุกตัวบ่งชี้ ได้แก่ การตระหนักรู้ในการออกเสียง การมีความรู้เกี่ยวกับตัวอักษรและการเขียน

ตารางที่ 14 สถิติบรรยายตัวแปรการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มเด็กกับสภาพครอบครัว

ตัวบ่งชี้	สภาพครอบครัว	N	Mean	Std. deviation	Std. Error
การตระหนักรู้ใน การออกเสียง	อยู่ด้วยกันจดทะเบียน	1190	2.2936	.26449	.00767
	อยู่ด้วยกันไม่ได้จดทะเบียน	1105	2.2826	.28712	.00864
	แยกกันอยู่/โสด	312	2.2528	.30392	.01721
	หย่าร้าง	257	2.2197	.33579	.02095
	ทั้งหมด	2864	2.2783	.28538	.00533
การมีความรู้ เกี่ยวกับตัวอักษร	อยู่ด้วยกันจดทะเบียน	1190	2.2558	.32327	.00937
	อยู่ด้วยกันไม่ได้จดทะเบียน	1105	2.2348	.34255	.01030
	แยกกันอยู่/โสด	312	2.1721	.38217	.02164
	หย่าร้าง	257	2.1407	.42877	.02675
	ทั้งหมด	2864	2.2282	.34975	.00654
การเขียน	อยู่ด้วยกันจดทะเบียน	1190	2.0727	.28573	.00828
	อยู่ด้วยกันไม่ได้จดทะเบียน	1105	2.0497	.31086	.00935
	แยกกันอยู่/โสด	312	2.0227	.32963	.01866
	หย่าร้าง	257	1.9771	.36420	.02272
	ทั้งหมด	2864	2.0498	.30920	.00578

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์โมเดลสมการเชิงโครงสร้างพหุระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษา ระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาลและตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์

การวิเคราะห์ในส่วนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อตอบคำถามวิจัย คือ สมการเชิงโครงสร้างพหุระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาลมีลักษณะอย่างไร มีความตรงหรือสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่ และปัจจัยใดที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาลในโมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับ

มีอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมหรือไม่ โดยผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้ 1) ผลการวิเคราะห์ความตรงของโมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาล และ 2) ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรในระดับห้องเรียนที่มีผลต่อการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาล

3.1 ผลการวิเคราะห์หวัเคราะห์ความตรงของโมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับการเรียนรู้ภาษา ระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาล (multilevel SEM)

การวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับการเรียนรู้ภาษา ระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาลตามสมมติฐานกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งเป็นการนำโมเดลเชิงสาเหตุ ระดับนักเรียนและโมเดลเชิงสาเหตุระดับห้องเรียนที่ผ่านการตรวจสอบความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในมาวิเคราะห์ร่วมกันโดยใช้โมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับ ซึ่งสมมติฐานในการทดสอบคือ เมทริกซ์ความแปรปรวน-ความแปรปรวนร่วมตามที่จากข้อมูลเชิงประจักษ์ รวมทั้งการศึกษาปัจจัย ระดับนักเรียนและระดับห้องเรียนที่มีความสัมพันธ์ต่อการเรียนรู้ภาษา ระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาล โดยมีสมมติฐานในการวิจัยคือ ตัวแปรระดับนักเรียนได้แก่ สภาพแวดล้อมทางด้านภาษาที่บ้านและ พัฒนาการของเด็ก ตัวแปรระดับห้องเรียน ได้แก่ การจัดสภาพแวดล้อมทางภาษาในห้องเรียนและ สมรรถนะด้านการสอนภาษาของครู สามารถทำนายการเรียนรู้ภาษา ระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาลได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ในการวิเคราะห์ส่วนนี้จะนำเสนอข้อมูลประกอบด้วยค่าสหสัมพันธ์ระหว่างชั้น ค่าสถิติ ตรวจสอบความตรงของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ค่าขนาดอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลรวมของตัวแปรที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษา ระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาล โดยการประมาณค่าด้วยโปรแกรม Mplus โดยต้องมีการพิจารณาเบื้องต้นว่าโมเดลการวัดมีความเพียงพอที่จะทดสอบพหุระดับหรือไม่ ซึ่งจากผลการวิเคราะห์โมเดลการวัดพหุระดับที่ผ่านมาพบว่า ตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการวัดมีความ ผันแปรในระดับที่มากพอที่จะนำข้อมูลไปวิเคราะห์พหุระดับต่อไป

ผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ภายในชั้นของแต่ละตัวแปรสังเกตได้ในโมเดลการวัดการเรียนรู้ ภาษา ระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาล มีค่า ICC อยู่ระหว่าง 0.053 ถึง 0.658 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.05 หมายความว่าข้อมูลในระดับนักเรียนมีความผันแปรมากพอ ซึ่งสามารถนำข้อมูลไปวิเคราะห์พหุระดับ ได้

จากภาพที่ 15 การวิเคราะห์เพื่อตรวจสอบความตรงของโมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับ การเรียนรู้ภาษา ระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาล ผู้วิจัยได้ทำการปรับโมเดล โดยในขั้นตอนการปรับ โมเดลนี้พิจารณาจากดัชนีปรับโมเดลและแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ผลจากการปรับค่าโมเดลทำให้ โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยพิจารณาจากค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบความตรงของ โมเดล ดังนี้ $\chi^2 = 258.664$, $p = .00$, $\chi^2/df = 2.694$, CFI = 0.847, TLI = 0.751, RMSEA = .024, SRMR_w = 0.242, SRMR_b = 0.062 เมื่อพิจารณาค่า chi-square จะมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > .05$) แต่ เมื่อพิจารณาค่าอื่น เช่น RMSEA = .024 มีค่าต่ำกว่า 0.05 เป็นไปตามเกณฑ์ข้อสรุปของ Bollen (1989) และ Goffin (2007) ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ดังนั้นผลการวิเคราะห์ครั้งนี้ยอมรับสมมติฐาน

กล่าวคือโมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็กก่อนอนุบาลมีความตรงเชิงโครงสร้างหรือมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ขนาดอิทธิพลจำแนกตามตัวแปรทำนายในแต่ละระดับ ดังนี้

1. ตัวแปรทำนายระดับนักเรียน เมื่อพิจารณาขนาดอิทธิพลทางตรงของตัวแปรทำนายระดับนักเรียนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็กก่อนอนุบาล พบว่า สภาพแวดล้อมทางด้านภาษาที่บ้าน มีอิทธิพลทางตรงเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ต่อการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็กก่อนอนุบาล (ค่าสัมประสิทธิ์ขนาดอิทธิพลเท่ากับ -0.11 , $p < .01$) ส่วนพัฒนาการของเด็ก มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ค่าสัมประสิทธิ์ขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.02 , $p < .01$) กล่าวคือ เด็กที่มีสภาพแวดล้อมทางด้านภาษาที่บ้านที่ส่งเสริมภาษาที่สูงมากเกินไป จะทำให้เด็กก่อนอนุบาลมีผลการเรียนรู้ภาษาในระดับที่ต่ำ ในขณะที่เดียวกันเด็กที่มีพัฒนาการที่สมวัย จะมีผลการเรียนรู้ภาษาในระดับที่สูงขึ้นตาม

ด้านอิทธิพลทางอ้อมพบว่า สภาพแวดล้อมทางด้านภาษาที่บ้าน มีอิทธิพลทางตรงเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ต่อพัฒนาการของเด็ก (ค่าสัมประสิทธิ์ขนาดอิทธิพลเท่ากับ -0.13 , $p < .01$) กล่าวคือ เด็กที่มีสภาพแวดล้อมทางด้านภาษาที่บ้านที่ส่งเสริมภาษาที่สูงมากเกินไป จะทำให้เด็กก่อนอนุบาลมีพัฒนาการในการเรียนรู้ภาษาในระดับที่ต่ำ

สำหรับการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็กก่อนอนุบาล พบว่า วัดจาก 3 ตัวบ่งชี้ คือ การตระหนักรู้เกี่ยวกับการออกเสียง การมีความรู้เกี่ยวกับพยัญชนะและการเขียน โดยการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็กก่อนอนุบาลจะวัดจากการตระหนักรู้เกี่ยวกับการออกเสียงได้มากที่สุด โดยตัวแปรทั้งหมดในระดับนักเรียนสามารถอธิบายความแปรปรวนของการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็กก่อนอนุบาลได้ร้อยละ 24

2. ตัวแปรทำนายระดับห้องเรียน เมื่อพิจารณาขนาดอิทธิพลทางตรงของตัวแปรทำนายระดับห้องเรียนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็กก่อนอนุบาล พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมทางด้านภาษาในห้องเรียนและ สมรรถนะด้านการสอนภาษาของครูมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็กก่อนอนุบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยการจัดสภาพแวดล้อมทางด้านภาษาในห้องเรียน มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกสูงที่สุด (สัมประสิทธิ์ขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.64 , $p < .01$) รองลงมาคือ สมรรถนะด้านการสอนภาษาของครู (สัมประสิทธิ์ขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.17 , $p < .01$)

สำหรับการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็กก่อนอนุบาลในตัวแปรระดับห้องเรียน พบว่า การเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็กก่อนอนุบาลวัดได้จาก 2 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรจัดสภาพแวดล้อมทางภาษาที่ห้องเรียน วัดจาก 3 ตัวบ่งชี้ คือ การเปิดโอกาสให้มีประสบการณ์ทางภาษาที่หลากหลาย การ

อ่านหนังสือกับเด็ก การมีแหล่งทรัพยากรทางภาษาที่บ้าน ตัวแปรสมรรถนะด้านการสอนภาษาของครู วัดจาก 2 ตัวบ่งชี้ คือ ความรู้พื้นฐานด้านการสอนภาษาของครูและความถนัดด้านการสอนภาษาของครู โดยตัวแปรทั้งหมดในระดับห้องเรียนสามารถอธิบายความแปรปรวนของการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาลได้ร้อยละ 95

ตารางที่ 15 ขนาดอิทธิพลของตัวแปรทำนายระดับนักเรียนและระดับห้องเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาล

ตัวแปรทำนาย	อิทธิพล	S.E.	t
ระดับนักเรียน			
สภาพแวดล้อมทางด้านภาษาที่บ้าน	-0.11**	0.001	-81.779
พัฒนาการของเด็ก	0.02**	0.000	48.326
ระดับห้องเรียน			
การจัดสภาพแวดล้อมทางภาษาที่ห้องเรียน	0.64**	0.009	73.735
สมรรถนะด้านการสอนภาษาของครู	0.17**	0.002	75.008

$\chi^2 = 258.664, p = .00, \chi^2/df = 2.694, CFI = 0.847, TLI = 0.751, RMSEA = .024, SRMR_w = 0.242, SRMR_b = 0.062$

R^2 ของสมการโครงสร้างการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาลระดับนักเรียน = 0.24

R^2 ของสมการโครงสร้างการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาลระดับห้องเรียน = 0.95

หมายเหตุ ** $p < .01, N = 2864$

ตารางที่ 16 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรทำนายระดับนักเรียนและตัวแปรตามในโมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาล

ตัวแปรแฝง	ตัวแปรสังเกตได้	b	S.E.	t	R ²
HLE	PCH	0.830**	0.122	6.821	0.686
	RCH	0.872**	0.068	12.815	0.760
	HLS	0.888**	0.096	9.289	0.789
CD	FM	0.530**	0.113	4.684	0.281
	RE	1.315**	0.205	6.410	-
EL	PA	0.993**	0.001	822.923	0.987
	KL	0.652**	0.119	5.453	0.602
	WL	0.943**	0.012	80.555	0.889

$\chi^2 = 258.664, p = .00, \chi^2/df = 2.694, CFI = 0.847, TLI = 0.751, RMSEA = .024, SRMR_w = 0.242, SRMR_b = 0.062$

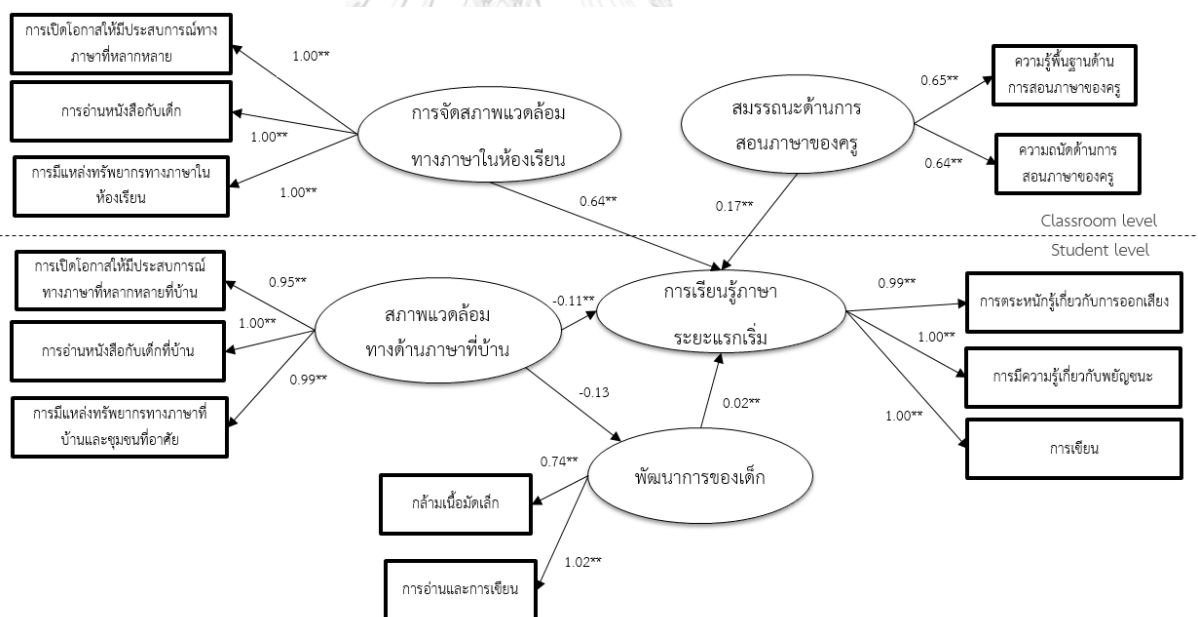
หมายเหตุ ** $p < .01, N = 2864$

ตารางที่ 17 ค่าน้ำหนักองค์ประกอบของตัวแปรทำนายระดับห้องเรียนและตัวแปรตามในโมเดล
สมการโครงสร้างพหุระดับการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาล

ตัวแปรแฝง	ตัวแปรสังเกตได้	b	S.E.	t	R ²
EL	PA	0.986**	0.002	616.969	0.973
	KL	1.000**	0.000	2443.390	-
	WL	1.000**	0.000	4897.949	1.000
CLE	PCC	1.000**	0.000	95383.852	1.000
	RCC	1.000**	0.000	8420.608	1.000
	CLS	1.000**	0.000	70396.930	1.000
TA	TLD	0.645**	0.001	861.579	0.997
	TAP	0.641**	0.001	778.204	0.833

$\chi^2 = 258.664$, $p = .00$, $\chi^2/df = 2.694$, CFI = 0.847, TLI = 0.751, RMSEA = .024, SRMR_w = 0.242, SRMR_b = 0.062

หมายเหตุ ** $p < .01$, N = 2864

$\chi^2 = 258.664$, $p = .00$, $\chi^2/df = 2.694$, CFI = 0.847, TLI = 0.751, RMSEA = .024, SRMR_w = 0.242, SRMR_b = 0.062

ภาพที่ 15 การตรวจสอบความตรงของโมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็ก

อนุบาล

3.2 ผลการวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรในระดับห้องเรียนที่มีผลต่อการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มของเด็กอนุบาล

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนนี้ศึกษาความสามารถในการทำนายเฉพาะของตัวแปรระดับห้องเรียน (individual level) ที่มีต่อการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มของเด็กอนุบาล ซึ่งเป็นการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างระดับเดียว ด้วยโปรแกรม Mplus ผลการวิเคราะห์พบว่า โมเดลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยพิจารณาจากค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบความตรงของโมเดล ดังนี้ $\chi^2 = 258.664$, $p = .00$, $\chi^2/df = 2.694$, CFI = 0.847, TLI = 0.751, RMSEA = .024, SRMR_w = 0.242, SRMR_b = 0.062 ซึ่งค่าทางสถิติข้างต้นเป็นไปตามเกณฑ์ข้อสรุปและงานวิจัยของ Bollen (1989) และ Goffin (2007) ยอมรับสมมติฐานหลักคือ โมเดลตามทฤษฎีมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

จากการวิเคราะห์สามารถประมาณค่าพารามิเตอร์ค่าน้ำหนักองค์ประกอบตัวบ่งชี้ในโมเดลการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มของเด็กอนุบาล ได้ว่าค่าสัมประสิทธิ์น้ำหนักองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐานตัวบ่งชี้ในโมเดลการวัดการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มของเด็กอนุบาลมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ (β ค่าระหว่าง .641 - 1.00) โดยองค์ประกอบการจัดสภาพแวดล้อมทางด้านภาษาในห้องเรียนมีความสำคัญที่สุด

ตัวแปรทำนายระดับห้องเรียน เมื่อพิจารณาขนาดอิทธิพลทางตรงของตัวแปรทำนายระดับห้องเรียนที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มของเด็กอนุบาล พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมทางด้านภาษาในห้องเรียนและ สมรรถนะด้านการสอนภาษาของครูมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มของเด็กอนุบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยการจัดสภาพแวดล้อมทางด้านภาษาในห้องเรียน มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกสูงที่สุด (สัมประสิทธิ์ขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.64, $p < .01$) รองลงมาคือ สมรรถนะด้านการสอนภาษาของครู (สัมประสิทธิ์ขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.17, $p < .01$) หมายความว่า การจัดสภาพแวดล้อมทางด้านภาษาในห้องเรียนที่พร้อมไปด้วยการเรียนรู้ภาษา สร้างการตระหนักรู้ และครูที่มีสมรรถนะด้านการสอนภาษาของครูที่สูงจะส่งผลให้ทักษะการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มของเด็กอนุบาลอยู่ในระดับที่สูงขึ้น ในด้านการตระหนักรู้เกี่ยวกับการออกเสียง การมีความรู้เกี่ยวกับพยัญชนะ และการเขียนหนังสือ

สำหรับการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มของเด็กอนุบาลในตัวแปรระดับห้องเรียน พบว่า การเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มของเด็กอนุบาลวัดได้จาก 2 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรจัดสภาพแวดล้อมทางภาษาที่ห้องเรียน วัดจาก 3 ตัวบ่งชี้ คือ การเปิดโอกาสให้มีประสบการณ์ทางภาษาที่หลากหลาย การอ่านหนังสือกับเด็ก การมีแหล่งทรัพยากรทางภาษาที่บ้าน ตัวแปรสมรรถนะด้านการสอนภาษาของครู วัดจาก 2 ตัวบ่งชี้ คือ ความรู้พื้นฐานด้านการสอนภาษาของครูและความถนัดด้านการสอนภาษาของ

ครู โดยตัวแปรทั้งหมดในระดับห้องเรียนสามารถอธิบายความแปรปรวนของการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาลได้ร้อยละ 95

ระยะที่ 2 การนำเสนอสารสนเทศที่ได้จากระยะที่ 1 มาเสนอเป็นแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษา ระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลเชิงคุณภาพในงานวิจัยนี้ ประกอบด้วย ผู้ปกครอง ครูผู้สอนอนุบาล ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร (สพป.กทม.) เกณฑ์การคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลผู้วิจัยเลือกผู้ให้ข้อมูลกลุ่มครูผู้สอน ได้แก่ครูผู้สอนระดับอนุบาลปีสุดท้าย ที่จบเอกการศึกษาปฐมวัยโดยตรง และมีประสบการณ์การสอน 2 ปี ขึ้นไป ครูผู้สอนภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่จบเอกประถมศึกษาหรือการสอนภาษา และมีประสบการณ์สอน 2 ปีขึ้นไป กลุ่มผู้ปกครอง และต้นสังกัด ได้แก่ผู้บริหารโรงเรียนและศึกษานิเทศก์ ที่มีวิทยฐานะชำนาญการพิเศษขึ้นไป ผลการวิเคราะห์จากโมเดลในระยะที่ 1 ได้ผลดังนี้

1. การเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาลที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน

ด้านรายได้ครอบครัวผลการวิเคราะห์พบว่า นักเรียนกลุ่มที่ครอบครัวมีรายได้สูง มีค่าเฉลี่ยการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มในระดับที่สูงที่สุด และกลุ่มที่มีรายได้ครอบครัว 3,001-10,000 บาท มีค่าเฉลี่ยการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มในระดับที่ต่ำที่สุด ในทุกตัวบ่งชี้ ได้แก่ การตระหนักรู้ในการออกเสียง การมีความรู้เกี่ยวกับตัวอักษรและการเขียน

ด้านจำนวนพี่น้อง พบว่า นักเรียนกลุ่มลูกคนเดียว มีค่าเฉลี่ยการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มในระดับที่สูงที่สุดในตัวบ่งชี้การตระหนักรู้ในการออกเสียงและการเขียน ส่วนตัวบ่งชี้การมีความรู้เกี่ยวกับตัวอักษรนักเรียนกลุ่มที่ครอบครัวมีลูก 2 คน และนักเรียนกลุ่มที่ครอบครัวมีลูกตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มในระดับที่ต่ำที่สุดในทุกตัวบ่งชี้ ได้แก่ การตระหนักรู้ในการออกเสียง การมีความรู้เกี่ยวกับตัวอักษรและการเขียน

ด้านสถานภาพครอบครัว พบว่า นักเรียนกลุ่มครอบครัวอยู่ด้วยกันจดทะเบียน มีค่าเฉลี่ยการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มในระดับที่สูงที่สุดในทุกตัวบ่งชี้ และ นักเรียนกลุ่มครอบครัวหย่าร้าง มีค่าเฉลี่ยการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มในระดับที่ต่ำที่สุดในทุกตัวบ่งชี้ ได้แก่ การตระหนักรู้ในการออกเสียง การมีความรู้เกี่ยวกับตัวอักษรและการเขียน

2. โมเดลสมการเชิงโครงสร้างพหุระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาลพัฒนาขึ้นและตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์

จากการวิเคราะห์ตัวแปรทำนายระดับนักเรียน พบว่า สภาพแวดล้อมทางด้านภาษาที่บ้าน มีอิทธิพลทางตรงเชิงลบส่วนพัฒนาการของเด็กมีอิทธิพลทางตรงเชิงบวก กล่าวคือ เด็กที่มี

สภาพแวดล้อมทางทางด้านภาษาที่บ้านที่ส่งเสริมภาษาที่สูงมากเกินไป จะทำให้เด็กอนุบาลมีผลการเรียนรู้ภาษาในระดับที่ต่ำ ในขณะที่เดียวกันเด็กที่มีพัฒนาการที่สมวัย จะมีผลการเรียนรู้ภาษาในระดับที่สูงขึ้นตามด้านอิทธิพลทางอ้อมพบว่า สภาพแวดล้อมทางด้านภาษาที่บ้าน มีอิทธิพลทางตรงเชิงลบ เด็กที่มีสภาพแวดล้อมทางด้านภาษาที่บ้านที่ส่งเสริมภาษาที่สูงมากเกินไป จะทำให้เด็กอนุบาลมีพัฒนาการในการเรียนรู้ภาษาในระดับที่ต่ำ

สำหรับการเรียนรู้ภาษาในระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาลในตัวแปรทำนายระดับนักเรียน พบว่า วัดจาก 3 ตัวบ่งชี้ คือ การตระหนักรู้เกี่ยวกับการออกเสียง การมีความรู้เกี่ยวกับพยัญชนะและการเขียน โดยการเรียนรู้ภาษาในระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาลจะวัดจากการตระหนักรู้เกี่ยวกับการออกเสียง ได้มากที่สุด ตัวแปรทั้งหมดในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของการเรียนรู้ภาษาในระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาลได้ร้อยละ 24.2 ($R^2 = .242$)

จากการวิเคราะห์ตัวแปรทำนายระดับห้องเรียน พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมทางด้านภาษาในห้องเรียนและ สมรรถนะด้านการสอนภาษาของครูมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการเรียนรู้ภาษาในระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาล โดยการจัดสภาพแวดล้อมทางด้านภาษาในห้องเรียน มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกสูงที่สุด การจัดสภาพแวดล้อมทางด้านภาษาในห้องเรียนที่พรั่งพร้อมไปด้วยการเรียนรู้ทางภาษา จะทำให้เด็กมีความพร้อมในการเรียนรู้ภาษาในระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาลในระดับที่สูงขึ้นและการเขียนรองลงมาคือ สมรรถนะด้านการสอนภาษาของครู ครูที่มีสมรรถนะด้านการสอนภาษาที่สูงจะส่งผลให้ทักษะการเรียนรู้ภาษาในระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาลอยู่ในระดับที่สูงขึ้น ในด้านของการตระหนักรู้เกี่ยวกับการออกเสียง การมีความรู้เกี่ยวกับพยัญชนะ และการเขียนหนังสือ กล่าวคือ อิทธิพลทางตรงของตัวแปรทั้งหมดเป็นไปตามกรอบแนวคิดวิจัย โดยตัวแปรทั้งหมดในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของการเรียนรู้ภาษาในระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาลได้ร้อยละ 95 ($R^2 = .952$)

สรุปได้ว่าจากผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดพระระดับการเรียนรู้ภาษาในระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาลซึ่งวัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรการเรียนรู้ภาษาในระยะแรกเริ่มวัดได้จาก 3 ตัวบ่งชี้ คือ การตระหนักรู้เกี่ยวกับการออกเสียง การมีความรู้เกี่ยวกับพยัญชนะและการเขียน ตัวแปรสภาพแวดล้อมทางด้านภาษาที่บ้าน ซึ่งวัดได้จาก 3 ตัวบ่งชี้ คือ การเปิดโอกาสให้มีประสบการณ์ทางภาษาที่หลากหลายที่บ้าน การอ่านหนังสือกับเด็กที่บ้านและการมีแหล่งทรัพยากรทางภาษาที่บ้านและชุมชนที่อาศัย ตัวแปรพัฒนาการของเด็ก วัดได้จาก 2 ตัวบ่งชี้ คือ พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็กและพัฒนาการด้านการอ่านและเขียน ตัวแปรการจัดสภาพแวดล้อมทางด้านภาษาในห้องเรียน วัดได้จาก 3 ตัวบ่งชี้ คือ การจัดสภาพแวดล้อมทางด้านภาษาในห้องเรียน การอ่านหนังสือกับเด็ก และการมีแหล่งทรัพยากรทางภาษาในห้องเรียน ตัวแปรสมรรถนะด้านการสอนภาษาของครู วัดได้จาก 2 ตัวบ่งชี้ คือ ความรู้พื้นฐานด้านการสอนภาษาของครูและความถนัดด้านการสอนภาษาของครู พบว่ามีความตรงเชิงโครงสร้างและสามารถวัดได้ทั้งระดับนักเรียนและระดับโรงเรียน

3. อิทธิพลของตัวแปรในระดับห้องเรียนที่มีผลต่อการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาล

สำหรับการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาลในตัวแปรระดับห้องเรียน พบว่า การเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาลวัดได้จาก 2 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรจัดสภาพแวดล้อมทางภาษาที่ห้องเรียน วัดจาก 3 ตัวบ่งชี้ คือ การเปิดโอกาสให้มีประสบการณ์ทางภาษาที่หลากหลาย การอ่านหนังสือกับเด็ก การมีแหล่งทรัพยากรทางภาษาที่บ้าน ตัวแปรสมรรถนะด้านการสอนภาษาของครู วัดจาก 2 ตัวบ่งชี้ คือ ความรู้พื้นฐานด้านการสอนภาษาของครูและความถนัดด้านการสอนภาษาของครู โดยตัวแปรทั้งหมดในระดับห้องเรียนสามารถอธิบายความแปรปรวนของการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาลได้ร้อยละ 95

ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์โมเดลในระยะเวลาที่ 1 มาเป็นประเด็นที่ผู้วิจัยใช้ในการสัมภาษณ์ครั้งนี้ เช่น การจัดสภาพแวดล้อมที่บ้าน พัฒนาการของเด็ก การจัดสภาพแวดล้อมที่ห้องเรียนและสมรรถนะด้านการสอนภาษาของครู ผลการสัมภาษณ์แนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มของผู้ปกครอง ครู ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ 3 ประเด็นดังนี้

ประเด็นที่ 1 แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมทางภาษาที่บ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาของเด็ก

ประเด็นที่ 2 พัฒนาการของเด็กมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ภาษาของเด็ก

ประเด็นที่ 3 การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนอนุบาลและสมรรถนะด้านการสอนภาษาของครูมีความสำคัญต่อการสอนภาษาสำหรับเด็กอนุบาล

ประเด็นที่ 1 แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมทางภาษาที่บ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาของเด็ก

“ผลการวิเคราะห์โมเดลในครั้งนี้ พบว่า การที่ผู้ปกครองส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาที่บ้านเคร่งครัด

จนเกินไป

ทำให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาช้า ทุกท่านมีความคิดเห็นอย่างไร”

ผู้วิจัย

“ผู้ปกครองต้องการให้เด็กต้องอ่านออกเขียนได้ เน้นให้เด็กอ่านเขียนที่บ้าน ขอบการบ้านจากครูให้ลูกได้กลับไปทำที่บ้านเพิ่ม อีกทั้งยังจะให้โรงเรียนที่เน้นสอนตามพัฒนาการ ให้สอนอ่านเขียนอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้เด็กอนุบาลอ่านออกเขียนได้เร็ว ๆ ก่อนขึ้นชั้นป.1 ซึ่งครูสงสารเด็กมากที่ต้องรีบอ่านเขียน ทั้ง ๆ ที่ตัวเด็กเค้ายังไม่มีความพร้อม”

ครูอนุบาลโรงเรียน B

“อยากให้ลูกรู้จัก ก-ฮ สระ A-Z อ่านออกเขียนได้เร็วที่บ้านจะมีโต๊ะเขียนหนังสือที่พอดีตัว แปะ ก-ฮ สระ กับ A-Z ไว้ที่ฝาผนัง ให้ท่องทุกวันแล้วต้องมีสมุดคัดลายมือ ไว้เขียนหนังสือทุกวัน”

ผู้ปกครองโรงเรียน A

“ลูกคนแกวบ้านเรียนอนุบาลที่เอกชน ตอนนี้อ่านหนังสือออกแล้ว ลายมือสวยแต่ลูกที่เรียนโรงเรียนรัฐยังอ่านหนังสือไม่ออกเลย อยู่อนุบาล 3 แล้วเล่นอะไรก็ไม่รู้ไปวัน ๆ จะอ่านหนังสือออกตอนไหนก็ไม่รู้”

ผู้ปกครองโรงเรียน C

“ให้ลูกเรียนไปตามหลักสูตรที่โรงเรียนจัดการ เชื้อมันในครู
เดี๋ยวกลับบ้านจะพาลูกอ่านเขียนเพิ่มเติมอีกแรงหนึ่ง”

ผู้ปกครองโรงเรียน B

“พอลูกกลับบ้าน ก็จะให้ลูกอ่านหนังสือ ทำการบ้านก่อน ถึงจะให้เล่นเกม
ตอนนี้ก็เริ่มอ่านออกเขียนได้แล้ว”

ผู้ปกครองโรงเรียน A

“แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาที่บ้าน ผู้ปกครองสามารถสอบถามคุณครู
ผู้สอนถึง
แนวทางการจัดมุม เตรียมอุปกรณ์การอ่านเขียน ชื่อหนังสือหรือต่าง ๆ เพื่อเป็นการทำงานร่วมกัน
อย่างเป็นระบบ
มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกันระหว่างบ้านและโรงเรียน”

ผู้บริหารโรงเรียน A

“ผู้ปกครองจะต้องทำความเข้าใจถึงพัฒนาการของเด็กที่ประกอบไปด้วย 4 ด้าน คือร่างกาย อารมณ์
สังคม สติปัญญา ซึ่งการอ่านออกเขียนได้จะอยู่ในพัฒนาการด้านสติปัญญา ในเด็กเล็กจำเป็นต้อง
พัฒนาแบบองค์รวมให้เค้ามีความพร้อมในพัฒนาการทุก ๆ ด้าน”

ครูอนุบาลโรงเรียน C

“เมื่อเด็กอยู่ที่บ้านผู้ปกครองควรอ่านหนังสือให้ลูกฟังทุกวัน จะเป็นหนังสือนิทาน สารคดี
วารสารต่าง ๆ เล่มเดิมซ้ำ ๆ หรือเล่มใหม่ก็ได้เสร็จแล้วชวนลูกพูดคุยถึงสิ่งที่เจอ หรือให้เล่าเรื่องจาก
ในนิทาน

ควรมีมุมหนังสือเล็ก ๆ ที่บ้านที่เด็กสามารถหยิบจับมาอ่านด้วยตนเองได้ทุกเมื่อ”

ครูอนุบาลโรงเรียน A

“ผู้ปกครองควรชวนลูกอ่านป้ายต่าง ๆ รอบ ๆ ตัวเริ่มต้นจากเส้นทางจากบ้านไปโรงเรียน
ป้ายชื่อร้านค้า ฉลากสินค้าต่าง ๆ พาสะกดคำ แจกลูก เพื่อให้เด็กเห็นและคุ้นชินกับการฝึกอ่าน

เมื่อเห็นบ่อย ๆ ก็จะสามารถจำได้ เพิ่มคลังคำศัพท์ และนำไปสู่การอ่านออกเขียนได้เร็วขึ้น ”

ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน A

“ในประเด็นของพัฒนาการของเด็กเราจะพูดคุยกันในประเด็นถัดไป”

ผู้วิจัย

โดยสรุปประเด็นที่ 1 ในการจัดสภาพแวดล้อมทางบ้านมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ภาษาของเด็กในการสะสมคลังคำศัพท์จากสิ่งใกล้ตัวที่สุด ก็คือบ้านและชุมชนที่อยู่อาศัย โดยมีผู้ปกครองเป็นผู้พาชี้แนะอ่าน ฟีกสะกดคำตามป้าย ฉลากสินค้าที่เห็นหรือพบเจอในทุก ๆ ครั้งที่ผ่านเป็นประจำซ้ำ ๆ จนสะสมเป็นคลังคำศัพท์ การอ่านหนังสือกับเด็กในทุก ๆ วัน อาจจะเป็นหนังสือนิทาน สารคดี หรือวารสารต่าง ๆ และการมีมุมหนังสือที่บ้าน มีอุปกรณ์การอ่าน เขียน ได้แก่ ดินสอ ยางลบ กระดาษ ที่เด็กสามารถหยิบยืมใช้ได้ง่าย จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาลได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งผู้ปกครองสามารถขอคำแนะนำในการจัดสภาพแวดล้อมที่บ้าน การทำกิจกรรม จัดหาสื่อวัสดุอุปกรณ์ที่ส่งเสริมต่าง ๆ ได้ที่ครูประจำชั้น ครูผู้สอนเพื่อให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาของเด็กเป็นได้อย่างสิ้นไหลและสอดคล้องกันระหว่างบ้านและโรงเรียน

จะอย่างไรก็ตามจากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้ปกครองยังมีความเข้าใจในการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาที่บ้าน คือ การอ่านออกเขียนได้อย่างเดียว ให้เด็กทำการบ้าน อ่านหนังสือด้วยตนเองในขณะที่การส่งเสริมการเรียนรู้ภาษานั้นจะต้องมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและตัวเด็ก ซึ่งผู้ปกครองไม่ได้ตระหนักในเรื่องนี้ทำให้การจัดสภาพแวดล้อมทางบ้านส่งผลเชิงลบต่อการเรียนรู้ภาษาของเด็ก ผู้ปกครองจึงควรตระหนักว่า ควรให้เด็กเรียนปนเล่นไม่เน้นวิชาการมากเกินไปและผู้ปกครองควรคุยกับเด็ก อ่านหนังสือกับเด็ก ให้เวลากับเด็กมากยิ่งขึ้นเพื่อให้เด็กมีความรู้ด้านภาษาที่มากขึ้น

ประเด็นที่ 2 พัฒนาการของเด็กอนุบาลมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ภาษาของเด็ก

“ทุกท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวพัฒนาการของเด็กอนุบาลมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ภาษาของเด็กอย่างไรบ้าง”

ผู้วิจัย

“พัฒนาที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ภาษาของเด็ก คือ พัฒนาการการอ่านเขียน”

ผู้ปกครองโรงเรียน A

“เด็กที่ลายมือสวย อ่านออก เขียนได้ คือ เด็กที่มีการเรียนรู้ภาษาที่ดี”

ผู้ปกครองโรงเรียน B

“พัฒนาการของเด็กอนุบาลเป็นสิ่งสำคัญมาก หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยปีพุทธศักราช 2560

มีจุดมุ่งหมายให้เด็กมีพัฒนาการตามวัยเต็มศักยภาพ และมีความพร้อมในการเรียนรู้ โดยมีจุดมุ่งหมาย

- 4 ข้อ คือ 1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขนิสัยที่ดี
2. สุขภาพจิตดี มีสุนทรียภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตใจที่ดีงาม
3. มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีวินัย และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
4. มีทักษะการคิด การใช้ภาษาสื่อสาร และการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัย”

ศึกษานิเทศ สพป.А

“ในคู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ปีพุทธศักราช 2560 ได้พูดถึงทักษะภาษา การรู้หนังสือ เป็นกระบวนการพัฒนาตั้งแต่แรกเกิดและมีการพัฒนาตลอดทุกช่วงวัย และเราจะต้องทำอย่างไรให้

นักเรียน

มีพัฒนาการทางสติปัญญาเป็นไปตามเป้าหมายที่หลักสูตรกล่าวไว้”

ครูอนุบาลโรงเรียน C

“เด็กที่ผ่านหลักสูตรปฐมวัยมานั้นจะมีความพร้อมในองค์รวม แต่จะยังไม่แข็งแรงเรื่องภาษา ในเรื่องของการสะกดคำ การเขียนอยากให้ครูอนุบาลสอดแทรกเข้าไปในการพัฒนาหลักสูตร การจัดประสบการณ์ เพื่อให้เด็กรู้สึกเหมือนว่า การเรียนภาษา การอ่านเขียนนั้นเป็นเรื่องปกติ เรื่องสนุก ไม่ไกลตัว เพราะเด็กหลายคนจะต่อต้านการเรียนอ่านเขียนเนื่องจากเรียนปนเล่นมาในชั้นอนุบาล”

ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน B

“ในส่วนของคำพื้นฐานก็อยากให้แทรกเข้าไปในบทเรียน สอดคล้องคำศัพท์แบบเนียน ๆ ให้เด็กมีคลังคำศัพท์ที่เยอะมากพอที่เมื่อขึ้นมาชั้นป.1 แล้ว มีคำศัพท์พร้อมใจ”

ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน A

“อย่างไรก็ตามครูจะต้องเข้าใจการใช้หลักสูตรให้แม่นยำ โดยออกแบบการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวัยและระดับพัฒนาการของเด็ก ณ ขณะนั้น แล้วส่งต่อความเป็นรูปธรรม ผ่านหลักฐานร่องรอย การเรียนรู้ทางภาษา ที่เป็นสิ่งยืนยันให้ผู้ปกครอง และครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ให้เข้าใจ”

ผู้บริหารโรงเรียน A

“ถ้าศึกษามาตรฐานของหลักสูตรปฐมวัยให้ดี จะพบว่ามาตรฐานที่ 9 พูดเรื่องการใช้ภาษา

ครูจะต้องอธิบายผู้ปกครองให้เข้าใจถึงเป้าหมายของการอ่านเขียนในระดับปฐมวัย

โดยใช้มาตรฐานในหลักสูตรปฐมวัยอ้างอิง อย่างโรงเรียนเรามีโครงการหนุนช่วยการอ่านมาช่วยส่งเสริม”

ครูอนุบาลโรงเรียน B

“ในหลักสูตรปฐมวัยจะพูดถึงการประเมินพัฒนาการในรูปแบบของการประเมินตามสภาพจริง ผ่าน
 มิติการเก็บข้อมูลที่หลากหลาย เช่น รอยขีดเขียน ภาพวาด แบบบันทึกพัฒนาการต่าง ๆ ซึ่งครูจะต้อง
 ประเมินเป็นระยะ ๆ ไม่ใช่การสอบเพื่อวัดผล เนื่องจากการสอบจะไม่ทำให้เราได้ว่าในข้อพัฒนาการ
 นั้น ๆ ที่เราสอบเด็กเค้าทำได้จริงหรือไม่ครูจะต้องสังเกตและเก็บข้อมูล แล้ววิเคราะห์ผู้เรียน
 รายบุคคล”

ศึกษานิเทศ สพป. A

“ในประเด็นถัดไปเราจะพูดถึงการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนและความสามารถในการสอนภาษา
 ของครู”

ผู้วิจัย

โดยสรุปประเด็นที่ 2 พัฒนาการของเด็กอนุบาลส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาของเด็กเมื่อนักเรียน
 จบชั้นอนุบาลจากโรงเรียนแล้วนั้นจะสามารถอ่านออกเขียนได้ในเบื้องต้นตามมาตรฐานที่หลักสูตร
 ปฐมวัยกำหนดไว้ และมีความพร้อมที่จะขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อย่างมั่นใจเต็มศักยภาพและม
 ความพร้อมในการเรียนรู้ ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยปีพุทธศักราช 2560 โดยมี
 จุดมุ่งหมาย 4 ข้อ คือ 1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขนิสัยที่ดี 2. สุขภาพจิตดี มี
 สุนทรียภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตใจที่ดีงาม 3. มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญา
 เศรษฐกิจพอเพียง มีวินัย และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และ 4. มีทักษะการคิด การใช้ภาษา
 สื่อสาร และการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัยซึ่งโรงเรียนจะต้องทำให้ผู้ปกครองเชื่อมั่นและมั่นใจ
 ในคุณภาพของโรงเรียน อย่างไรก็ตามครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเชี่ยวชาญในการใช้หลักสูตร โดย
 ออกแบบการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวัยและระดับพัฒนาการของเด็ก ณ ขณะนั้น
 สอดแทรกคำศัพท์ การสะกดคำ การใช้ประโยครูปแบบต่าง ๆ สอดแทรกเข้าไปในหน่วยการเรียนรู้
 การจัดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แล้วส่งต่อความเป็นรูปธรรม ผ่านหลักฐาน ร่องรอย การเรียนรู้
 ทางภาษา ที่เป็นสิ่งยืนยันให้ผู้ปกครอง และครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ให้เข้าใจ มาตรฐานที่ 9 การใช้
 ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย ที่มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้ที่ 9.1 สนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่น
 เข้าใจและตัวบ่งชี้ที่ 9.2 อ่าน เขียนภาพ และสัญลักษณ์ได้ (คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย
 พุทธศักราช 2560, 2561) ครูจะต้องอธิบายให้ผู้ปกครองให้เข้าใจถึงเป้าหมายของการอ่านเขียนในระดับ
 ปฐมวัยผ่านสภาพที่พึงประสงค์โดยใช้มาตรฐานในหลักสูตรปฐมวัยเป็นสิ่งอ้างอิงอ้างอิง ผ่านร่องรอย

หลักฐานของการประเมินพัฒนาการรูปการประเมินตามสภาพจริง ได้แก่ รอยขีดเขียน ภาพวาด แบบบันทึกพัฒนาการต่าง ๆ ครูจะต้องสังเกตและเก็บข้อมูล แล้ววิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียนรายบุคคลแล้วส่งต่อข้อมูลพัฒนาให้ผู้ปกครองและครูระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้รับรู้เพื่อเป็นการพัฒนาเด็กได้อย่างต่อเนื่องกัน

ประเด็นที่ 3 การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนอนุบาลและสมรรถนะด้านการสอนภาษาของครูมีความสำคัญใหม่ต่อการสอนภาษาสำหรับเด็กอนุบาล

“ทุกท่านมีความเห็นว่าการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนอนุบาลและสมรรถนะด้านการสอนภาษาของครูมีความสำคัญใหม่ต่อการสอนภาษาสำหรับเด็กอนุบาล”

ผู้วิจัย

“อยากได้ครูอนุบาลที่เก่งภาษา สอนอ่านเขียนให้ลูกได้เก่งๆ อ่านออกเขียนได้เร็วขึ้น”

ผู้ปกครองโรงเรียน A

“ในห้องเรียนคุณครูจัดห้องเรียนได้สวยงามน่าเรียน

แต่ก็อยากให้คุณครูให้การบ้านที่เป็นการอ่านเขียนนำกลับไปให้ลูกทำที่บ้าน”

ผู้ปกครองโรงเรียน B

“เราจะต้องทำให้ผู้ปกครองเชื่อมั่นและมั่นใจในคุณภาพของโรงเรียน ที่เมื่อจบชั้นอนุบาลจากโรงเรียนเราแล้วนั้น

จะสามารถอ่านออกเขียนได้ในเบื้องต้นตามมาตรฐานที่หลักสูตรปฐมวัยกำหนดไว้ และมีความพร้อมที่จะขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อย่างมั่นใจไม่กลัวต่อการเรียนภาษา”

ผู้บริหารโรงเรียน B

“มีความสำคัญมาก เพราะการที่ครูออกแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาให้มีประสิทธิภาพ ห้องเรียนการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา เช่น มุมภาษา มุมนิทาน ป้ายนิเทศที่บอกคำศัพท์ถึงเรื่องราวที่เด็กกำลังเรียนอยู่ในหน่วยนั้น ๆ มุมศิลปะที่สอดแทรกอุปกรณ์การเขียนลงไป ได้แก่ ดินสอ สี กระดาษ ยางลบที่เด็กสามารถหยิบยืมใช้ได้ตลอดเวลาเพื่อให้เด็กมีความคุ้นชินกับภาษา ซึ่งครูอนุบาลจะต้องมีความรู้ในการจัดประสบการณ์และพื้นฐานด้านการสอนภาษาที่จะแทรกเข้าไปในกระบวนการจัดประสบการณ์เพื่อส่งต่อเด็กอนุบาลที่มีคุณภาพตามหลักสูตรปฐมวัยให้ขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ให้มีคุณภาพ ตามนโยบาย สพฐ.”

ศึกษานิเทศก์ สพป. A

“หลักการสภาพแวดล้อมทางภาษาในห้องเรียน คือ ความทันสมัยของแผนการสอน

ที่ตอบสนองนโยบายต่าง ๆ ได้แก่ โรงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย หลักสูตรด้านทุจริต การอ่านเขียน ครูจะต้องสอดแทรกสิ่งเหล่านี้ลงไปในการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน ไม่ว่าจะเป็นป้ายนิเทศต่าง ๆ ที่ควรจะต้องเปลี่ยนทุกสัปดาห์เพื่อให้เด็กได้รู้ว่าในสัปดาห์นั้น ๆ ตัวเด็กกำลังเรียนหน่วยเรื่องอะไรอยู่ แล้วกลับไปสื่อสารกับผู้ปกครองให้สอดคล้องกัน ซึ่งครูจะต้องตรวจสอบคำศัพท์หรือข้อมูลบนป้ายนิเทศ หรือมุมต่าง ๆ ให้มีความถูกต้องและสื่อสารไม่ผิดพลาดเพื่อให้เด็กได้รับข้อมูลที่ถูกต้องที่สุด”

ผู้บริหารโรงเรียน B

“ครูจะเกิดความสับสนในการนำมาสอนผ่านนโยบายต่าง ๆ ทำให้จับต้นชนปลายไม่ถูกต้อง การแนวทางที่ชัดเจนในการดำเนินการจัดการว่าจะต้องสอนภาษาแบบอ่านเขียนไปเลยตามความต้องการของผู้ปกครอง หรือสอนแบบบูรณาการการเรียนรู้ผ่านการเล่นตามแนวทางการสอนปฐมวัย”

ครูอนุบาลโรงเรียน A

“ถ้าเด็กขึ้นมาชั้น ป.1 แล้วอ่านออกเขียนได้เลยก็สะดวกดี สอนง่าย ไม่เหนื่อย

อยากให้ครูอนุบาลสอนการอ่านเขียนเบื้องต้นไว้”

ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน B

“อยากได้เด็กที่มีพื้นฐานแน่น พร้อมทั้งจะเรียนรู้การอ่านเขียน เพราะในระดับชั้นประถมศึกษาเด็กจะไม่ได้นอนกลางวัน และเปลี่ยนเป็นเรียนกับหนังสือเป็นคาบ เป็นวิชาต่าง ๆ ตลอดทั้งวัน ซึ่งเด็กส่วนใหญ่ที่ขึ้นมา

จะยังอ่านหนังสือไม่ออก ถ้าครูอนุบาลช่วยเตรียมการมาล่วงหน้าก็จะเป็นการที่ดีมาก”

ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน A

“ครูที่โรงเรียนค่อนข้างมีปัญหาในการจัดทำแผนการสอน พัฒนาหลักสูตร และมีปัญหาการส่งต่อครูไม่กล้าที่จะพัฒนาหลักสูตรที่บูรณาการการอ่านเขียนลงไปหลักสูตรหรือแผน ซึ่งครูจะต้องสอดแทรกบรรยากาศการเรียนรู้ทางภาษาอย่างน้อยควรมีป้ายนิเทศ ก-ฮ สระต่าง ๆ A-Z อยู่ในห้องเรียน”

ผู้บริหารโรงเรียน C

“เด็กอนุบาลหลายคนขึ้นมาป.1 ยังจับดินสอไม่ถูก ทิศทางการเขียนผิด ไม่รู้หนังสือ

ท่อง ก-ฮ ไม่ได้ ไม่รู้จักสระ”

ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน A

“ในชั้นป.1 เด็กจะต้องสอบ RT การอ่านเขียนเข้าใจ ซึ่งข้อสอบมีความยากมาก

มาสอนการอ่านเขียนที่เดียวตอนป.1 ไม่ทันแน่ ๆ สงสารเด็ก”

ครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน D

“แผนการเรียนรู้ระดับปฐมวัยที่โรงเรียนเป็นแผนบูรณาการ 3R 8C active learning วิธีพุทธ

ไตรสิกขา

เศรษฐกิจพอเพียง เข้าไปใน 6 กิจกรรมหลัก รวมทั้งหลักสูตรด้านทุจริต ซึ่งทำแล้วประสบความสำเร็จ

การเขียนลงในแผนไม่ได้เพิ่มภาระครู แต่ครูจะต้องวิเคราะห์ได้และรู้ศาสตร์การสอนแต่ละอย่าง

โดยซึ่งหลักการเป้าหมายของแต่ละนโยบาย จับลงในแผนการสอนตลอดทั้งปี

โดยเฉพาะการอ่านเขียนที่จะต้องวางแผนให้ดี เด็กอ่านออกเขียนได้ ไม่เร่งเรียน”

ผู้บริหารโรงเรียน A

“แนวทางของสพป. ในการส่งเสริมสมรรถนะของครูอนุบาล คือ จัดทำแผนการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดย

บูรณาการภาษาเข้าไปในแผนโดยจะต้องตั้งโครงการเพื่อศึกษา พัฒนา ทดลอง และศึกษาผลการใช้

แผน ผ่านโรงเรียนที่สมัครใจและจัดทำแนวทางการพัฒนาครูในการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับ

ต้องการของทุกฝ่าย ผ่านการอบรมและระบบการโค้ชของศึกษานิเทศก์ คอยให้คำแนะนำ ปรัชญา

เพื่อจะตอบโจทย์ทางโรงเรียนที่จะต้องจัดการเรียนการสอนตามนโยบายต่าง ๆ และความต้องการของ

ผู้ปกครอง เพื่อที่ครูอนุบาลจะได้สอนไปเป็นแนวทางเดียวกัน

ของทั้ง สพป.เรา ซึ่งแผนนี้จะเกิดขึ้นได้ก็ต้องขอความร่วมมือคุณครูและผู้บริหารทุกท่านด้วย”

ศึกษานิเทศก์ สพป. A

“เห็นด้วยกับท่านศึกษานิเทศก์ เนื่องจาก ครูที่มาใหม่ยังไม่ค่อยมีประสบการณ์ในการสอนแบบบูรณา

การ

จะสอนไม่ภาษาไปเลย ก็สอน 6 กิจกรรมไปเลย บูรณาร่วมกันไม่เป็น เห็นควรจัดการอบรม

เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนเราเป็นไปในทิศทางเดียวกัน”

ครูอนุบาลโรงเรียน A

“ผู้วิจัยขอขอบคุณทุก ๆ ท่านที่ให้ความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์

เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพเชิงลึกที่มากยิ่งขึ้น ต้องขอขอบคุณมา ณ ที่นี้”

ผู้วิจัย

โดยสรุปประเด็นที่ 3 การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนอนุบาลและสมรรถนะด้านการสอน

ภาษาของครูมีความสำคัญต่อการสอนภาษาสำหรับเด็กอนุบาลในการที่ครูออกแบบการจัดการเรียน

การสอนภาษาให้มีประสิทธิภาพห้องเรียนการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษา เช่น

มุมภาษา มุมนิทาน ป้ายนิเทศที่บอกคำศัพท์ถึงเรื่องราวที่เด็กกำลังเรียนอยู่ในหน่วยนั้น ๆ ให้เด็กมี

ความคุ้นชินกับภาษา มุมศิลปะที่มีกระดาษ ดินสอ ยางลบและสีในรูปแบบต่าง ๆ ที่เด็กสามารถหยิบยืมได้ตลอดเวลา ซึ่งครูอนุบาลจะต้องมีความรู้ในการจัดประสบการณ์และพื้นฐานด้านการสอนภาษาที่จะแทรกเข้าไปในกระบวนการจัดประสบการณ์เพื่อส่งต่อเด็กอนุบาลที่มีคุณภาพตามหลักสูตรปฐมวัยให้ขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ให้มีคุณภาพ ตามนโยบายของต้นสังกัด หลักการสภาพแวดล้อมทางภาษาในห้องเรียน คือ ความทันสมัยของแผนการสอน ที่ตอบสนองนโยบายต่าง ๆ ได้แก่ โรงการบ้าน นักวิทยาศาสตร์น้อย หลักสูตรด้านทฤษฎี การอ่านเขียน ครูจะต้องสอดแทรกสิ่งเหล่านี้ลงไปในการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียน ไม่ว่าจะเป็นป้ายนิเทศต่าง ๆ ที่ควรจะต้องเปลี่ยนทุกสัปดาห์เพื่อให้เด็กได้รู้ว่าในสัปดาห์นั้น ๆ ตัวเด็กกำลังเรียนหน่วยเรื่องอะไรอยู่ แล้วกลับไปสื่อสารกับผู้ปกครองให้สอดคล้องกัน ซึ่งครูจะต้องตรวจสอบคำศัพท์หรือข้อมูลบนป้ายนิเทศ หรือมุมต่าง ๆ ให้มีความถูกต้องและสื่อสารไม่ผิดพลาดเพื่อให้เด็กได้รับข้อมูลที่ถูกต้องที่สุด ผ่านการบูรณาการเข้าไปในแผนการสอนวิเคราะห์เนื้อหา และวางแผนตลอดทั้งปีให้สอดคล้องกับนโยบายต่าง ๆ และไม่ขัดต่อเจตนารมณ์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่ต้องการให้พัฒนาเด็กเรียนผ่านการเล่นอย่างมีประสิทธิภาพและเต็มศักยภาพ ครูจะต้องมีการทำงานและวางแผนร่วมกันทั้งระดับชั้นอนุบาลและกับครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ให้เห็นภาพของเป้าหมายที่ต้องการ ออกแบบต้นทางและระหว่างทางของการสอนภาษาระยะแรกเริ่มให้เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ โดยนึกถึงผลประโยชน์ของเด็กเป็นสิ่งสำคัญ

ทางต้นสังกัดของโรงเรียน คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จะต้องจัดทำแผนการพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งเป็นแผนกลางของสำนักงานเขตพื้นที่ที่เป็นการส่งเสริมคุณครูให้มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดประสบการณ์ จัดมุมจัดศูนย์การเรียนภายในห้องเรียน การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่มีการบูรณาการภาษาเข้าไปในแผนการสอนโดยจะต้องคำนึงถึงความต้องการของทุกฝ่าย ทั้งผู้ปกครอง ครู ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์เพื่อความเป็นเอกภาพทั้งทางด้านนโยบายและด้านการปฏิบัติ

ตอนที่ 5 เพื่อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาลสำหรับผู้ปกครอง ครู และตัวเด็ก

จากประเด็นสนทนาเชิงลึกจากโมเดลสมการพหุระดับการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาลสามารถนำมาสรุปแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่ม ได้ 4 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาลสำหรับผู้ปกครอง

การจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ภาษาของเด็กในการสะสมคลังคำศัพท์จากสิ่งใกล้ตัวที่สุด ก็คือบ้านและชุมชนที่อยู่อาศัย โดยมีผู้ปกครองเป็นผู้พาขึ้นนี้อ่าน ฟังสื่อกด

คำตามป้าย ฉลากสินค้าที่เห็นหรือพบเจอในทุก ๆ ครั้งที่ผ่านเป็นประจำซ้ำ ๆ จนสะสมเป็นคลัง คำศัพท์ การอ่านหนังสือกับเด็กในทุก ๆ วัน อาจจะเป็นหนังสือนิทาน สารคดี หรือวารสารต่าง ๆ และการมีมุมหนังสือที่บ้าน มีอุปกรณ์การอ่าน เขียน ได้แก่ ดินสอ ยางลบ กระดาษ ที่เด็กสามารถหยิบยืม ใช้ได้ง่าย จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาในระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาลได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งผู้ปกครอง สามารถขอคำแนะนำในการจัดสภาพแวดล้อมที่บ้าน การทำกิจกรรม จัดหาหนังสือ วัสดุอุปกรณ์ที่ ส่งเสริมต่าง ๆ ได้ที่ครูประจำชั้น ครูผู้สอนเพื่อให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้ภาษาของเด็กเป็นได้อย่างลื่น ไหลและสอดคล้องกันระหว่างบ้านและโรงเรียน

จะอย่างไรก็ตามเนื่องจากผลวิจัยครั้งนี้พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมทางบ้านส่งผลเชิงลบต่อ การเรียนรู้ภาษาของเด็ก ผู้ปกครองจึงควรตระหนักว่า ควรให้เด็กเรียนปนเล่นไม่เน้นวิชาการมาก จนเกินไปและผู้ปกครองควรคุยกับเด็กและอ่านหนังสือกับเด็กเพื่อให้ความรู้ด้านภาษาที่มากขึ้น

ด้านที่ 2 แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาในระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาลสำหรับครู

ครูควรตระหนักถึงการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนให้มีความน่าสนใจด้วยการเปิดโอกาสให้ มีประสบการณ์ทางภาษาที่หลากหลาย โดยการให้เด็กคิดวิธีการสื่อสารที่มีความหมายในรูปแบบของ ตัวเด็กเอง เช่น วาดภาพ เล่าเรื่อง เกม แสดงละคร เป็นต้น ครูควรสร้างและเปิดโอกาสให้เด็กได้ ทดลองพูด และเขียน โดยมีครูเป็นผู้คอยช่วยชี้แนะ สร้างสิ่งแวดล้อมในห้องเรียนที่ให้เด็กมี ความคุ้นเคยกับตัวอักษร คำศัพท์ต่าง ๆ ที่มีการหมุนเวียนไปตามหน่วยการเรียนรู้และเทศกาล

ในส่วนของการอ่านหนังสือกับเด็ก ครูควรอ่านนิทานหรือหนังสือให้เด็กฟังทุกวันโดยใช้ น้ำเสียงที่แตกต่างกันไปตามสถานการณ์ ตัวละคร เรื่องราวที่หลากหลาย กระตุ้นให้เด็กเล่าเรื่องที่เจอ ทุกครั้งหลังจบการอ่าน

นอกจากนั้นครูควรจัดการให้มีแหล่งทรัพยากรทางภาษาในห้องเรียนที่น่าดึงดูด กระตุ้นให้ เด็กอยากอ่าน อยากเขียน อยากมีส่วนร่วม มีมุมนิทาน มุมภาษา หรือมุมส่งเสริมทักษะภาษา ป้าย นิเทศที่ปรับไปตามสถานการณ์ปัจจุบัน มีการจัดเตรียมอุปกรณ์การอ่าน เขียนที่เด็กสามารถเข้าถึง สามารถหยิบยืมได้ง่ายด้วยตนเอง เช่น มุมศิลปะที่เด็กจะชอบการวาดรูประบายสี มีการเตรียมดินสอ สี กระดาษ ยางลบ หรือบัตรคำภายในมุม ที่เมื่อเด็กมีความพร้อมหรือความอยากที่จะเขียนก็จะสามารถ เขียนได้ทุกเวลาที่ต้องการ

2. ครูควรตระหนักถึงสมรรถนะด้านการสอนภาษาของตัวเอง มีพื้นฐานด้านการสอนภาษา สำหรับเด็กอนุบาล มีการพัฒนาองค์ความรู้การสอนภาษาอย่างสม่ำเสมอ ใช้สื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัย สอนและพัฒนาเด็กตามความสามารถแต่ละบุคคล ประสานงานกับผู้ปกครองหรือครอบครัวให้มีความ พร้อม ความเข้าใจในการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาสำหรับเด็ก

ครูควรมีความถนัดในการสอนภาษา ใช้กิจกรรมกระตุ้นให้เด็กได้ใช้ภาษาที่หลากหลาย เช่น การเล่าข่าวหน้าห้องเรียน การพูดคุยกับครู การคุยกับเพื่อน การลงมือผ่านการปฏิบัติ มากไปกว่านั้น ครูควรรักในการสอนภาษา หาโอกาสให้เด็กได้ใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน พาเด็กอ่านข้อความ คำศัพท์ สัญลักษณ์ที่เห็นรอบตัว รับฟังเด็กทุกถ้อยคำอย่างใจเย็น

ด้านที่ 3 แนวทางการพัฒนาและส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาในระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาลสำหรับผู้บริหารและต้นสังกัด

ผู้บริหารจะต้องสร้างความมั่นใจให้กับผู้ปกครองว่าเมื่อนักเรียนจบชั้นอนุบาลจากโรงเรียนแล้วนั้นจะสามารถอ่านออกเขียนได้ในเบื้องต้นตามมาตรฐานที่หลักสูตรปฐมวัยกำหนดไว้ และมีความพร้อมที่จะขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อย่างมั่นใจเต็มศักยภาพและมีความพร้อมในการเรียนรู้ ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยปีพุทธศักราช 2560 โดยมีจุดมุ่งหมาย 4 ข้อ คือ 1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขนิสัยที่ดี 2. สุขภาพจิตดี มีสุนทรียภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม และจิตใจที่ดีงาม 3. มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีวินัย และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข 4. มีทักษะการคิด การใช้ภาษาสื่อสาร และการแสวงหาความรู้ได้เหมาะสมกับวัยซึ่งโรงเรียนจะต้องทำให้ผู้ปกครองเชื่อมั่นและมั่นใจในคุณภาพของโรงเรียน

อย่างไรก็ตามผู้บริหารก็ต้องทำให้ครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเชี่ยวชาญในการใช้หลักสูตร โดยออกแบบการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวัยและระดับพัฒนาการของเด็ก ณ ขณะนั้น สอดแทรกคำศัพท์ การสะกดคำ การใช้ประโยครูปแบบต่าง ๆ สอดแทรกเข้าไปในหน่วยการเรียนรู้ การจัดกิจกรรมการจัดประสบการณ์แล้วส่งต่อความเป็นรูปธรรม ผ่านหลักฐาน ร่องรอย การเรียนรู้ทางภาษา ที่เป็นสิ่งยืนยันให้ผู้ปกครอง และครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ให้เข้าใจ มาตรฐานที่ 9 การใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย ที่มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้ที่ 9.1 สนทนาโต้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจและตัวบ่งชี้ที่ 9.2 อ่าน เขียนภาพ และสัญลักษณ์ได้ (คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560, 2561) ครูจะต้องอธิบายผู้ปกครองให้เข้าใจถึงเป้าหมายของการอ่านเขียนในระดับปฐมวัยผ่านสภาพที่พึงประสงค์โดยใช้มาตรฐานในหลักสูตรปฐมวัยเป็นสิ่งอ้างอิงอ้างอิง ผ่านร่องรอยหลักฐานของการประเมินพัฒนาการรูปการประเมินตามสภาพจริง ได้แก่ รอยขีดเขียน ภาพวาด แบบบันทึกพัฒนาการต่าง ๆ ครูจะต้องสังเกตและเก็บข้อมูล แล้ววิเคราะห์ข้อมูลผู้เรียนรายบุคคลแล้วส่งต่อข้อมูลพัฒนาให้ผู้ปกครองและครูระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้รับรู้เพื่อเป็นการพัฒนาเด็กได้อย่างต่อเนื่องกัน

ทางต้นสังกัดของโรงเรียน คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินทางการศึกษาที่ทำหน้าที่ในการดูแลโรงเรียนภายใต้สังกัด ควรจัดทำ แผนการพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งเป็นแผนกลางของสำนักงานเขตพื้นที่ที่เป็นการส่งเสริมคุณครูให้มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการจัดประสบการณ์ จัดมุมจัดศูนย์การเรียนรู้ภายในห้องเรียน การจัด สภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่มีการบูรณาภาษาเข้าไปในแผนการสอนโดยจะต้องคำนึงถึงความต้องการ ของทุกฝ่าย ทั้งผู้ปกครอง ครู ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์เพื่อความเป็นเอกภาพทั้งทางด้านนโยบาย และด้านการปฏิบัติ

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มของเด็กอนุบาล: การวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างพระระดับมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์และเปรียบเทียบการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาลที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน 2) โมเดลสมการเชิงโครงสร้างพระระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มของเด็กอนุบาลพัฒนาขึ้นและตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 3) เพื่อวิเคราะห์อิทธิพลของตัวแปรในระดับห้องเรียนที่มีผลต่อการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาล 4) เพื่อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มของเด็กอนุบาลสำหรับผู้ปกครอง ครู ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ โดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ระยะที่ 1 การพัฒนาโมเดลการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มของเด็กอนุบาล เป็นการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสังเคราะห์โมเดลการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มของเด็กอนุบาล ด้วยวิธีการวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้างพระระดับ (MSEM) โดยตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ และระยะที่ 2 การเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มของเด็กอนุบาล เป็นการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์ ครู ผู้ปกครอง ผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ เพื่อรวบรวมประเด็นที่น่าสนใจ โดยผลการวิจัยสามารถสรุปและมีประเด็นอภิปราย ดังต่อไปนี้

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยทั้ง 2 ระยะสามารถสรุปได้ดังนี้

1. การเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาลที่มีภูมิหลังแตกต่างกัน

ด้านรายได้ครอบครัวผลการวิเคราะห์พบว่า นักเรียนกลุ่มที่ครอบครัวมีรายได้สูง มีค่าเฉลี่ยการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มในระดับที่สูงที่สุด และกลุ่มที่มีรายได้ครอบครัว 3,001-10,000 บาท มีค่าเฉลี่ยการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มในระดับที่ต่ำที่สุด ในทุกตัวบ่งชี้ ได้แก่ การตระหนักรู้ในการออกเสียง การมีความรู้เกี่ยวกับตัวอักษรและการเขียน

ด้านจำนวนพี่น้อง พบว่า นักเรียนกลุ่มลูกคนเดียว มีค่าเฉลี่ยการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มในระดับที่สูงที่สุดในตัวบ่งชี้การตระหนักรู้ในการออกเสียงและการเขียน ส่วนตัวบ่งชี้การมีความรู้เกี่ยวกับตัวอักษรนักเรียนกลุ่มที่ครอบครัวมีลูก 2 คน และนักเรียนกลุ่มที่ครอบครัวมีลูกตั้งแต่ 3 คนขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยการเรียนรู้ภาษาละแวกแรกเริ่มในระดับที่ต่ำที่สุด ในทุกตัวบ่งชี้ ได้แก่ การตระหนักรู้ในการออกเสียง การมีความรู้เกี่ยวกับตัวอักษรและการเขียน

ด้านสถานภาพครอบครัว พบว่า นักเรียนกลุ่มครอบครัวอยู่ด้วยกันจดทะเบียน มีค่าเฉลี่ยการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มในระดับที่สูงที่สุดในทุกตัวบ่งชี้ และ นักเรียนกลุ่มครอบครัวหย่าร้าง มีค่าเฉลี่ยการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มในระดับที่ต่ำที่สุดในทุกตัวบ่งชี้ ได้แก่ การตระหนักรู้ในการออกเสียง การมีความรู้เกี่ยวกับตัวอักษรและการเขียน

2. โมเดลสมการเชิงโครงสร้างพหุระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาลพัฒนาขึ้นและตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์

จากการวิเคราะห์ตัวแปรทำนายระดับนักเรียน พบว่า สภาพแวดล้อมทางด้านภาษาที่บ้าน มีอิทธิพลทางตรงเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ต่อการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาล (ค่าสัมประสิทธิ์ขนาดอิทธิพลเท่ากับ -0.11 , $p < .01$) ส่วนพัฒนาการของเด็ก มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ค่าสัมประสิทธิ์ขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.02 , $p < .01$) กล่าวคือ เด็กที่มีสภาพแวดล้อมทางด้านภาษาที่บ้านที่ส่งเสริมภาษาที่สูงมากเกินไป จะทำให้เด็กอนุบาลมีผลการเรียนรู้ภาษาในระดับที่ต่ำ ในขณะที่เด็กที่มีพัฒนาการที่สมวัย จะมีผลการเรียนรู้ภาษาในระดับที่สูงขึ้นตาม

ด้านอิทธิพลทางอ้อมพบว่า สภาพแวดล้อมทางด้านภาษาที่บ้าน มีอิทธิพลทางตรงเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ต่อพัฒนาการของเด็ก (ค่าสัมประสิทธิ์ขนาดอิทธิพลเท่ากับ -0.13 , $p < .01$) กล่าวคือ เด็กที่มีสภาพแวดล้อมทางด้านภาษาที่บ้านที่ส่งเสริมภาษาที่สูงมากเกินไป จะทำให้เด็กอนุบาลมีพัฒนาการในการเรียนรู้ภาษาในระดับที่ต่ำ

สำหรับการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาล พบว่า วัดจาก 3 ตัวบ่งชี้ คือ การตระหนักรู้เกี่ยวกับการออกเสียง การมีความรู้เกี่ยวกับพยัญชนะและการเขียน โดยการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาลจะวัดจากการตระหนักรู้เกี่ยวกับการออกเสียงได้มากที่สุด

จากการวิเคราะห์สรุปได้ว่า เมื่อพิจารณาความสามารถในการทำนายการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาลของตัวแปรทำนายระดับนักเรียน พบว่า ตัวแปรทั้งหมดในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาลได้ร้อยละ 24.2 ($R^2 = .242$)

จากการวิเคราะห์ตัวแปรทำนายระดับห้องเรียน พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมทางด้านภาษาในห้องเรียนและ สมรรถนะด้านการสอนภาษาของครูมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยการจัดสภาพแวดล้อมทางด้านภาษาในห้องเรียน มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกสูงสุด (สัมประสิทธิ์ขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.64 , $p < .01$) การจัดสภาพแวดล้อมทางภาษาในห้องเรียนที่พร้อมไปกับการเรียนรู้ทางภาษา จะทำให้เด็กมีความพร้อมในการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาลในระดับที่สูงขึ้นและการเขียน รองลงมาคือ สมรรถนะด้านการสอนภาษาของครู (สัมประสิทธิ์ขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.17 , $p < .01$) ครูที่มีสมรรถนะด้านการสอนภาษาของครูที่สูงจะส่งผลให้ทักษะการเรียนรู้ภาษาาระยะแรกเริ่ม

ของเด็กอนุบาลอยู่ในระดับที่สูงขึ้น ในด้านการตระหนักรู้เกี่ยวกับการออกเสียง การมีความรู้เกี่ยวกับพยัญชนะ และการเขียนหนังสือ กล่าวคืออิทธิพลทางตรงของตัวแปรทั้งหมดเป็นไปตามกรอบแนวคิดวิจัย

จากการวิเคราะห์สรุปได้ว่า เมื่อพิจารณาความสามารถในการทำนายการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาลของตัวแปรทำนายระดับห้องเรียน พบว่า โดยตัวแปรทั้งหมดในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาลได้ร้อยละ 95 ($R^2 = .952$)

สรุปได้ว่าจากผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลการวัดพุทธระดับการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาลซึ่งวัดได้จากตัวแปรสังเกตได้ 4 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มวัดได้จาก 3 ตัวบ่งชี้ คือ การตระหนักรู้เกี่ยวกับการออกเสียง การมีความรู้เกี่ยวกับพยัญชนะ และการเขียน ตัวแปรสภาพแวดล้อมทางด้านภาษาที่บ้าน ซึ่งวัดได้จาก 3 ตัวบ่งชี้ คือ การเปิดโอกาสให้มีประสบการณ์ทางภาษาที่หลากหลายที่บ้าน การอ่านหนังสือกับเด็กที่บ้านและการมีแหล่งทรัพยากรทางภาษาที่บ้านและชุมชนที่อาศัย ตัวแปรพัฒนาการของเด็ก วัดได้จาก 2 ตัวบ่งชี้ คือ พัฒนาการด้านกล้ามเนื้อเล็กและพัฒนาการด้านการอ่านและเขียน ตัวแปรการจัดสภาพแวดล้อมภาษาในห้องเรียน วัดได้จาก 3 ตัวบ่งชี้ คือ การจัดสภาพแวดล้อมทางภาษาในห้องเรียน การอ่านหนังสือกับเด็ก และการมีแหล่งทรัพยากรทางภาษาในห้องเรียน ตัวแปรสมรรถนะด้านการสอนภาษาของครู วัดได้จาก 2 ตัวบ่งชี้ คือ ความรู้พื้นฐานด้านการสอนภาษาของครูและความถนัดด้านการสอนภาษาของครู พบว่ามีความตรงเชิงโครงสร้างและสามารถวัดได้ทั้งระดับนักเรียนและระดับห้องเรียน

3. อิทธิพลของตัวแปรในระดับห้องเรียนที่มีผลต่อการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาล

จากการศึกษาอิทธิพลพุทธระดับ พบว่า โมเดลสมการโครงสร้างพุทธระดับการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 258.664$, $p = .00$, $\chi^2/df = 2.694$, CFI = 0.847, TLI = 0.751, RMSEA = .024, SRMR_w = 0.242, SRMR_b = 0.062) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ขนาดอิทธิพล ดังนี้

ตัวแปรทำนายระดับห้องเรียน พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมทางด้านภาษาในห้องเรียนและสมรรถนะด้านการสอนภาษาของครูมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยการ จัดสภาพแวดล้อมทางด้านภาษาในห้องเรียน มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกสูงที่สุด (สัมประสิทธิ์ขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.64, $p < .01$) รองลงมาคือ สมรรถนะด้านการสอนภาษาของครู (TA) (สัมประสิทธิ์ขนาดอิทธิพลเท่ากับ 0.17, $p < .01$)

สำหรับการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาลในตัวแปรระดับห้องเรียน พบว่า การเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็กอนุบาลวัดได้จาก 2 ตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรจัดสภาพแวดล้อมทาง

ภาษาที่ห้องเรียน วัดจาก 3 ตัวบ่งชี้ คือ การเปิดโอกาสให้มีประสบการณ์ทางภาษาที่หลากหลาย การอ่านหนังสือกับเด็ก การมีแหล่งทรัพยากรทางภาษาที่บ้าน ตัวแปรสมรรถนะด้านการสอนภาษาของครู วัดจาก 2 ตัวบ่งชี้ คือ ความรู้พื้นฐานด้านการสอนภาษาของครูและความถนัดด้านการสอนภาษาของครู โดยตัวแปรทั้งหมดในระดับห้องเรียนสามารถอธิบายความแปรปรวนของการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็กก่อนอนุบาลได้ร้อยละ 95

4. แนวทางการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็กก่อนอนุบาลสำหรับผู้ปกครอง ครู ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์

1) การจัดสภาพแวดล้อมทางบ้านมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ภาษาของเด็กในการสะสมคลังคำศัพท์จากสิ่งใกล้ตัวที่สุด ก็คือบ้านและชุมชนที่อยู่อาศัย โดยมีผู้ปกครองเป็นผู้พาขึ้นนั่งอ่าน ฟังสะกด คำตามป้าย ฉลากสินค้าที่เห็นหรือพบเจอในทุก ๆ ครั้งที่ผ่านเป็นประจำซ้ำ ๆ การอ่านหนังสือกับเด็กในทุก ๆ วัน เป็นหนังสือนิทาน สารคดี หรือวารสารต่าง ๆ และการมีมุมหนังสือที่บ้าน มีอุปกรณ์การอ่าน เขียนที่เด็กสามารถหยิบยืมใช้ได้ง่าย พาเด็กไปสถานที่ต่าง ๆ บริเวณชุมชนเพื่อให้พบเจอภาษาในรูปแบบต่าง ๆ ได้ฝึกอ่าน ฟัง ฟังสนทนา เพื่อที่เด็กจะได้มีคลังคำศัพท์รอบตัวและพร้อมใช้งาน

จะอย่างไรก็ตามเนื่องจากผลวิจัยครั้งนี้พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมทางบ้านส่งผลเชิงลบต่อการเรียนรู้ภาษาของเด็ก ผู้ปกครองจึงควรตระหนักว่า ควรให้เด็กเรียนปนเล่นไม่เน้นวิชาการมากเกินไปและผู้ปกครองควรคุยกับเด็กและอ่านหนังสือกับเด็กเพื่อให้ความรู้ด้านภาษาที่มากขึ้น

2) ครูควรตระหนักถึงการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนให้มีความน่าสนใจด้วยการเปิดโอกาสให้มีประสบการณ์ทางภาษาที่หลากหลาย โดยการให้เด็กคิดวิธีการสื่อสารที่มีความหมายในรูปแบบของตัวเอง ในส่วนของการอ่านหนังสือกับเด็ก ครูควรอ่านนิทานหรือหนังสือให้เด็กฟังทุกวันโดยใช้น้ำเสียงที่แตกต่างกันไปตามสถานการณ์ ตัวละคร เรื่องราวที่หลากหลาย กระตุ้นให้เด็กเล่าเรื่องที่เจอทุกครั้งหลังจบการอ่าน นอกจากนั้นครูควรจัดการให้มีแหล่งทรัพยากรทางภาษาในห้องเรียนที่น่าดึงดูด กระตุ้นให้เด็กอยากอ่าน อยากเขียน อยากมีส่วนร่วม มีมุมนิทาน มุมภาษา หรือมุมส่งเสริมทักษะภาษา ที่เมื่อเด็กมีความพร้อมหรือความอยากที่จะเขียนก็จะสามารถเขียนได้ทุกเวลาที่ต้องการ

ครูควรตระหนักถึงสมรรถนะด้านการสอนภาษาของตัวเอง มีพื้นฐานด้านการสอนภาษาสำหรับเด็กก่อนอนุบาล มีการพัฒนาองค์ความรู้การสอนภาษาอย่างสม่ำเสมอ ใช้สื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัย สอนและพัฒนาเด็กตามความสามารถแต่ละบุคคล ประสานงานกับผู้ปกครองหรือครอบครัวให้มีความพร้อม ความเข้าใจในการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาสำหรับเด็ก ครูควรมีความถนัดในการสอนภาษา ใช้กิจกรรมกระตุ้นให้เด็กได้ใช้ภาษาที่หลากหลาย มากไปกว่านั้นครูควรรักในการสอนภาษา หาโอกาสให้

เด็กได้ใช้ภาษาในชีวิตประจำวัน พาเด็กอ่านข้อความ คำศัพท์ สัญลักษณ์ที่เห็นรอบตัว รับฟังเด็กทุกถ้อยคำอย่างใจเย็น

3) ผู้บริหารควรสร้างความมั่นใจให้กับผู้ปกครองว่าเมื่อนักเรียนจบชั้นอนุบาลจากโรงเรียนแล้วนั้นจะสามารถอ่านออกเขียนได้ในเบื้องต้นตามมาตรฐานที่หลักสูตรปฐมวัยกำหนดไว้ และมีความพร้อมที่จะขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อย่างมั่นใจเต็มศักยภาพและมีความพร้อมในการเรียนรู้ ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยปีพุทธศักราช 2560 ผู้บริหารก็ต้องทำให้ครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเชี่ยวชาญในการใช้หลักสูตร โดยออกแบบการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวัยและระดับพัฒนาการของเด็ก

ต้นสังกัดของโรงเรียน คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินทางการศึกษาที่ทำหน้าที่ในการดูแลโรงเรียนภายใต้สังกัด ควรจัดทำแผนการพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งเป็นแผนกลางของสำนักงานเขตพื้นที่เพื่อความเป็นเอกภาพทั้งทางด้านนโยบายและด้านการปฏิบัติและควรมีนโยบายในการยกระดับคุณภาพครูและให้การสนับสนุนงบประมาณและอุปกรณ์ให้คุณครูในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดประสบการณ์สร้างทางภาษาที่หลากหลายแก่เด็กอนุบาล การมีหนังสือนิทานที่ให้คุณครูได้อ่านหนังสือกับเด็กทุกวัน และจัดให้มีแหล่งทรัพยากรทางภาษาในห้องเรียนที่ครบครันพร้อมใช้งาน นอกจากนั้นควรมีการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเชี่ยวชาญในการสอนภาษา ความถนัดในการสอนภาษา ผ่านการอบรม สัมมนา ทั้งในเชิงทฤษฎีและปฏิบัติ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยที่ได้ตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยนั้นมีประเด็นนำไปสู่การอภิปรายดังนี้

ประเด็นที่ 1 การจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านส่งผลเชิงลบต่อการเรียนรู้ภาษาของเด็ก เนื่องจากผู้ปกครองยังมีความเข้าใจในการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาที่บ้าน คือ การอ่านออกเขียนได้อย่างเดียว จึงให้เด็กทำการบ้าน อ่านหนังสือด้วยตนเอง ตามที่ ประพฤติกิจ (2536) กล่าวว่า มีเด็กเป็นจำนวนมากที่จดจำตัวอักษรได้ก่อนที่จะรู้ความหมาย ผู้ปกครองเด็กบางคนถือว่าการท่องจำตัวอักษรได้เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อเด็กเล็ก แต่จริง ๆ แล้วนั้นมิตคุณค่าน้อยมากในขณะที่การส่งเสริมการเรียนรู้ภาษานั้นจะต้องมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและตัวเด็ก ซึ่งผู้ปกครองไม่ได้ตระหนักในเรื่องนี้ทำให้ ผู้ปกครองจึงควรตระหนักว่า ควรให้เด็กเรียนปนเล่นไม่เน้นวิชาการมากเกินไปและผู้ปกครองควรคุยกับเด็ก อ่านหนังสือกับเด็ก ให้เวลากับเด็กมากยิ่งขึ้นเพื่อให้เด็กมีความรู้ด้านภาษาที่มากขึ้น สอดคล้องกับ Vygotsky (1978) กล่าวว่า การเรียนรู้ภาษาของเด็กเป็นการได้รับอิทธิพลของ

บุคคล สังคมและสิ่งแวดล้อมรอบตัวซึ่งมีผลต่อการเรียนรู้ของเด็ก เด็กมีหน้าที่ในการสร้างองค์ความรู้ของตน แต่ก็ได้รับอิทธิพลของบุคคลอื่น ซึ่งการเล่นเป็นส่วนสำคัญในการช่วยพัฒนาการของเด็ก เช่น การพูดสนทนา การวาด การเขียน การอ่าน ตลอดจนการเล่นช่วยในการเรียนรู้ภาษาของเด็ก

ประเด็นที่ 2 เด็กอนุบาลที่มีภูมิหลังแตกต่างกันจะส่งผลให้มีการเรียนรู้ทางภาษาที่แตกต่างกันตามที่ Dolean et al. (2019) เสนอว่า เศรษฐฐานะทางครอบครัวของเด็ก (Socioeconomic status) หมายถึง สภาพภูมิหลังทางครอบครัวของเด็กนั้นมีผลต่อการรู้หนังสือขั้นต้นของเด็กอนุบาลซึ่งวัดจาก 3 ตัวบ่งชี้ คือ รายได้ของครอบครัว จำนวนพี่น้องและสภาพครอบครัวที่หลากหลายสอดคล้องกับ Bronfenbrenner (1974) อธิบายเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางสังคมที่และวัฒนธรรมที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาการของเด็ก สภาพแวดล้อมการพัฒนาระบบนิเวศของเด็กประกอบด้วยระบบที่ซ้อนกัน มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันและมีอิทธิพลต่อพัฒนาการและการเจริญเติบโตของเด็กเป็นระบบที่ใกล้ชิดตัวเด็ก เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันของบุคคลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็ก ซึ่งการมีปฏิสัมพันธ์นี้มีอิทธิพลต่อพัฒนาการและการเจริญเติบโตของเด็ก

ประเด็นที่ 3 โมเดลที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องตามทฤษฎีที่ Brown, Barry, and Ku (2020); Clarke and Comber (2019); Liang et al. (2020); Snell, Hindman, and Wasik (2018); Thomas, Colin, and Leybaert (2020) ได้ทำการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาสำหรับเด็กอนุบาลและได้นำเสนอโมเดลกรอบความคิดไว้ว่า โมเดลมี 2 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางภาษาในห้องเรียนและองค์ประกอบด้านสมรรถนะการสอนภาษาของครู โดยองค์ประกอบการจัดสภาพแวดล้อมทางภาษาในห้องเรียน มี 3 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ การเปิดโอกาสให้มีประสบการณ์ทางภาษาที่หลากหลาย การอ่านหนังสือกับเด็กและการมีแหล่งทรัพยากรทางภาษาในห้องเรียน องค์ประกอบสมรรถนะการสอนภาษา มี 2 ตัวบ่งชี้ได้แก่ ความรู้พื้นฐานด้านการสอนภาษาของครูและความถนัดในการสอนภาษาของครู ผลการวิเคราะห์สมการโมเดลโครงสร้างพหุระดับของงานวิจัยนี้ พบว่าโมเดลที่นำเสนอโดยนักวิจัยกลุ่มข้างบนมีความตรงเชิงโครงสร้างสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ทำให้สรุปได้ว่าโมเดลนี้สามารถนำไปใช้ในการอนุมานสู่ประชากรได้

ประเด็นที่ 4 อิทธิพลระดับห้องเรียนมีความสอดคล้องกับทฤษฎี ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางภาษาในห้องเรียนสอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของ Piaget (1970) เด็กอนุบาลจะปรับโครงสร้างทางสติปัญญาให้เข้าสู่ภาวะสมดุลโดยวิธีการดูดซึม (Assimilation) โดยรับข้อมูลใหม่จากสิ่งแวดล้อมหรือก็คือห้องเรียนและครูจากนั้นสร้างองค์ความรู้ทางภาษาขึ้นมาใหม่จากการเรียนรู้ องค์ประกอบด้านสมรรถนะการสอนภาษาของครูสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของ Bandura (1963) เด็กเรียนรู้ด้วยการสังเกตบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว เรียนรู้จากการพูดจากคำที่ได้ยิน และเลียนเสียงเหล่านั้น ดังนั้นครูจึงควรเป็นตัว

แบบที่ดีในการเลียนแบบการพูด การออกเสียงที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นความรู้พื้นฐานด้านการสอนภาษาของครู

ผลการวิจัยยังพบอีกว่า การจัดสภาพแวดล้อมทางภาษาในห้องเรียน การเปิดโอกาสให้มีประสบการณ์ทางภาษาที่หลากหลาย และด้านสมรรถนะด้านการสอนภาษาของครู ความถนัดในการสอนภาษาของครู เป็นองค์ประกอบที่มีน้ำหนักสูงที่สุด ประเด็นนี้มีความเป็นไปได้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมทางภาษาในห้องเรียนเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับสมรรถนะด้านการสอนภาษาของครู หากครูมีสมรรถนะด้านการสอนภาษาที่สูง ก็จะจัดสภาพแวดล้อมทางภาษาในห้องเรียน ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาของเด็กชั้นอนุบาลได้สูงยิ่งขึ้นด้วย ประเด็นนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ หิรัญย์ชโลทร (2542)

ตามที่ ประพฤติกิจ (2536) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการส่งเสริมการเขียนไว้ว่า การเขียนไม่ได้เป็นหลักสูตรบังคับสำหรับเด็กอนุบาล แต่ครูอนุบาลต้องส่งเสริมให้เด็กเขียนเมื่อเด็กคนนั้นปรารถนาที่จะเขียน ดังนั้นครูจะต้องคำนึงถึงความต้องการของเด็กแต่ละคน เมื่อเด็กอายุ 5 ขวบแล้วนั้น ควรได้รับการฝึกฝนการเขียน มีเด็กเป็นจำนวนมากที่จดจำตัวอักษรได้ก่อนที่จะรู้ความหมาย ผู้ปกครองเด็กบางคนถือว่าการท่องจำตัวอักษรได้เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งต่อเด็กเล็ก แต่จริง ๆ แล้วนั้นมีความสำคัญน้อยมาก สอดคล้องกับปัญหาของรอยเชื่อมต่อการเรียนรู้ภาษาาระหว่างระดับชั้นอนุบาล และชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยครู ผู้บริหาร และศึกษานิเทศก์มีมุมมองที่เห็นความสำคัญของการเรียนรู้ภาษาาระหว่างชั้นอนุบาล และชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผ่านการบูรณาการเข้าไปในแผนการสอน วิเคราะห์เนื้อหา และวางแผนตลอดทั้งปีให้สอดคล้องกับนโยบายต่าง ๆ และไม่ขัดต่อเจตนารมณ์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยที่ต้องการให้พัฒนาเด็กผ่านการเล่นอย่างเต็มศักยภาพ ครูจะต้องมีการทำงานและวางแผนร่วมกันทั้งระดับชั้นอนุบาลและกับครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ให้เห็นภาพของเป้าหมายที่ต้องการ ออกแบบต้นทางและระหว่างทางของการสอนภาษาาระยะแรกเริ่มให้เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ โดยนึกถึงผลประโยชน์ของเด็กเป็นสำคัญ ความคิดเห็นของผู้ปกครองส่วนใหญ่ต่อรอยเชื่อมต่อการเรียนรู้ภาษาไม่ควรห่างกันเกินไประหว่างชั้นอนุบาลกับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 มุ่งเน้นที่ให้เด็กอนุบาลจะต้องอ่านออกเขียนได้ รู้หนังสือ โดยจะต้องท่อง ก-ฮ สระ A-Z และเขียนชื่อตนเองได้

ประเด็นที่ 5 แนวทางการพัฒนาของต้นสังกัดโรงเรียนในระดับนโยบาย คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จะต้องจัดทำแผนการพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งเป็นแผนกลางของสำนักงานเขตพื้นที่ โดยบูรณาการภาษาเข้าไปในแผนโดยจะต้องคำนึงถึงความต้องการของทุกฝ่าย ทั้งผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ปกครองและนักเรียน เพื่อความเป็นเอกภาพทั้งทางด้านนโยบายและด้านการปฏิบัติ สอดคล้องกับที่ Bronfenbrenner (1974) เชื่อว่าบทบาทที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาของเด็กที่มีตรัง macro system เป็น macro system มีความสามารถใน

การทำงานในระดับอื่น ๆ ทั้งหมด ยกตัวอย่าง เช่น นโยบายของหน่วยงานต่าง ๆ ที่อยู่เหนือโรงเรียน ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งล้วนเป็นหน่วยเหนือที่มีอิทธิพลส่งลงมาถึงตัวเด็กนักเรียนทั้งสิ้น

โรงเรียนจะต้องทำให้ผู้ปกครองเชื่อมั่นและมั่นใจในคุณภาพของโรงเรียน ที่เมื่อนักเรียนจบชั้นอนุบาลจากโรงเรียนแล้วนั้นจะสามารถอ่านออกเขียนได้ในเบื้องต้นตามมาตรฐานที่หลักสูตรปฐมวัยกำหนดไว้ และมีความพร้อมที่จะขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อย่างมั่นใจไม่กลัวต่อการเรียนภาษา อย่างไรก็ตามครูจะต้องเข้าใจการใช้หลักสูตรให้แม่นยำ โดยออกแบบการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวัยและระดับพัฒนาการของเด็ก ณ ขณะนั้น แล้วส่งต่อความเป็นรูปธรรม ผ่านหลักฐานร่องรอย การเรียนรู้ทางภาษา ที่เป็นสิ่งยืนยันให้ผู้ปกครอง และครูชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ให้เข้าใจมาตรฐานที่ 9 การใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย ที่มี 2 ตัวบ่งชี้ คือ ตัวบ่งชี้ที่ 9.1 สนทนาได้ตอบและเล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจและตัวบ่งชี้ที่ 9.2 อ่าน เขียนภาพ และสัญลักษณ์ได้ กระทรวงศึกษาธิการ (2561); วิชาการ (2560) ครูจะต้องอธิบายให้ผู้ปกครองให้เข้าใจถึงเป้าหมายของการอ่านเขียนในระดับปฐมวัยผ่านสภาพที่พึงประสงค์โดยใช้มาตรฐานในหลักสูตรปฐมวัยเป็นสิ่งอ้างอิงอ้างอิง นอกเหนือจากนั้นโรงเรียนควรจัดโครงการที่ส่งเสริมภาษาขึ้น เพิ่มเติม ได้แก่ โครงการหนุนน้อมรักการอ่าน

โดยสรุปในการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาในระยะแรกเริ่มสำหรับเด็กอนุบาลควรมีการนำผลวิจัยไปใช้ในทางปฏิบัติ ตั้งแต่การจัดเตรียมครูผู้สอนให้มีสมรรถนะด้านการสอนภาษาที่สูง นำไปสู่การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาอย่างมีประสิทธิภาพ ย่อมเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้เด็กอนุบาลมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ภาษา ทำให้ภาษาเป็นเรื่องปกติในชีวิตประจำวัน ลดความท้อ หาย ลดความกดดัน เมื่อเด็กจะก้าวเข้าสู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และส่งเสริมศักยภาพการเรียนรู้ของเด็กได้อย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

เนื่องจากโมเดลการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาในห้องเรียนอนุบาลมีความตรงเชิงโครงสร้าง ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. การจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ภาษาของเด็กในการสะสมคลังคำศัพท์จากสิ่งใกล้ตัวที่สุด ก็คือบ้านและชุมชนที่อยู่อาศัย โดยมีผู้ปกครองเป็นผู้พาขึ้นนิ้วอ่าน ฝึกสะกดคำตามป้าย ฉลากสินค้าที่เห็นหรือพบเจอในทุก ๆ ครั้งที่ผ่านเป็นประจำซ้ำ ๆ การอ่านหนังสือกับเด็กในทุก ๆ วัน เป็นหนังสือนิทาน สารคดี หรือวารสารต่าง ๆ และการมีมุมหนังสือที่บ้าน มีอุปกรณ์การ

อ่าน เขียนที่เด็กสามารถหยิบยืมใช้ได้ง่าย พาเด็กไปสถานที่ต่าง ๆ บริเวณชุมชนเพื่อให้พบเจอภาษาในรูปแบบต่าง ๆ ได้ฝึกอ่าน ฝึกใช้ ฝึกสนทนา เพื่อที่เด็กจะได้มีคลังคำศัพท์รอบตัวและพร้อมใช้งาน

จะอย่างไรก็ตามเนื่องจากผลวิจัยครั้งนี้พบว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านส่งผลเชิงลบต่อการเรียนรู้ภาษาของเด็ก ผู้ปกครองจึงควรตระหนักว่า ควรให้เด็กเรียนปนเล่นไม่เน้นวิชาการมากเกินไปและผู้ปกครองควรคุยกับเด็กและอ่านหนังสือกับเด็กเพื่อให้ความรู้ด้านภาษาที่มากขึ้น

2. ครูผู้สอนควรตระหนักและให้ความสำคัญ 2 ด้านนี้เป็นพิเศษ คือด้านการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่เปิดประสบการณ์ทางภาษาให้เด็กในหลากหลายรูปแบบ มีการอ่านหนังสือกับเด็กเป็นประจำ สม่ำเสมอ มีแหล่งทรัพยากรทางภาษาในห้องเรียนที่พร้อม และด้านสมรรถนะการสอนภาษาครู คุณครูควรมีความรู้พื้นฐาน มีความถนัดในการสอนภาษา เพราะเมื่อเด็กเข้าสู่โรงเรียนครูจะเป็นบุคคลที่สำคัญต่อพัฒนาการทางภาษาของเด็ก ครูจึงต้องแบบอย่างที่ดีและเป็นต้นแบบสำหรับเด็กในการเรียนรู้ภาษา

3. ผู้บริหารจะต้องสร้างความมั่นใจให้กับผู้ปกครองว่าเมื่อนักเรียนจบชั้นอนุบาลจากโรงเรียนแล้วนั้นจะสามารถอ่านออกเขียนได้ในเบื้องต้นตามมาตรฐานที่หลักสูตรปฐมวัยกำหนดไว้ และมีความพร้อมที่จะขึ้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 อย่างมั่นใจเต็มศักยภาพและมีความพร้อมในการเรียนรู้ ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยปีพุทธศักราช 2560 ผู้บริหารก็ต้องทำให้ครูจะต้องมีความรู้ความเข้าใจเชี่ยวชาญในการใช้หลักสูตร โดยออกแบบการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับวัยและระดับพัฒนาการของเด็ก

ต้นสังกัดของโรงเรียน คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินทางการศึกษาที่ทำหน้าที่ในการดูแลโรงเรียนภายใต้สังกัด ควรจัดทำแผนการพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งเป็นแผนกลางของสำนักงานเขตพื้นที่เพื่อความเป็นเอกภาพทั้งทางด้านนโยบายและด้านการปฏิบัติ และควรมีนโยบายในการยกระดับคุณภาพครูและให้การสนับสนุนงบประมาณและอุปกรณ์ให้คุณครูในการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดประสบการณ์สร้างทางภาษาที่หลากหลายแก่เด็กอนุบาล การมีหนังสือนิทานที่ให้คุณครูได้อ่านหนังสือกับเด็กทุกวัน และจัดให้มีแหล่งทรัพยากรทางภาษาในห้องเรียนที่ครบครันพร้อมใช้งาน นอกจากนั้นควรมีการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเชี่ยวชาญในการสอนภาษา ความถนัดในการสอนภาษา ผ่านการอบรม สัมมนา ทั้งในเชิงทฤษฎีและปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไปที่ต่อยอดจากผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยในครั้งนี้สรุปได้ว่า ปัจจัยระดับนักเรียน คือ สภาพแวดล้อมทางภาษาที่บ้านมีอิทธิพลเชิงลบและพัฒนาการเด็กมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการเรียนรู้ภาษาระยะแรกเริ่มของเด็ก ปัจจัย

ระดับห้องเรียน คือ การจัดสภาพแวดล้อมทางด้านภาษาในห้องเรียนมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการเรียนรู้ภาษาในระยะแรกเริ่มของเด็กและสมรรถนะด้านการสอนของครูมีอิทธิพลเชิงบวกต่อการเรียนรู้ภาษาในระยะแรกเริ่มของเด็ก แสดงว่า หากครูมีโอกาสแสดงบทบาทด้านการจัดสภาพแวดล้อมทางด้านภาษาในห้องเรียนและด้านสมรรถนะการสอนได้อย่างเต็มที่ก็จะเป็นการช่วยเพิ่มการเรียนรู้ด้านภาษาของเด็ก นอกจากนี้จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพทำให้ทราบว่า ผู้ปกครองและโรงเรียนยังมีความเห็นไม่ตรงกัน กล่าวคือ ผู้ปกครองต้องการให้เด็กอ่านออกเขียนได้เมื่อเรียนจบอนุบาล แต่โรงเรียนมีนโยบายให้เด็กเรียนปนเล่นเพื่อเน้นพัฒนาการที่สมวัย จากข้อค้นพบที่กล่าวมา จึงควรมีการวิจัยเพื่อส่งเสริมให้ครูและผู้ปกครองเข้าใจบทบาทตนเองมากขึ้น ได้มีโอกาสแสดงบทบาทตามที่ควรจะเป็น และหาแนวทางการพัฒนาความร่วมมือระหว่างบ้านและโรงเรียนให้เข้าใจตรงกันและเป็นไปในทิศทางเดียวกันอันจะเกื้อกูลให้เด็กมีพัฒนาการสมวัยมากขึ้น

2. ผลวิจัยชี้ให้เห็นว่า การเรียนรู้ด้านภาษาของเด็กนอกจากบทบาทครูในการจัดสภาพแวดล้อมทางภาษาในห้องเรียนและความสามารถในการสอนของครูแล้ว ผู้บริหารและต้นสังกัดยังมีความสำคัญในการส่งเสริมสนับสนุน เช่น ส่งเสริมด้านหลักสูตร จัดให้มีโปรแกรมการจัดการเรียนรู้ การออกแบบกิจกรรมที่ทันสมัย การพัฒนาครูที่เป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง การประเมินผลการปฏิบัติที่เอื้อให้ครูมีพัฒนาการ การให้ข้อชี้แนะที่เป็นประโยชน์ เป็นต้น จึงควรมีการทำวิจัยบทบาทของผู้บริหารและบทบาทของต้นสังกัดในการช่วยยกระดับการจัดการเรียนรู้ของเด็กอนุบาลที่เป็นรูปธรรมที่ชัดเจนโดยให้ครูและผู้ปกครองมีส่วนร่วม

3. งานวิจัยนี้เป็นการวิเคราะห์เพื่อให้ได้สารสนเทศปัจจัยอะไรบางอย่างที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ภาษาของเด็กข้อค้นพบพบว่า ปัจจัยระดับนักเรียนส่งผลเชิงลบในขณะที่ปัจจัยระดับห้องเรียน คือ ครูส่งผลเชิงบวกต่อการเรียนรู้ภาษาของเด็ก ผลการวิจัยเป็นการนำเสนอแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ด้านภาษาของเด็กเฉพาะในส่วนบทบาทผู้ปกครองและครูรวมทั้งผู้บริหารและต้นสังกัดเท่านั้น เพื่อให้สามารถพัฒนาการเรียนรู้ภาษาของเด็กได้โดยตรงจึงควรมีงานวิจัยเพื่อหาหนทางในการยกระดับให้เด็กมีความรู้ทั้ง 3 ตัวบ่งชี้ คือ ความตระหนักรู้ในการออกเสียง ความรู้เกี่ยวกับตัวอักษรและความรู้ในการเขียนที่สูงขึ้น เพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับการนำเสนอแนวทางการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาโปรแกรม การพัฒนาคู่มือการจัดการเรียนรู้ คู่มือการจัดกิจกรรมที่ทันสมัยทำทนาย เป็นต้น

4. งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยโครงสร้างพหุระดับ เป็นวิธีการวิจัยที่พัฒนาข้อมูลให้สอดคล้องกับสภาพความซับซ้อนตามความเป็นจริงของธรรมชาติของมูลของเด็กอนุบาล ข้อค้นพบได้เสนอแนะแนวทางการพัฒนาของผู้ปกครอง ครู ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ ควรมีการทำวิจัยเพื่อหาข้อมูลเชิง

ลึกในแต่ละระดับอิงทฤษฎีระบบนิเทศของ Bronfenbrenner (1974) อธิบายเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรมที่ส่งผลต่อพัฒนาการของเด็ก ประกอบไปด้วยระบบต่าง ๆ ที่ทับซ้อนกัน

5. ผลวิจัยยังชี้ให้เห็นว่า เด็กที่มีความพร้อมทางด้านพัฒนาการ ได้รับการเตรียมความพร้อมที่ดี เหมาะสมทั้งที่บ้านและโรงเรียน จะส่งผลให้มีการเรียนรู้ภาษาแรกเริ่มในระดับที่ดีตามมา จึงมีการวิจัยที่ออกแบบเครื่องมือติดตามพัฒนาการทางการเรียนรู้ภาษาของเด็ก ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลไปเรื่อย ๆ เพื่อนำสารสนเทศที่ได้มาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาเด็กต่อไป

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- Adamson, L. B., Kaiser, A. P., Tamis-LaMonda, C. S., Owen, M. T., & Dimitrova, N. (2020). The developmental landscape of early parent-focused language intervention. *Early Childhood Research Quarterly, 50*, 59-67. doi:10.1016/j.ecresq.2018.11.005
- Allen, D., & Piersma, M. (1995). *Developing Thematic Units: Process and Product*. Delmar.
- Bigelow, K. M., Walker, D., Jia, F., Irvin, D., & Turcotte, A. (2020). Text messaging as an enhancement to home visiting: Building parents' capacity to improve child language-learning environments. *Early Childhood Research Quarterly, 51*, 416-429. doi:10.1016/j.ecresq.2019.12.010
- Bollen, K. A. (1989). *Structural Equations with latent variables* (Vol. 210): John Wiley & Sons.
- Borre, A. J., Bernhard, J., Bleiker, C., & Winsler, A. (2019). Preschool Literacy Intervention for Low-Income, Ethnically Diverse Children: Effects of the Early Authors Program Through Kindergarten. *Journal of Education for Students Placed at Risk (JESPAR), 24*(2), 132-153. doi:10.1080/10824669.2019.1594818
- Brewer, J. A. (1995). *Introduction to Early Childhood Education: Preschool through primary grade*. United States of America: Asimon and Schuster.
- Bronfenbrenner, U. (1974). Developmental research, public policy, and the ecology of childhood. *Child development, 45* (1).
- Brown, C. P., Barry, D. P., & Ku, D. H. (2020). How Education Stakeholders Made Sense of School Readiness in and Beyond Kindergarten. *Journal of Research in Childhood Education, 1*-21. doi:10.1080/02568543.2020.1717688
- Carroll, J. M., Holliman, A. J., Weir, F., & Baroody, A. E. (2019). Literacy interest, home literacy environment and emergent literacy skills in preschoolers. *Journal of Research in Reading, 42*(1), 150-161. doi:10.1111/1467-9817.12255
- Castro, D. A. S., & Barrera, S. D. (2019). The Contribution of Emergent Literacy Skills for Early Reading and Writing Achievement. *Temas em Psicologia, 27*(2), 509-522. doi:10.9788/tp2019.2-15

- Clarke, C., & Comber, B. (2019). How Homework Shapes Family Literacy Practices. *The Reading Teacher*, 73(5), 563-573. doi:10.1002/trtr.1879
- Dolean, D., Melby-Lervåg, M., Tincas, I., Damsa, C., & Lervåg, A. (2019). Achievement gap: Socioeconomic status affects reading development beyond language and cognition in children facing poverty. *Learning and Instruction*, 63. doi:10.1016/j.learninstruc.2019.101218
- Dulay, K. M., Cheung, S. K., & McBride, C. (2019). Intergenerational transmission of literacy skills among Filipino families. *Dev Sci*, 22(5), e12859. doi:10.1111/desc.12859
- Elmore, R. F., Peterson, P. L., & McCarthy, S. J. . (1996). *Restructuring in the classroom: Teaching, learning, and school organization*. San Francisco: Jossey-Bass Inc.
- Essa, E. (1996). *Introduction to Early Childhood Education*. University of Virginia: Delmar Publishers.
- Farrow, J., Wasik, B. A., & Hindman, A. H. (2020). Exploring the unique contributions of teachers' syntax to preschoolers' and kindergarteners' vocabulary learning. *Early Childhood Research Quarterly*, 51, 178-190. doi:10.1016/j.ecresq.2019.08.005
- Goffin, R. D. (2007). Assessing the adequacy of structural equation models: Golden rules and editorial policies. *Personality and Individual Differences*, 42(5), 831-839.
- Hofslundsengen, H., Gustafsson, J.-E., & Hagtvet, B. E. (2018). Contributions of the Home Literacy Environment and Underlying Language Skills to Preschool Invented Writing. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 63(5), 653-669. doi:10.1080/00313831.2017.1420686
- Krashen, S. D., & Terrell, T. D. (1983). *The natural approach: Language acquisition in the classroom*. New York: Pergamon Press.
- Krijnen, E., van Steensel, R., Meeuwisse, M., Jongerling, J., & Severiens, S. (2019). Exploring a refined model of home literacy activities and associations with children's emergent literacy skills. *Reading and Writing*, 33(1), 207-238. doi:10.1007/s11145-019-09957-4
- Lederberg, A. R., Branum-Martin, L., Webb, M. Y., Schick, B., Antia, S., Easterbrooks, S. R., & Connor, C. M. (2019). Modality and Interrelations Among Language, Reading,

- Spoken Phonological Awareness, and Fingerspelling. *J Deaf Stud Deaf Educ*, 24(4), 408-423. doi:10.1093/deafed/enz011
- Liang, E., Peters, L. E., Akaba, S., Lomidze, A., & Graves, S. B. (2020). "If they have more work, they learn more": parents' views of their children's learning experiences and homework in Pre-K settings. *Early Years*, 1-16. doi:10.1080/09575146.2020.1728735
- Meira, Â., Cadime, I., & Leopoldina Viana, F. (2018). The structure of phonological awareness in European Portuguese: A study of preschool children. *The Journal of Educational Research*, 112(3), 367-376. doi:10.1080/00220671.2018.1530966
- Morrow, L. M. (1993). *Literacy Development in Early Year : Helping Children Read and Write*. Unites State of America: A Division of Simon and Schuster.Inc.
- Myrtil, M. J., Justice, L. M., & Jiang, H. (2019). Home-literacy environment of low-income rural families: Association with child- and caregiver-level characteristics. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 60, 1-10. doi:10.1016/j.appdev.2018.10.002
- Panel., T. N. E. G. (1998). *Ready schools*.
- Phillips, B. M., & Lonigan, C. J. (2009). Variations in the Home Literacy Environment of Preschool Children: A Cluster Analytic Approach. *Sci Stud Read*, 13(2), 146-174. doi:10.1080/10888430902769533
- Piaget, J. (1970). Piaget's Theory (G. Gellerier & J. Langer, Trans.). *Carmichael's Manual of Child Psychology Vol. 1*(3rd Edition).
- Piasta, S. B., Park, S., Farley, K. S., Justice, L. M., & O'Connell, A. A. (2019). Early childhood educators' knowledge about language and literacy: Associations with practice and children's learning. *Dyslexia*. doi:10.1002/dys.1612
- Pittman, R. T., Garfield, T., & Piper, R. E. (2020). Increasing the Literacy Knowledge of Teacher Candidates: Why Service-Learning Matters. *Collaborations: A Journal of Community-Based Research and Practice*, 3(1). doi:10.33596/coll.66
- Reutzel, P., Mohr, K. A. J., & Jones, C. D. (2017). Exploring the relationship between letter recognition and handwriting in early literacy development. *Journal of Early Childhood Literacy*, 19(3), 349-374. doi:10.1177/1468798417728099

- Ribner, A., Harvey, E., Gervais, R., & Fitzpatrick, C. (2019). Explaining school entry math and reading achievement in Canadian children using the Opportunity-Propensity framework. *Learning and Instruction, 59*, 65-75.
doi:10.1016/j.learninstruc.2018.10.003
- Sandberg, G., & Norling, M. (2018). Teachers' Perspectives on Promoting Reading and Writing for Pupils with Various Linguistic Backgrounds in Grade 1 of Primary School. *Scandinavian Journal of Educational Research, 64*(2), 300-312.
doi:10.1080/00313831.2018.1554600
- Smith, F. (1963). *Understanding Reading A Psycholinguistic Analysis of Reading and Learning to Read*. New York: Hott, Rinehart & Winston.
- Smith, J. (2020). Teachers' perspectives on communication and parent engagement in early childhood education programs for migrant farmworker children. *Journal of Early Childhood Research*. doi:10.1177/1476718x19898712
- Snell, E. K., Hindman, A. H., & Wasik, B. A. (2018). Exploring the use of texting to support family-school engagement in early childhood settings: teacher and family perspectives. *Early Child Development and Care, 190*(4), 447-460.
doi:10.1080/03004430.2018.1479401
- Soto-Calvo, E., Simmons, F. R., Adams, A.-M., Francis, H. N., & Giofre, D. (2019). Pre-Schoolers' Home Numeracy and Home Literacy Experiences and Their Relationships with Early Number Skills: Evidence from a UK Study. *Early Education and Development, 31*(1), 113-136.
doi:10.1080/10409289.2019.1617012
- State Government of Victoria, A. (2019). Literacy teaching tools kit. Retrieved from <https://www.vic.gov.au/early-childhood-literacy-teaching-toolkit-explained>.
- Temple, C. e. a. (1993). *The Beginning of Writing*. Massachusetts: A Simon & Schuster.
- Thomas, N., Colin, C., & Leybaert, J. (2020). Interactive Reading to Improve Language and Emergent Literacy Skills of Preschool Children from Low Socioeconomic and Language-Minority Backgrounds. *Early Childhood Education Journal*.
doi:10.1007/s10643-020-01022-y
- Toth, K., Sammons, P., Sylva, K., Melhuish, E., Siraj, I., & Taggart, B. (2019). Home learning environment across time: the role of early years HLE and background in

- predicting HLE at later ages. *School Effectiveness and School Improvement*, 31(1), 7-30. doi:10.1080/09243453.2019.1618348
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: the development of higher psychological processes*. Paper presented at the M.I.T. Press, Massachusetts.
- Wardle, F. (2003). *Introduction to Early Childhood Education: A Multidimensional Approach to Child Centered Care and Learning*. USA: Pearson Education, Inc.
- Westerveld, M. F., Paynter, J., Brignell, A., & Reilly, S. (2020). No Differences in Code-Related Emergent Literacy Skills in Well-Matched 4-Year-Old Children With and Without ASD. *J Autism Dev Disord*. doi:10.1007/s10803-020-04407-5
- Yeomans-Maldonado, G., Justice, L. M., & Logan, J. A. R. (2017). The mediating role of classroom quality on peer effects and language gain in pre-kindergarten ECSE classrooms. *Applied Developmental Science*, 23(1), 90-103. doi:10.1080/10888691.2017.1321484
- โสสมประยูร, ว. (2514). ความยากง่ายในการเขียนพยัญชนะไทยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
- โสสมประยูร, ว. (2537). การสอนภาษาไทยระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- กระทรวงศึกษาธิการ, ส. (2561). คู่มือบันทึกข้อมูลการประเมินพัฒนาการนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ปีการศึกษา 2561. กาญจนวาศี, ศ. (2550). การวิเคราะห์พหุระดับ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จัดกระโทก, ส. (2541). การใช้โมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับตรวจสอบความตรงของโมเดลสมการโครงสร้างแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยครู ปัจจัยโรงเรียนกับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานครู. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
- จันทมาศ ชื่นบุญ, แ. (2535). จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ต้นติววงศ์, บ. (2536). นวัตกรรมการสอนภาษากับธรรมชาติในการอ่านเขียนของเด็กปฐมวัย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทองคำ, ข. (2536). การเล่นบทบาทสมมติโดยเด็กมีส่วนร่วมในการจัดสื่อการเล่นที่มีผลต่อการคลายการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางและความสามารถทางภาษา. (ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
- ทองสวัสดิ์, ร. (2527). การจัดประสบการณ์เพื่อฝึกทักษะทางภาษาแก่เด็กปฐมวัย. Paper presented at the การจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็กและการศึกษาดูงาน, กรุงเทพฯ.
- ทองสวัสดิ์, ร. (2529). การบริหารงานทั่วไปในสถานศึกษาปฐมวัย. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- ทิตินา แชมมณี, แอ. (2536). หลักการและรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามวิถีชีวิตไทย. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธรรมบวร., น. (2540). การประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประพุดติกิจ, น. (2536). การพัฒนาเด็กอนุบาล. กรุงเทพมหานคร.
- มหารศ., ส. (2523). เอกสารการสอนภาษาไทยในโรงเรียนประถมศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.
- วิชาการ, ก. ก. (2560). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560. กรุงเทพมหานคร.
- วิรัชชัย, น. (2553). โมเดลสมการโครงสร้างพหุระดับ. วารสารการวิจัยสังคมศาสตร์สมาคมวิจัยสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิรัชชัย., น. (2542). การวิเคราะห์ห่อถิมาร : *META-ANALYSIS*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สันทอวี, อ. (2535). นวัตกรรมปฐมวัยศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พิมพ์เนศ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ ประเทศไทย UNICEFs. (2018). แนวแนะวิธีการเลี้ยงดู ดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัย ตามสมรรถนะเพื่อเพิ่มคุณภาพเด็กตามวัย 0-5 ปี.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ป. (2563). โครงการสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย พ.ศ. 2562.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, ส., กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). แนวทางการพัฒนาและประเมินการอ่าน คัดวิเคราะห์ และเขียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สุกโชติรัตน์, ม. (2537). ไขปัญหาการ์ตูนพีเวอร์ : แนวทางการปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- หิรัญย์ชโลทร, ป. (2542). เด็กปฐมวัยกับทักษะการรู้หนังสือเบื้องต้น. วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์ ปีที่ 20(2).

รายชื่อโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ที่เปิดสอนระดับ
ปฐมวัย

ชื่อโรงเรียน	ชื่อโรงเรียน
1. วัดชนะสงคราม	20. วัดมหาบุศย์ (พิทักษ์ถาวรคุณ)
2. อนุบาลวัดปรีณายก	21. ไทยรัฐวิทยา ๓๕ เฉลิมพระเกียรติ
3. พระตำหนักสวนกุหลาบ	22. พระยาประเสริฐสุนทราศรัย (กระจ่าง สิงหเสนี)
4. ที่ปิงกรวิทยาพัฒนา(วัดโบสถ์)ในพระราชูปถัมภ์ฯ	23. วัดเจ้ามูล
5. วัดพลับพลาชัย	24. วัดสังข์กระจาย(แจ่มวิชาสอน)
6. วัดโสมนัส	25. วัดหงส์รัตนาราม
7. ประถมนนทรี	26. ประถมทวีธาภิเศก
8. วัดदान	27. วัดช่างเหล็ก
9. มหาวิธานูวัตร	28. วัดอมรินทราราม
10. วัดชัยชนะสงคราม(วัดตึก)	29. ไชยสถาน
11. อนุบาลสามเสนฯ	30. ราชวินิตประถมบางแค
12. ทุ่งมหาเมฆ	31. วัดนาคปรก
13. วัดเวตวันธรรมาวาส	32. วัดหนัง
14. สายน้ำทิพย์	33. อนุบาลวัดนางนอง
15. ดาราคาม	34. บางบัว (เฟ่งตั้งตรงจิตรวิทยาคาร)
16. พญาไท	35. บ้านหนองบอน (นัยนานนท์อนุสรณ์)
17. อนุบาลพิบูลเวศม์	
18. วัดอุทัยาราม	
19. พิบูลอุปถัมภ์	

ภาคผนวก ข

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. นางสาวจิตาภา ทวีกาญจน์เดช ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร
2. นางบุศรินทร์ ผึ้งบรรหาร ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนอนุบาลพิบูลเวศม์
3. นางสาวศศิธร เจียงพัฒนากิจ ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนอนุบาลสามเสน (สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลอุปถัมภ์)

ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัยแบบสอบถามครู

ความตรงเชิงเนื้อหา (Index of Item Objective Congruence)

1) การเปิดโอกาสให้มีประสบการณ์ทางภาษาที่หลากหลาย หมายถึง การเปิดโอกาสให้มีการสนทนาพูดคุยกับเด็ก ให้เด็กเล่าเรื่องโดยการพูด การเขียน การวาด หรือการแสดง

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
	1	2	3		
1.1 คุณเปิดโอกาสให้เด็กได้เขียนจากเรื่องที่ฟังอย่างสม่ำเสมอ	1	0	1	0.67	ใช้ได้
1.2 คุณสร้างโอกาสให้เด็กสื่อสารแบบมีความหมาย เช่น การเล่นเกม การวาดภาพ การแสดงละคร เกม เป็นต้น	1	1	1	1.00	ใช้ได้
1.3 คุณเปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้ภาษาแบบบูรณาการ เช่น การแสดงละคร การเล่นเกมทบทวน เป็นต้น	1	1	1	1.00	ใช้ได้
1.4 คุณเปิดโอกาสให้เด็กคิดวิธีการสื่อสารในรูปแบบของตัวเอง เช่น การให้เด็กวาดภาพเพื่อสื่อสาร หรือเล่าเรื่องจากแบบ เป็นต้น	1	1	1	1.00	ใช้ได้
1.5 คุณเปิดโอกาสให้เด็กทดลองพูด และแก้ไขเมื่อเด็กพูดผิด	1	1	1	1.00	ใช้ได้
1.6 คุณสร้างโอกาสให้เด็กได้พูดในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน	1	1	1	1.00	ใช้ได้
1.7 คุณใช้คำศัพท์ที่เด็กไม่ค่อยเจอในชีวิตประจำวัน ขยายคำพูดเด็ก เพื่อทำทนายสติปัญญา	1	1	1	1.00	ใช้ได้
1.8 คุณหาโอกาสที่เหมาะสมในการสอนเด็กเขียน และเปิดโอกาสให้เด็กเขียนคำจากต้นแบบ	1	1	1	1.00	ใช้ได้
1.9 คุณสร้างสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เด็กมีโอกาสคุ้นเคยกับตัวหนังสือ	1	1	1	1.00	ใช้ได้
1.10 คุณให้โอกาสเด็กได้เลือกเรื่องหรือหนังสือที่สนใจด้วยตนเอง	1	1	1	1.00	ใช้ได้
1.11 คุณให้กำลังใจเด็กที่จะสร้างการเขียนของตนเองขึ้น	1	1	1	1.00	ใช้ได้
1.12 คุณส่งเสริมให้เด็กมีความพยายามอ่านและเขียนด้วยตนเอง	0	1	1	0.67	ใช้ได้
1.13 คุณส่งเสริมให้เด็กเข้าใจการสัมผัสเสียง หมายถึง คำที่จับด้วยเสียงเหมือนกัน	1	1	0	0.67	ใช้ได้
1.14 คุณส่งเสริมให้เด็กเข้าใจการสัมผัสตัวอักษร หมายถึง การที่เด็กรู้จักคำที่ขึ้นต้นด้วยเสียงเหมือนกัน	1	1	1	1.00	ใช้ได้
1.15 คุณส่งเสริมให้เด็กเข้าใจการจับคู่เสียง หมายถึง ความสามารถในการเลือกคำที่มีเสียงเหมือนกัน	1	1	0	0.67	ใช้ได้

2) การอ่านหนังสือกับเด็ก หมายถึง ครูอ่านหนังสือให้เด็กฟังทุกวัน/จัดประสบการณ์เกี่ยวกับการอ่านแก่เด็ก ผ่านวิธีการอ่านหรือการจัดประสบการณ์ที่หลากหลาย เพื่อให้เด็กนำวิธีการเหล่านี้ไปใช้ได้

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
	1	2	3		
2.1 คุณอ่านนิทานในลักษณะของการการโฆษณาชวนเชื่อ	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.2 คุณอ่านนิทาน/หนังสือ ให้เด็กฟังทุกวัน	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.3 คุณอ่านนิทานหนังสือ โดยใช้เทคนิคพิเศษเข้าช่วย เช่น การอ่านในทำนอง การเคาะเสียงดนตรีประกอบ การทำท่าประกอบนิทาน ตีกลตาหุ่นมือ เป็นต้น	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.4 คุณเปิดโอกาสให้เด็กถาม ระหว่าง/หลัง ฟังนิทาน	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.5 ในมุนิทานคุณตั้งหนังสือนิทานหน้าเปล่าไว้ ให้เด็กเข้ามาสร้างสรรค์นิทานของตัวเอง	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.6 เมื่อเด็กอยากอ่านหนังสือ/นิทานให้ฟัง คุณพร้อมรับฟังเด็กเสมอ ถึงแม้ว่าตอนนั้นคุณทำงานหรือติดภารกิจอยู่	1	1	0	0.67	ใช้ได้
2.7 คุณอ่านเรื่องราวที่หลากหลายให้เด็กฟัง เพราะในบางครั้งเรื่องราวนั้นอาจจุดประกายความคิดของเด็ก ๆ	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.8 หลังคุณอ่านนิทาน/หนังสือจบ เด็กจะเล่าเรื่องของตัวเองที่เจอ ซึ่งเกี่ยวข้องกับนิทาน/หนังสือ เล่มนั้น	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.9 คุณใช้น้ำเสียงที่แตกต่างกันของตัวละคร/สถานการณ์ เพื่อช่วยให้เด็กแยกแยะความแตกต่างระหว่างภาษาพูดกับภาษาหนังสือ	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.10 คุณกระตุ้นหรือจัดประสบการณ์ให้เด็กได้อ่านนิทาน/หนังสือทุกวัน จนเด็กเกิดความเคยชิน	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.11 เด็กได้ทำท่าทางประกอบในขณะที่ฟังนิทานคำคล้องจอง	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.12 คุณปรับท่านั่ง วิธีการอ่านหนังสือ วิธีวางหนังสือ ไปตามความต้องการของเด็กและบริบทที่เหมาะสม	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.13 คุณเตรียมอุปกรณ์ เช่น ตีกลตาหุ่นมือ ตีกลตาสัตว์ หมอนอิง เสื้อ ผ้าห่ม ไว้ให้เด็กในมุนิทาน	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.14 เด็กได้มีโอกาสออกมาเป็นผู้เล่านิทานให้ครูและเพื่อน ฟัง	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2.15 คุณกระตุ้นให้เด็กอ่านหนังสือหน้าห้องให้ครูและเพื่อน ฟัง	1	1	1	1.00	ใช้ได้

3) การมีแหล่งทรัพยากรทางภาษาในห้องเรียน หมายถึง การสร้างสิ่งแวดล้อมให้เด็กคุ้นเคยกับ
ตัวหนังสือ ซิมซอบ เรื่องราวในหนังสือ การจัดเตรียมอุปกรณ์การอ่าน การเขียน ให้สามารถหยิบยืม
ใช้ได้ง่าย มีมุมหรือศูนย์การเรียนรู้ที่น่าสนใจ ดึงดูดให้เด็กเข้าไปใช้งานหรือเรียนรู้

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
	1	2	3		
3.1 คุณจัดสภาพแวดล้อมที่หลากหลายและมีความหมายสำหรับให้เด็กได้ฝึกพูด ฝึกอ่าน ฝึกเขียน	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3.2 ในห้องเรียนของคุณเด็กสามารถเข้าถึงอุปกรณ์การอ่าน การเขียนได้ง่ายด้วยตนเอง	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3.3 ในห้องเรียนของคุณมีมุมหนังสือนิทาน มุมภาษา หรือมุมที่ส่งเสริมทักษะทาง ภาษา	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3.4 ในห้องเรียนมีโต๊ะ เก้าอี้ หรือพื้นที่ที่เหมาะสมและเพียงพอสำหรับการอ่าน การเขียน	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3.5 คุณจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่น่าดึงดูด กระตุ้นให้เด็กอยากรู้ อยากรอ่าน อยากมีส่วนร่วมด้วยตนเอง	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3.6 คุณปรับสภาพแวดล้อมในห้องเรียน ได้แก่ มุมนิทาน มุมภาษา หรือป้าย นิเทศ ตามสถานการณ์ปัจจุบัน หรือหน่วยการเรียนรู้	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3.7 สภาพแวดล้อมทางภาษาในห้องเรียนคุณ เต็มไปด้วยนิทาน เพลง และคำ คล้องจอง ที่ชวนเด็กอ่าน	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3.8 เด็กได้เลือกนิทาน/หนังสือ ขึ้นชั้น หรือเข้ามาดูด้วยตัวเอง ในห้องเรียนของคุณ	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3.9 ในห้องเรียนของคุณเต็มไปด้วยคำสำคัญที่เด็กต้องรู้จักและ ใช้ในชีวิตประจำวัน	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3.10 คุณจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนเพื่อให้เด็กคุ้นเคยกับตัวหนังสือที่ หลากหลายรูปแบบ	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3.11 มุมนิทานในห้องเรียนคุณ มีตุ๊กตาหุ่นมือ ตุ๊กตาสัตว์ หมอนอิง เสื้อ ผ้าห่ม ไว้ ให้เด็กประกอบการอ่านหรือเล่านิทาน	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3.12 คุณเตรียมดินสอ กับกระดาษที่หลากหลายรูปแบบในห้องเรียนให้เด็กเลือก ได้ตามความต้องการ และพร้อมหยิบไปใช้ได้ทุกเมื่อด้วยตนเอง	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3.13 คุณมอบหมายให้เด็กเป็นผู้จัดมุมหนังสือ มุมภาษา หรือมุมนิทานในแต่ละ วัน หรือรายสัปดาห์ โดยมีคุณเป็นผู้ชี้แนะ	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3.14 ในห้องเรียนของคุณเด็กได้เลือกอ่านหนังสือมีทั้งอ่านคนเดียว และอ่านเป็น กลุ่ม โดยมีพื้นที่เพียงพอเป็นสัดส่วน	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3.15 คุณจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนให้อยู่ในระดับสายตาของเด็ก	1	1	1	1.00	ใช้ได้

4) ความรู้พื้นฐานด้านการสอนภาษา หมายถึง ภูมิหลังความรู้ของครูเกี่ยวกับภาษา หรือการสอนภาษา ได้แก่ วิชาเอกที่จบมา ประสบการณ์การสอนภาษาสำหรับเด็ก ทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาสำหรับเด็ก และพัฒนาการการเรียนรู้ภาษาของเด็ก การพัฒนาหลักสูตรการสอนภาษาสำหรับเด็ก

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
	1	2	3		
4.1 คุณจัดการเรียนการสอนภาษาจากการฟัง พูด อ่าน และเขียน ตามลำดับ	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4.2 คุณปรับการเรียนการสอนของการเรียนรู้ภาษาจากบุคคล สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมรอบตัว	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4.3 คุณสอนให้เด็กเข้าใจ ใช้ และสร้างสัญลักษณ์เพื่อเข้าร่วมกิจกรรมในสังคม	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4.4 คุณทราบว่ากรมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างองค์กรทางสังคม เช่น บ้าน โรงเรียน และที่ทำงานผู้ปกครอง มีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็ก	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4.5 คุณจัดให้เด็กเจอสภาพแวดล้อมที่ดี และเตรียมผู้ปกครองให้มีความพร้อม เพื่อเด็กจะมีพัฒนาการทางภาษาที่ดี	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4.6 คุณนำนโยบายระดับประเทศมาเป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอน	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4.7 คุณจัดโอกาสให้เด็กใช้ภาษาเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4.8 คุณใช้สื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการสอน เพื่อเพิ่มโอกาสให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาที่เร็วขึ้น	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4.9 คุณเปิดโอกาสให้เด็กกล้าที่จะพูด อ่าน และเขียนโดยไม่กลัวที่จะผิดพลาด	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4.10 คุณยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง ศึกษาข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล และสอนเด็กตามความสามารถในการสอนภาษา	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4.11 คุณจัดประสบการณ์ส่งเสริมการเขียน ที่ต้องใช้การทำงานร่วมกันระหว่าง มือ และตา ให้มีความสัมพันธ์กัน	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4.12 คุณมีเจตคติที่เป็นบวกในการจัดการเรียนการสอนภาษาสำหรับเด็ก	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4.13 คุณศึกษาวิธี ขั้นตอนการเขียนตัวอักษร สระ วรรณยุกต์และสามารถเขียนได้ ถูกลำดับขั้นตอนอย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4.14 คุณให้งาน/การบ้านเด็กกลับไปทำที่บ้านเพิ่มเติมเพื่อที่จะให้ผู้ปกครองรับรู้ถึงพัฒนาการภาษาของลูก	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4.15 คุณมีวิธีการส่งเสริมให้เด็กเข้าใจการสัมผัสเสียง การสัมผัสตัวอักษร และการจับคู่เสียง	1	1	1	1.00	ใช้ได้

5) ความถนัดในการสอนภาษาของครู หมายถึง การสอนภาษาที่ส่งเสริมให้เด็กสนใจ และรักที่จะเรียนรู้ภาษาด้วยตนเอง ให้เด็กมีโอกาสเลือกเรื่อง หรือหนังสือที่สนใจ ครูถนัดในการสอนที่ทำให้เด็กสนใจ รักการเรียนด้วยตนเอง

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
	1	2	3		
5.1 คุณสร้างโอกาสให้เด็กเกิดพลังภายในที่อยากจะพูด หรือเรียนรู้ภาษาด้วยตนเอง ผ่านการจัดประสบการณ์ที่หลากหลาย	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5.2 คุณใช้นิทาน 1 เล่ม เปิดโอกาสการเรียนรู้หลากหลายให้กับเด็ก	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5.3 คุณใช้สถานการณ์ในเกมที่เด็กสนใจ เพื่อกระตุ้นให้เด็กได้ใช้ภาษาที่หลากหลาย และเหมาะสม	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5.4 คุณจัดประสบการณ์โดยคำนึงถึงพัฒนาการของเด็ก ทั้งการพูด การฟัง การอ่าน และการเขียน	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5.5 คุณพาเด็กอ่านข้อความที่มีตัวอักษรและคำที่เห็นรอบตัวเป็นประจำ	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5.6 คุณเขียนคำที่เด็กสนใจให้ดู จากนั้นให้เด็กเขียนตาม โดยคุณให้กำลังใจและชี้แนะ	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5.7 คุณหาโอกาสให้เด็กได้ใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5.8 คุณเตรียมกิจกรรมที่สอดคล้องต่อความแตกต่างของเด็กในการจัดประสบการณ์	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5.9 คุณสร้างทางเลือกที่หลากหลาย และน่าสนใจ ในการจัดประสบการณ์แบบลงมือผ่านการปฏิบัติ	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5.10 คุณเปิดโอกาสให้เด็กเลือกหนังสือที่นิทานที่เด็กสนใจ แล้วนำมาอ่านให้เด็กฟัง ในช่วงเวลาที่เด็กกำลังสนใจ	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5.11 คุณรับฟังเด็กในทุกถ้อยคำอย่างใจเย็น เป็นผู้ฟังที่ดี	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5.12 คุณจัดห้องเรียนด้วยป้ายนิเทศ ตามหน่วย แผ่นชาร์ต ก-ฮ A-Z คำที่สอดคล้องกับรูปภาพ ที่น่าสนใจและเหมาะสมกับวัย	1	0	1	1.00	ใช้ได้
5.13 คุณจัดสถานการณ์ที่หลากหลายให้เด็กเห็นถึงประโยชน์ของภาษาใน จุดมุ่งหมายที่ต่างกัน เช่น การเล่าข่าวหน้าห้องเรียน การพูดคุยกับคุณครู การพูดคุยกับเพื่อน เป็นต้น	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5.14 คุณจัดอุปกรณ์การเขียนที่เด็กหยิบได้ง่าย และสะดวก พร้อมกับมีตัวอย่างการเขียน ทิศทาง ที่ถูกต้อง	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5.15 คุณมีการประเมินพัฒนาการที่หลากหลาย และนำผลการประเมินนั้นมาทำวิจัย พัฒนาสื่อการสอนให้ดียิ่งขึ้นไป และเป็นประโยชน์ต่อเด็ก	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ภาคผนวก ง
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตัวอย่างแบบสอบถามสำหรับครู

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของคุณครู : คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าคำตอบที่ตรงกับความจริง

1. เพศ 1) ชาย 2) หญิง
2. อายุ 1) น้อยกว่า 31 ปี 2) 31-40 ปี 3) 41-50 ปี 4) มากกว่า 50 ปี
3. การศึกษาสูงสุด 1) ปริญญาตรี 2) ปริญญาโท 3) ปริญญาเอก
4. ประสบการณ์ทำงาน 1) น้อยกว่า 5 ปี 2) 5-10 ปี 3) 11-15 ปี 4) มากกว่า 16 ปี
5. ประสบการณ์สอนชั้นอ.3 1) น้อยกว่า 5 ปี 2) 5-10 ปี 3) 11-15 ปี 4) มากกว่า 16 ปี
6. ประสบการณ์สอนอ่านเขียน 1) น้อยกว่า 5 ปี 2) 5-10 ปี 3) 11-15 ปี 4) มากกว่า 16 ปี
7. ระดับวิทยฐานะ 1) ครูผู้ช่วย 2) ครู คศ. 1 3) ครู คศ. 2 4) ครู คศ. 3
 5) ครู คศ. 4 6) อื่น ๆ
8. สาขาวิชาสำเร็จการศึกษา 1) ประถมศึกษา 2) ภาษาไทย 3) ภาษาอังกฤษ 4) ปฐมวัย
 5) อื่น ๆ

ตอนที่ 2 ข้อมูลโรงเรียน : คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าคำตอบที่ตรงกับความจริง

1. ชื่อโรงเรียน 1) วัดชนะสงคราม 2) อนุบาลวัดปรีนายก 3) พระตำหนักสวนกุหลาบ
 4) ที่ปังกรวิทยาพัฒนา 5) วัดพลับพลาชัย 6) วัดโสมนัส 7) ประถมนนทรี
 8) วัดด่าน 9) มหาวิทยาลัยวัด 10) วัดชัยชนะสงคราม 11) อนุบาลสามเสน
 12) หุ่นหามาเมฆ 13) วัดเวตวันธรรมาวาส 14) สายน้ำทิพย์ 15) ดาราคาม
 16) พญาไท 17) อนุบาลพิบูลเวศม์ 18) วัดอุทัยธาราม 19) พิบูลอุบลมภ์
 20) บางบัว 21) บ้านหนองบอน 22) วัดมหาบุศย์ 23) ไทยรัฐวิทยา 75
 24) พระยาประเสริฐฯ 25) วัดเจ้ามูล 26) วัดสังข์กระจาย 27) วัดหงส์รัตนาราม
 28) ประถมทวิธาภิเศก 29) วัดช่างเหล็ก 30) วัดอมรินทร์าราม 31) โฆสิตสโมสร
 32) ราชนิตประถมบางแค 33) วัดนาคปรก 34) วัดหนัง 35) อนุบาลวัดนางนอง
2. ขนาดของโรงเรียน 1) ขนาดเล็ก (ต่ำกว่า 120 คน) 2) ขนาดกลาง (121 - 600 คน)
 3) ขนาดใหญ่ (601 - 1,500 คน) 4) ขนาดใหญ่พิเศษ (1,500 คนขึ้นไป)

ตอนที่ 3 คำชี้แจง : ท่านมีการปฏิบัติตนในการจัดการเรียนรู้ตามรายการต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

โดย 1 = เป็นจริงน้อยที่สุด, 2 = เป็นจริงน้อย, 3 = เป็นจริงปานกลาง, 4 = เป็นจริงมาก และ 5 = เป็นจริงมากที่สุด

ส่วนที่ 1 สภาพแวดล้อมทางภาษาในห้องเรียน หมายถึง การส่งเสริมให้เด็กได้มีการเรียนรู้ภาษาในห้องเรียนของเด็กและบริบทของห้องเรียน

1) การเปิดโอกาสให้มีประสบการณ์ทางภาษาที่หลากหลาย หมายถึง การเปิดโอกาสให้มีการสนทนาพูดคุยกับเด็กให้เด็กเล่าเรื่องโดยการพูด การเขียน การวาด หรือการแสดง

รายการ	1	2	3	4	5
1. คุณสร้างโอกาสให้เด็กสื่อสารแบบมีความหมาย เช่น การเล่น การพูด การวาดภาพ การแสดงละคร เกม เป็นต้น					
2. คุณเปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้ภาษาแบบบูรณาการ เช่น การแสดงละคร การเล่นเกม บทบาทสมมติ เป็นต้น					
3. คุณเปิดโอกาสให้เด็กคิดวิธีการสื่อสารในรูปแบบของตัวเอง เช่น การให้เด็กวาดภาพเพื่อสื่อสาร หรือเล่าเรื่องจากแบบ เป็นต้น					
4. คุณเปิดโอกาสให้เด็กทดลองพูด และแก้ไขเมื่อเด็กพูดผิด					
5. คุณสร้างโอกาสให้เด็กได้พูดในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน					
6. คุณใช้คำศัพท์ที่เด็กไม่ค่อยเจอในชีวิตประจำวัน ขยายคำพูดเด็ก เพื่อท้าทายสติปัญญา					
7. คุณหาโอกาสที่เหมาะสมในการสอนเด็กเขียน และเปิดโอกาสให้เด็กเขียนคำจากต้นแบบ					
8. คุณสร้างสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เด็กมีโอกาสคุ้นเคยกับตัวหนังสือ					
9. คุณให้โอกาสเด็กได้เลือกเรื่องหรือหนังสือที่สนใจด้วยตนเอง					
10. คุณให้กำลังใจเด็กที่จะสร้างการเขียนของตนเองขึ้น					

2) การอ่านหนังสือกับเด็ก หมายถึง ครูอ่านหนังสือให้เด็กฟังทุกวัน/จัดประสบการณ์เกี่ยวกับการ

การอ่านแก่เด็ก ผ่านวิธีการอ่านหรือการจัดประสบการณ์ที่หลากหลาย เพื่อให้เด็กนำวิธีการเหล่านี้ไปใช้ได้

รายการ	1	2	3	4	5
1. คุณอ่านนิทาน/หนังสือ ให้เด็กฟังทุกวัน					
2. คุณอ่านเรื่องราวที่หลากหลายให้เด็กฟัง เพราะในบางครั้งเรื่องราวนี้อาจจุดประกายความคิดของเด็ก ๆ					
3. หลังคุณอ่านนิทาน/หนังสือจบ เด็กจะเล่าเรื่องของตัวเองที่เจอ ซึ่งเกี่ยวข้องกับนิทาน/หนังสือ เล่มนั้น					
4. คุณใช้น้ำเสียงที่แตกต่างกันของตัวละคร/สถานการณ์ เพื่อช่วยให้เด็กแยกแยะความแตกต่างระหว่างภาษาพูดกับภาษาหนังสือ					
5. คุณกระตุ้นหรือจัดประสบการณ์ให้เด็กได้อ่านนิทาน/หนังสือทุกวัน จนเด็กเกิดความเคยชิน					
6. เด็กได้ทำท่าทางประกอบในขณะที่ฟังนิทานคำคล้องจอง					
7. คุณปรับทำนอง วิธีการอ่านหนังสือ วิธีวางหนังสือ ไปตามความต้องการของเด็ก และบริบทที่เหมาะสม					
8. คุณเตรียมอุปกรณ์ เช่น ตุ๊กตาหุ่นมือ ตุ๊กตาสัตว์ หมอนอิง เสื้อ ผ้าห่ม ไว้ให้เด็กในมุมนิทาน					
9. เด็กได้มีโอกาสออกมาเป็นผู้เล่านิทานให้ครูและเพื่อน ๆ ฟัง					
10. คุณกระตุ้นให้เด็กอ่านหนังสือหน้าห้องให้ครูและเพื่อนฟัง					

3) การมีแหล่งทรัพยากรทางภาษาในห้องเรียน หมายถึง การสร้างสิ่งแวดล้อมให้เด็กคุ้นเคยกับตัวหนังสือ ชิมซาบเรื่องราวในหนังสือ การจัดเตรียมอุปกรณ์การอ่าน การเขียน ให้สามารถหยิบยืม ใช้ได้ง่าย มีมุมหรือศูนย์การเรียนรู้ที่น่าสนใจ ดึงดูดให้เด็กเข้าไปใช้งานหรือเรียนรู้

รายการ	1	2	3	4	5
1. คุณจัดสภาพแวดล้อมที่หลากหลายและมีความหมายสำหรับเด็กได้ฝึกพูด ฝึกอ่าน ฝึกเขียน					
2. ในห้องเรียนของคุณเด็กสามารถเข้าถึงอุปกรณ์การอ่าน การเขียนได้ง่ายด้วยตนเอง					
3. ในห้องเรียนของคุณมีมุมหนังสือนิทาน มุมภาษา หรือมุมที่ส่งเสริมทักษะทางภาษา					
4. ในห้องเรียนมีโต๊ะ เก้าอี้ หรือพื้นที่ที่เหมาะสมและเพียงพอสำหรับการอ่าน การเขียน					
5. คุณจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนที่น่าดึงดูด กระตุ้นให้เด็กอยากรู้ อยากรอ่าน อยากรมีส่วนร่วมด้วยตนเอง					
6. คุณปรับสภาพแวดล้อมในห้องเรียน ได้แก่ มุมนิทาน มุมภาษา หรือป้ายนิเทศ ตามสถานการณ์ปัจจุบัน หรือหน่วยการเรียนรู้					
7. สภาพแวดล้อมทางภาษาในห้องเรียนคุณ เต็มไปด้วยนิทาน เพลง และคำคล้องจอง ที่ชวนเด็กอ่าน					
8. เด็กได้เลือกนิทาน/หนังสือ ขึ้นชั้น หรือเข้ามุมด้วยตัวเอง ในห้องเรียนของคุณ					
9. ในห้องเรียนของคุณเต็มไปด้วยคำสำคัญที่เด็กต้องรู้จักและใช้ในชีวิตประจำวัน					
10. คุณจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนเพื่อให้เด็กคุ้นเคยกับตัวหนังสือที่หลากหลายรูปแบบ					

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการสอนภาษาของครู หมายถึง ระดับความรู้ ความสามารถ ความถนัดของครู ที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ภาษาของเด็ก

4) ความรู้พื้นฐานด้านการสอนภาษา หมายถึง ภูมิหลังความรู้ของครูเกี่ยวกับภาษา หรือการสอนภาษา ได้แก่ วิชาเอกที่จบมา ประสบการณ์การสอนภาษาสำหรับเด็ก ทฤษฎีการเรียนรู้ภาษาสำหรับเด็ก และพัฒนาการ การเรียนรู้ภาษาของเด็ก การพัฒนาหลักสูตรการสอนภาษาสำหรับเด็ก

รายการ	1	2	3	4	5
1. คุณจัดให้เด็กเจอสภาพแวดล้อมที่ดี และเตรียมผู้ปกครองให้มีความพร้อม เพื่อเด็กจะมีพัฒนาการทางภาษาที่ดี					
2. คุณนำนโยบายระดับประเทศมาเป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอน					
3. คุณจัดโอกาสให้เด็กใช้ภาษาเพื่อบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ					
4. คุณใช้สื่อ เทคโนโลยีที่ทันสมัยในการสอนเพื่อเพิ่มโอกาสให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาที่เร็วขึ้น					

5. คุณเปิดโอกาสให้เด็กกล้าที่จะพูด อ่าน และเขียนโดยไม่กลัวที่จะผิดพลาด					
6. คุณยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง ศึกษาข้อมูลเด็กเป็นรายบุคคล และสอนเด็กตามความสามารถในการสอนภาษา					
7. คุณจัดประสบการณ์ส่งเสริมการเขียน ที่ต้องใช้การทำงานร่วมกันระหว่าง มือ และตา ให้มีความสัมพันธ์กัน					
8. คุณมีเจตคติที่เป็นบวกในการจัดการเรียนการสอนภาษาสำหรับเด็ก					
9. คุณศึกษาวิธี ขั้นตอนการเขียนตัวอักษร สระ วรรณยุกต์และสามารถเขียนได้ถูกลำดับขั้นตอนอย่างสม่ำเสมอ					
10. คุณให้งาน/การบ้านเด็กกลับไปทำที่บ้านเพิ่มเติมเพื่อที่จะให้ผู้ปกครองรับรู้ถึงพัฒนาการภาษาของลูก					

5) ความถนัดในการสอนภาษาของครู หมายถึง การสอนภาษาที่ส่งเสริมให้เด็กสนใจ และรักที่จะเรียนรู้ภาษาด้วยตนเอง ให้เด็ก

มีโอกาสเลือกเรื่อง หรือหนังสือที่สนใจ ครูถนัดในการสอนที่ทำให้เด็กสนใจ รักการเรียนด้วยตนเอง

รายการ	1	2	3	4	5
1. คุณใช้สถานการณ์ในเกมที่เด็กสนใจ เพื่อกระตุ้นให้เด็กได้ใช้ภาษาที่หลากหลายและเหมาะสม					
2. คุณพาเด็กอ่านข้อความที่มีตัวอักษรและคำที่เห็นรอบตัวเป็นประจำ					
3. คุณเขียนคำที่เด็กสนใจให้ดู จากนั้นให้เด็กเขียนตาม โดยคุณให้กำลังใจและชี้แนะ					
4. คุณหาโอกาสให้เด็กได้ใช้ภาษาในสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน					
5. คุณเตรียมกิจกรรมที่สอดคล้องต่อความแตกต่างของเด็กในการจัดประสบการณ์					
6. คุณสร้างทางเลือกที่หลากหลาย และน่าสนใจ ในการจัดประสบการณ์แบบลงมือผ่านการปฏิบัติ					
7. คุณเปิดโอกาสให้เด็กเลือกหนังสือที่นิทานที่เด็กสนใจ แล้วนำมาอ่านให้เด็กฟังในช่วงเวลาที่เด็กกำลังสนใจ					
8. คุณรับฟังเด็กในทุกถ้อยคำอย่างใจเย็น เป็นผู้ฟังที่ดี					
9. คุณจัดห้องเรียนด้วยป้ายนิเทศ ตามหน่วย แผ่นชาร์ต ก-ฮ A-Z คำที่สอดคล้องกับรูปภาพ ที่น่าสนใจและเหมาะสมกับวัย					
10. คุณจัดสถานการณ์ที่หลากหลายให้เด็กเห็นถึงประโยชน์ของภาษาในจุดมุ่งหมายที่ต่างกัน เช่น การเล่าข่าวหน้าห้องเรียน การพูดคุยกับคุณครู การพูดคุยกับเพื่อน เป็นต้น					

ตัวอย่างแบบสอบถามสำหรับผู้ปกครอง

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของคุณครู : คำชี้แจง โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ลงใน □ หน้าคำตอบที่ตรงกับความจริง

1. เพศ 1) ชาย 2) หญิง
2. อายุ 1) น้อยกว่า 31 ปี 2) 31-40 ปี 3) 41-50 ปี 4) มากกว่า 50 ปี
3. การศึกษาสูงสุด 1) ประถมศึกษาปีที่ 6 2) มัธยมศึกษาตอนปลาย 3) ปริญญาตรี
 4) ปริญญาโท 5) ปริญญาเอก 6) อื่น ๆ ระบุ.....
4. ความเกี่ยวข้องกับนักเรียน 1) พ่อ-แม่ 2) ลุงบ้านอ้า 3) ปู่ย่าตายาย 4) อื่น ๆ ระบุ
5. รายได้ครอบครัวต่อเดือน 1) น้อยกว่า 3,000 บาท 2) 3,000-10,000 บาท 3) 10,000-15,000 บาท
 4) 15,000-20,000 บาท 5) มากกว่า 20,000 บาท
6. จำนวนสมาชิกในครอบครัว (รวมนักเรียน) ระบุจำนวน.....คน
7. เวลาที่มีให้นักเรียนต่อวัน (ในการเล่น/อ่านหนังสือ) 1) น้อยกว่า 1 ชั่วโมง 2) 1-2 ชั่วโมง 3) มากกว่า 2 ชั่วโมง

ตอนที่ 2 คำชี้แจง : ท่านมีการปฏิบัติตนในการจัดการเรียนรู้ตามรายการต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด

โดย 1 = เป็นจริงน้อยที่สุด, 2 = เป็นจริงน้อย, 3 = เป็นจริงปานกลาง, 4 = เป็นจริงมาก และ 5 = เป็นจริงมากที่สุด

ส่วนที่ 1 สภาพแวดล้อมทางภาษาในห้องเรียน หมายถึง การส่งเสริมให้เด็กได้มีการเรียนรู้ภาษาในห้องเรียนของเด็กและบริบทของห้องเรียน

1) การเปิดโอกาสให้มีประสบการณ์ทางภาษาที่หลากหลาย หมายถึง การเปิดโอกาสให้มีการสนทนาพูดคุยกับเด็ก ให้เด็กเล่าเรื่องโดยการพูด การเขียน การวาด หรือการแสดง

รายการ	1	2	3	4	5
1. คุณสร้างโอกาสให้เด็กสื่อสารแบบมีความหมาย เช่น การเล่น การพูด การวาด ภาพ การแสดงละคร เกม เป็นต้น					
2. คุณเปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้ภาษาแบบบูรณาการ เช่น การแสดงละคร การเล่นเกม บทบาทสมมติ เป็นต้น					
3. คุณเปิดโอกาสให้เด็กคิดวิธีการสื่อสารในรูปแบบของตัวเอง เช่น การให้เด็กวาดภาพเพื่อสื่อสาร หรือเล่าเรื่องจากแบบ เป็นต้น					
4. คุณเปิดโอกาสให้เด็กทดลองพูด และแก้ไขเมื่อเด็กพูดผิด					
5. คุณสร้างโอกาสให้เด็กได้พูดในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน					
6. คุณใช้คำศัพท์ที่เด็กไม่ค่อยเจอในชีวิตประจำวัน ขยายคำพูดเด็ก เพื่อทำทนายสติปัญญา					
7. คุณหาโอกาสที่เหมาะสมในการสอนเด็กเขียน และเปิดโอกาสให้เด็กเขียนคำจากต้นแบบ					
8. คุณสร้างสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เด็กมีโอกาสคุ้นเคยกับตัวหนังสือ					
9. คุณให้โอกาสเด็กได้เลือกเรื่องหรือหนังสือที่สนใจด้วยตนเอง					
10. คุณให้กำลังใจเด็กที่จะสร้างการเขียนของตนเองขึ้น					

2) การอ่านหนังสือกับเด็ก หมายถึง ผู้ปกครองอ่านหนังสือให้เด็กฟังทุกวัน/จัดประสบการณ์เกี่ยวกับการอ่านแก่เด็ก ผ่านวิธีการอ่านหรือการจัดประสบการณ์ที่หลากหลาย เพื่อให้เด็กนำวิธีการเหล่านี้ไปใช้ได้

รายการ	1	2	3	4	5
1. คุณอ่านนิทาน/หนังสือ ให้เด็กฟังทุกวัน					
2. คุณอ่านเรื่องราวที่หลากหลายให้เด็กฟัง เพราะในบางครั้งเรื่องราวนี้อาจจุดประกายความคิดของเด็ก ๆ					
3. หลังคุณอ่านนิทาน/หนังสือจบ เด็กจะเล่าเรื่องของตัวเองที่เจอ ซึ่งเกี่ยวข้องกับนิทาน/หนังสือ เล่มนั้น					
4. คุณใช้น้ำเสียงที่ต่างกันของตัวละคร/สถานการณ์ เพื่อช่วยให้เด็กแยกแยะความแตกต่างระหว่างภาษาพูดกับภาษาหนังสือ					
5. คุณกระตุ้นหรือจัดประสบการณ์ให้เด็กได้อ่านนิทาน/หนังสือทุกวัน จนเด็กเกิดความเคยชิน					
6. เด็กได้ทำท่าทางประกอบในขณะที่ฟังนิทานคำคล้องจอง					
7. คุณปรับท่าทาง วิธีการอ่านหนังสือ วิธีวางหนังสือ ไปตามความต้องการของเด็ก และบริบทที่เหมาะสม					
8. คุณเตรียมอุปกรณ์ เช่น ตุ๊กตาหุ่นมือ ตุ๊กตาสัตว์ หมอนอิง เสื่อ ผ้าห่ม ไว้ให้เด็กในมุมนิทาน					
9. เด็กได้มีโอกาสออกมาเป็นผู้เล่านิทาน					
10. คุณกระตุ้นให้เด็กอ่านหนังสือให้พ่อแม่ หรือผู้ปกครองฟัง					

3) การมีแหล่งทรัพยากรทางภาษาที่บ้านและชุมชนที่อาศัย หมายถึง การสร้างสิ่งแวดล้อมให้เด็กคุ้นเคยกับตัวหนังสือ ซึมซาบเรื่องราวในหนังสือ การจัดเตรียมอุปกรณ์การอ่าน การเขียน ให้สามารถหยิบยืม ใช้ได้ง่าย มีมุมหรือศูนย์การเรียนรู้ที่น่าสนใจ ดึงดูดให้เด็กเข้าไปใช้งานหรือเรียนรู้

รายการ	1	2	3	4	5
1. คุณจัดสภาพแวดล้อมที่หลากหลายและมีความหมายสำหรับให้เด็กได้ฝึกพูด ฝึกอ่าน ฝึกเขียน					
2. ที่บ้านของคุณเด็กสามารถเข้าถึงอุปกรณ์การอ่าน การเขียนได้ง่ายด้วยตนเอง					
3. ที่บ้านของคุณมีชั้นหนังสือนิทาน ภาษา หรือมุมที่ส่งเสริมทักษะทางภาษา					
4. ที่บ้านมีโต๊ะ เก้าอี้ หรือพื้นที่ที่เหมาะสมและเพียงพอสำหรับการอ่าน การเขียน					
5. คุณจัดสภาพแวดล้อมในบ้านและบริเวณบ้านที่น่าดึงดูด กระตุ้นให้เด็กอยากรู้ อยากรู้อ่าน อยากรู้อ่านมีส่วนร่วมด้วยตนเอง					
6. คุณมอบหมายให้เด็กจัดชั้นหนังสือในแต่ละวัน หรือรายสัปดาห์โดยคุณเป็นผู้ชี้แนะ					
7. สภาพแวดล้อมทางภาษาที่บ้านคุณ เต็มไปด้วยนิทาน เพลง และคำคล้องจองที่ชวนเด็กอ่าน					
8. เด็กได้เลือกนิทาน/หนังสือ ชั้นชั้น หรือเข้าชั้นหนังสือด้วยตัวเอง ในบ้านของคุณ					
9. ที่บ้านของคุณเต็มไปด้วยคำสำคัญที่เด็กต้องรู้จักและใช้ในชีวิตประจำวัน					
10. คุณจัดสภาพแวดล้อมที่บ้านเพื่อให้เด็กคุ้นเคยกับตัวหนังสือที่หลากหลายรูปแบบ					

ประเด็นและคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ดังนี้

ประเด็นที่ 1 แนวทางการจัดสภาพแวดล้อมทางภาษาที่บ้านที่ส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาของเด็ก

ประเด็นที่ 2 พัฒนาการของเด็กมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ภาษาของเด็ก

ประเด็นที่ 3 การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนอนุบาลและสมรรถนะด้านการสอนภาษาของครูมีความสำคัญต่อการสอนภาษาสำหรับเด็กอนุบาล

คำถามที่ 1 ผลการวิเคราะห์โมเดลในครั้งนี้ พบว่า การที่ผู้ปกครองส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาที่บ้านเคร่งครัดจนเกินไปทำให้เด็กมีพัฒนาการทางภาษาช้า ทุกท่านมีความคิดเห็นอย่างไร

คำถามที่ 2 ทุกท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กอนุบาลมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ภาษาของเด็กอย่างไรบ้าง

คำถามที่ 3 ทุกท่านมีความเห็นว่าการจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนอนุบาลและสมรรถนะด้านการสอนภาษาของครูมีความสำคัญใหม่ต่อการสอนภาษาสำหรับเด็กอนุบาล

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	นายยุทธชัย ศิลาแลง
วัน เดือน ปี เกิด	24 ธันวาคม 2537
สถานที่เกิด	จังหวัดนครราชสีมา
วุฒิการศึกษา	ปีการศึกษา 2561 ครุศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาระดับมัธยมศึกษา หลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปัจจุบัน กำลังศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถิติและ สารสนเทศทางการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุ ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ที่อยู่ปัจจุบัน	208/103 ซอยสุขุมวิท 50 แขวงพระโขนง เขตคลองเตย กรุงเทพมหานคร 10260

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY